

**REPUBLIKA HRVATSKA
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA
DJEČJI VRTIĆ OSMIJEH
HRASTINA 36
10 430 SAMOBOR**

Tel/fax: 01/ 3380 – 195

e-mail: djecji.vrtic.osmijeh@zg.t-com.hr

www.djecji-vrtic-osmijeh.hr

**IZVJEŠĆE O RADU
DJEČJEG VRTIĆA OSMIJEH
U SAMOBORU
ZA PEDAGOŠKU GODINU 2020./2021.**

U Samoboru, kolovoz 2021. godine

Ravnateljica:

Marija Mutić

IZVJEŠĆE O RADU DJEČJEG VRTIĆA OSMIJEH U SAMOBORU

ZA PEDAGOŠKU GODINU

2020./2021.

1. ORGANIZACIJA RADA
2. MATERIJALNI UVJETI RADA
3. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE
4. ODGOJNO – OBRAZOVNI RAD
5. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE
6. RAD ODGOJITELJSKOG VIJEĆA
7. RAD STRUČNOG TIMA
8. SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI
9. SURADNJA S DRUŠTVENIM OKRUŽENJEM
10. VREDNOVANJE PROGRAMA
11. RAD UPRAVNOG VIJEĆA

Na temelju članka 19. Statuta Dječjeg vrtića Osmijeh, Samobor, Upravno vijeće na sjednici održanoj dana 31.08.2021. usvojilo je IZVJEŠĆE O RADU DJEČJEG VRTIĆA OSMIJEH ZA PEDAGOŠKU GODINU 2020./2021.

Godišnje Izvješće o radu Dječjeg vrtića Osmijeh za pedagošku godinu 2020./2021. usvojeno je na sjednici Odgojiteljskog vijeća održanoj 25.08.2021. godine.

Predsjednica Upravnog vijeća, osnivač i voditeljica Dječjeg vrtića:

Ljuba Mihaljević

UVOD

Dječji vrtić Osmijeh osnovan je 06.11.2006. od strane osnivačice gospođe Ljube Mihaljević. Sjedište vrtića je u Hrastini 36, Samobor. OIB: 44896955616.

Pedagoške godine 2020./2021. dječji vrtić Osmijeh djelovao je na dvije lokacije (Hrastina 36, Samobor i Dr. F. Tuđmana 17, Sv. Nedelja) u devet odgojnih skupina s upisom djece s područja Samobora, Svete Nedelje, Bjelovara (1 dijete), Općine Rugvice (1 dijete).

Prilike za zadovoljstvo roditelja bile su mnogobrojne i možemo s radošću ustanoviti da je godina bila puna lijepih i bogatih događaja zajedništva, suradnje i radosti.

Način realizacije i procjenu postignuća u svim segmentima odgojno-obrazovnog procesa prikazali smo u priloženom Izvješću o radu Dječjeg vrtića Osmijeh za pedagošku godinu 2020./2021.

1. ORGANIZACIJA RADA

Odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi odvijao se u prostorijama objekta Dječjeg vrtića u Hrastini 36, Samobor i u područnom objektu Dječjeg vrtića Osmijeh u Svetoj Nedelji, Dr. Franje Tuđmana 17. Prostor su adekvatno pripremljeni i prilagođeni za što kvalitetniju realizaciju programa.

U 10-satnom redovitom programu bilo je uključeno 161 djece u devet odgojnih skupina.

Tabela 1. – Podaci o skupinama i broju djece

LOKACIJA	BROJ SKUPINA	BROJ DJECE PO SKUPINI	BROJ ODGOJITELJA PO SKUPINI
HRASTINA 36, SAMOBOR	5	7, 7, 16, 22, 26	1,5 ,1,5, 2, 2, 2
DR.F. TUĐMANA 17, SVETA NEDJELJA	4	16, 20, 25, 22	2 , 2, 2, 2
UKUPNO	9	161	16

Tabela 2. – Podaci o uzrastu djece (kronološka dob s 01.09.2020.) po skupinama

Broj djece u drugoj godini života	33
Broj djece u trećoj godini života	29
Broj djece u četvrtoj godini života	28
Broj djece u petoj godini života	29
Broj djece u šestoj godini života	26
Broj djece u sedmoj godini života	16
Broj djece u osmoj godini života	0

Polaznost djece je bila prosječna (oko 80%), te su polaznici bili uglavnom redoviti. Izostanci su bili većinom zbog bolesti djece i to najviše u zimskom periodu.

Tabela 3. – Podaci o rasporedu odgojnih skupina i odgojitelja u redovitom programu

ODGOJNA SKUPINA	IME SKUPINE	MATIČNI ODGOJITELJI
Mlađa jaslična	Ježići	Biljana Ivanković, Marija Keler
Mlađa jaslična	Zečići	Maja Matijaščić, Sara Pilić
Starija jaslična	Medvjedići	Kristina Ralašić, Martina Malešić
Mlađa vrtićna	Žabice	Morana Zvonar (Viktorija Babojelić – do povratka s porodiljnog), Anita Ilić
Starija vrtićna	Suncokreti	Nikolina Malešić, Mateja Lehpamer
Mlađa jaslična	Ribice	Anita Makar, Ivana Teklić
Starija jaslična	Pingvini	Marija Đapić, Tajna Vran
Mlađa vrtićna	Pčelice	Mihaela Pilić, Tea Grubišić (Elena Mavračić – do povratka s porodiljnog)
Starija vrtićna	Leptirići	Helga Čubela, Vesna Štrkalj, Sonja Grgić (porodiljni)

Radno vrijeme vrtića organizirano je jednako u oba objekta, a prema potrebama roditelja na slijedeći način:

- od 6,00 do 7,30 – ranojutarnji rad,
- od 7,30 do 16,30 – rad u matičnim skupinama,
- od 16,30 do 17,00 (po potrebi roditelja i duže) – poslijepodnevni rad.

Odgojitelji slijede četrdesetosatni tjedan i to na način da neposredni rad s djecom obuhvaća 27,5 sati tjedno, a ostala zaduženja 12,5 sati tjedno. Ostala zaduženja su planiranje, pripremanje i vrednovanje (dnevno, tjedno, tromjesečno), priprema prostora i poticaja, suradnja s roditeljima, stručno usavršavanje (Odgojiteljska vijeća, Radni dogovori, Interni aktivni, Timski rad, Individualno stručno usavršavanje, Stručna literatura, Seminari izvan vrtića), suradnja sa stručnim timom i ravnateljem, interesne grupe i stanka. Subota i nedjelja su neradni dani.

Radno vrijeme Više medicinske sestre – Zdravstvene voditeljice u poslovima neposrednog zdravstveno-odgojnog rada s djecom, odgojiteljima i ostalim radnicima u dječjem vrtiću je bilo 40 sati tjedno (odnosno puno radno vrijeme).

Ustroj rada radnika zaposlenih u vrtiću u cijelosti zadovoljava potrebe djece i roditelja.

Organizacija rada u ljetnom periodu odvijala se u oba objekta. Skupine su unutar objekata bile spajane prema mogućnostima (ovisno o broju polazeće djece i uzrastu), a zbog korištenja godišnjih odmora radnika.

Početak pedagoške godine obilježen je 1. rujna 2020. godine, a završetak 31. kolovoza 2021. godine.

Odgojni radnici u 2020./2021. godini

U realizaciju odgojno-obrazovnog procesa bili su uključeni odgojno-pedagoški radnici:

- ravnateljica (odgojitelj predškolske djece),
- psihologinja (puno radno vrijeme),
- 16 odgojiteljica

Uz odgojne radnike u vrtiću je bilo zaposleno i radnika iz pratećih službi:

- 2 zdravstvene voditeljice (puno radno vrijeme),
- 4 servirke/spremačice,
- kuhar,
- domar,
- osnivačica-voditeljica.

2. MATERIJALNI UVJETI

Cjeloviti primarni 10-satni program u pedagoškoj 2020./2021. godini financiran je iz sredstava koja su bila osigurana:

- iz Gradskog proračuna Grada Samobora, Svete Nedelje, Bjelovara i Općine Rugvica,
- iz uplate roditelja korisnika usluga,
- iz potpore Osnivača.

Sredstva koja su bila osigurana iz Gradskog proračuna i uplate roditelja korisnika izdvajala su se za slijedeće rashode:

- plaće i naknade radnicima,
- prehrana djece,
- komunalni troškovi, plin i električna energija,
- investicije za održavanje,
- radna odjeća i obuća,
- sanitarni pregledi, pregledi na medicini rada, polaganje zaštite na radu i protupožarne zaštite,
- lutkarske predstave za djecu,
- stručni časopisi i literatura za odgojitelje,
- nabava i nadopuna namještaja, opreme i sitnog materijala...

Materijalni troškovi tijekom godine:

- kupljene su knjige i slikovnice za odgojne skupine te stručna literatura za odgojitelje, ravnatelja i psihologa,
- kupljeno je novo računalo i printer za ured u centralnom objektu te zvučnici za hodnike u oba objekta
- dokupljeni su didaktički materijali za kutiće, igračke za boravak na otvorenom, za oba objekta kupljena su vozila (autići, bicikli, traktori) za djecu kako bi se obogatile aktivnosti za boravak na otvorenom, kupljene su nove ljuljačke i stolovi s klupama za dvorište, kupljena je dodatna oprema za sportsku dvoranu u Hrastini
- kupljene su drvene police za nekoliko soba i nova prematalica za jednu skupinu

- prefarbani su zidovi u djelu objekta Hrastina
- kupovanje potrošnog materijala- likovnog tijekom cijele godine, sredstava za čišćenje i održavanje

3. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ

1. Identifikacija djece s posebnim zdravstvenim potrebama

Identifikacija djece s posebnim zdravstvenim potrebama provedena je timski pri inicijalnim razgovorima s roditeljima, te opservacijom liječničkih potvrda o zdravstvenom stanju djeteta i zdravstvene dokumentacije.

Briga za očuvanje zdravlja djece (jutarnja tjelovježba, osnovni oblici kretanja kroz elementarne igre, boravak na zraku i provođenje sata tjelesne i zdravstvene kulture) te zdravstvena zaštita provodila se tijekom cijele godine, a odvijala se u suradnji s lokalnim ambulantom i školskom medicinom u Samoboru (sistematski pregled za upis u 1. razred).

Posebnu pozornost posvećujemo zdravstvenoj zaštiti djece. Tijekom godine pri individualnim razgovorima i na roditeljskim sastancima naglašavali smo važnost dobre informiranosti osoblja vrtića o zdravstvenim poteškoćama djece, promjenama zdravstvenog stanja i terapije kako bi što učinkovitije, u slučaju pogoršanja stanja, mogli pomoći djetetu u hitnim stanjima.

Pri uključivanju djece s posebnim zdravstvenim potrebama u skupinu odgojitelji su dobili detaljne informacije o zdravstvenom stanju djeteta te usmene preporuke o načinu pomoći djetetu.

Tijekom cijele godine osobita pažnja posvećena je stvaranju partnerskih odnosa s roditeljima u svrhu postizanja i očuvanja dobrog zdravstvenog stanja djece.

Tabela 4. – Prikaz broja djece s utvrđenim posebnim zdravstvenim potrebama

VRSTA POSEBNE POTREBE	BROJ DJECE
POSEBNA POTREBA U PREHRANI – ALERGIJE (na mlijeko i mliječne proizvode, jaja, orašaste plodove)	8

FEBRILNE KONVULZIJE	1
DISTONIJA	4
ALERGIJSKI KONJUKTIVITIS	1
ATOPIJSKI DERMATITIS	1
ENKOPREZA	1
SMETNJE VIDA	1

2. Zdrava prehrana

Ove pedagoške godine smo nastavili brinuti o zdravoj i pravilnoj prehrani. Naša zadaća je bila osigurati pravilnu i uravnoteženu prehranu koja potiče povoljan rast i razvoj.

U inicijalnim razgovorima s roditeljima novoupisane djece saznali smo puno toga o prehrambenim navikama i prehrani budućih polaznika.

Konzumaciju obroka provodili smo u sobama dnevnog boravka, a gdje je to bilo moguće djeca su jela u skupinama u prostoru blagovaone (Medvjedići, Žabice, Suncokreti, Leptirići i Pčelice). Stariji su pomagali mlađima pri samoposluživanju. Djeca su bila uključena u serviranje stola kao i u pospremanje stola nakon obroka.

Obzirom da je zdrava prehrana jedan od preduvjeta pravilnog rasta i razvoja djece, prehrani djece posvećuje se odgovarajuća pažnja. U tijeku je proces privikavanja na nove Prehrambene standarde za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću. Nove jelovnike uvodimo postepeno. Cilj nam je u potpunosti realizirati Prehrambene standarde. U skladu s tim su se normirali jelovnici po kvantitativnom i kvalitativnom sastavu tj. vodila se briga o količini i kalorijskoj vrijednosti obroka po prijedlogu zdravstvene voditeljice Biljane Ivanković i glavnog kuhara Marka Potisk.

Djeca s oprezom prihvaćaju nova jela i namirnice pa ponekad jela treba ponuditi nekoliko puta dok ne postignemo da ih sa zadovoljstvom konzumiraju.

Važnu ulogu u stvaranju pozitivnih stavova prema novim namirnicama imaju i roditelji. Poznata je činjenica da se mnogi roditelji hrane nezdravo i da se mnoge zdrave namirnice ne nude djeci kod kuće.

Kroz roditeljske sastanke smo roditeljima predstavili nove prehrambene normative, (namirnice koje se u njima koriste) koji odgovaraju HACCP sustavu kontrole higijenskih uvjeta. Pokazatelji zadovoljavanja HACCP sustava su zadovoljavajući rezultati analitičkog izvješća ispitivanih pripremljenih obroka hrane i otisaka, koje redovito vrši Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije.

Osoblje vrtića osobitu pažnju posvećuje prehrani djece s prehrambenim alergijama, te djeci koja iz nekih razloga (npr. vjerskih) ne konzumiraju pojedine namirnice. Za djecu koja su alergična na određene prehrambene namirnice izrađivani su prilagođeni tjedni jelovnici u suradnji s roditeljima.

Obroci se konzumiraju fleksibilno, osobito doručak, tako da djeca nakon dolaska u vrtić i pranja ruku odabiru što će jesti. Oni koji ne žele jesti odmah mogu to učiniti kasnije, a oni koji su doručkovali kod kuće ne moraju doručkovati. Naravno, samoposluživanje je prilagođeno karakteristikama dobi djeteta. Postizanje mirne atmosfere za vrijeme konzumiranja obroka i kulturno-higijenske navike za stolom trajni su zadatak na kojem namjeravamo raditi i poboljšati uvijete i slijedeće pedagoške godine.

3. Skrb o zdravlju djece

Tijekom godine sistematski se vodi briga o higijensko-epidemiološkom stanju vrtića, što uključuje redovito čišćenje, dezinfekciju i provjetravanje prostorija u kojima borave djeca te ostalih prostorija kao i vanjskog prostora. Osobita se pažnja posvećuje higijenskim uvjetima u kuhinji.

Redovito se provode dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija. Održavanje zadovoljavajućih higijenskih mjera na prostoru dječjih igrališta bilo je uspješno obavljano tijekom cijele pedagoške godine.

Svakodnevno se provodi održavanje čistoće i higijene prostora odgovarajućim higijenskim sredstvima.

Igračke se redovito peru i dezinficiraju. Kako se u odgojno-obrazovnom radu koristi pedagoški neoblikovani materijal, potreban je veći nadzor i rad s odgojiteljima kako se ova vrsta materijala ne bi nepotrebno gomilala, a s ciljem održavanja higijene.

Dezinfekciju i deratizaciju naših prostora u ovoj pedagoškoj godini provodila je po sklopljenom Ugovoru „Kamiks eko d.o.o.“ Zagreb.

Redovito je vođena evidencija pobola djece. Najviše djece je bolovalo od bolesti dišnog sustava, zatim bolesti uha i oka, te zaraznih bolesti (crijevna viroza, respiratorna viroza, angina, ušljivost, vodene kozice, šarlah...). Najčešće su bolovala djeca mlađih jasličnih skupina. Pobol se smanjuje odrastanjem djece, tako da su djeca predškolske skupine bila bolesna u prosjeku dva puta godišnje. Evidentiramo sve veći broj djece s dijagnosticiranim alergijama na hranu i lijekove. Prehrana alergičara zahtijeva konstantnu pažnju odgojitelja, te dobru suradnju kuhinjskog osoblja i zdravstvene voditeljice s roditeljima i odgojiteljima.

Bez obzira na potpisani Ugovor i stavku koja govori o zabrani dovođenja bolesnog djeteta u vrtić, često se dogodi da roditelji pokušaju ostaviti na brizi vrtićnom osoblju bolesno dijete, pa se tematika bolesti i djece često nalazila na kutićima za roditelje, na roditeljskim sastancima i individualnim razgovorima s roditeljima. Cilj je bio stvoriti kod roditelja svijest o opasnosti bolesnog djeteta u skupini za bolesno dijete i za zdravu djecu.

Zdravstvena voditeljica je provodila antropometrijska mjerenja te vodila brigu o redovitosti procijepljenosti djece. Evidentirana su preuhranena i pothranjena djeca.

Primjećujemo da roditelji nisu u potpunosti upoznati s važnosti suradnje s vrtićnim osobljem i njihovom obavezom informiranja o bolesti njihova djeteta te o obavezi donošenja zdravstvenih potvrda da su djeca zdrava i da mogu u kolektiv. U slijedećoj pedagoškoj godini ova zadaća će nam biti jedna od važnijih i težit ćemo njezinoj realizaciji.

Svi radnici vrtića su pravovremeno upućivani na redoviti sanitarni pregled u Epidemiološku službu Doma zdravlja u Samoboru i na predhodne liječničke preglede zbog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti na Medicinu rada pri istom Domu zdravlja.

Kroz sadržaje iz zdravstvenog odgoja nastojali smo utjecati na razvijanje pozitivnih stavova prema zdravlju, prehrani, higijeni i svim čimbenicima koji posredno i neposredno mogu utjecati na tjelesni razvoj djeteta.

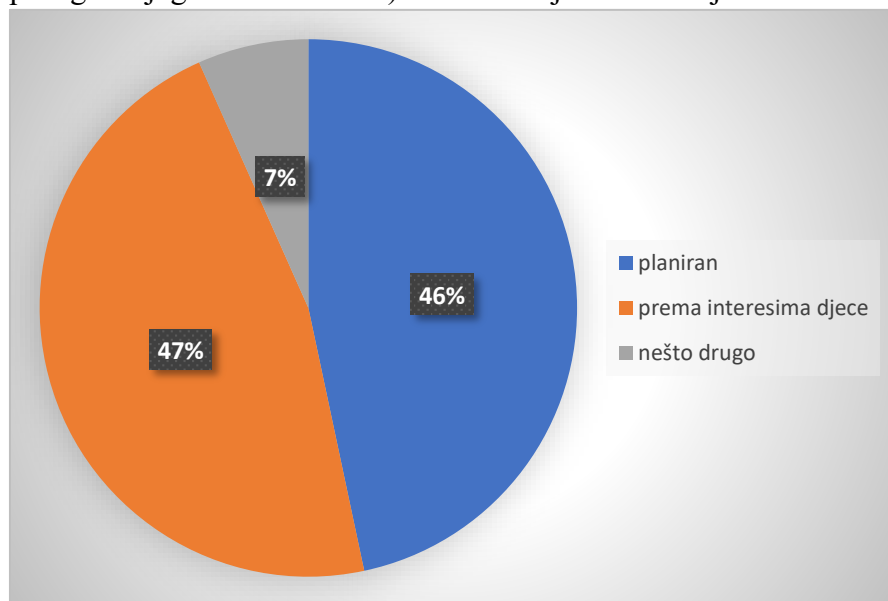
4. Boravak na otvorenom

Svakodnevni boravak djece na otvorenom obveza je svakog odgojitelja prilikom planiranja odgojno-obrazovnog rada. Odgojitelji su provodili i jutarnje tjelovježbe na zraku (jesen, proljeće, ljeto), ovisno o vremenskim uvjetima. Vrijeme provedeno na zraku realizirano je kroz šetnje i igre na dvorištu vrtića.

U zimskom periodu djeca borave na zraku od 9.30 – 11.00, a ljeti od 9.00 – 10.00 sati.

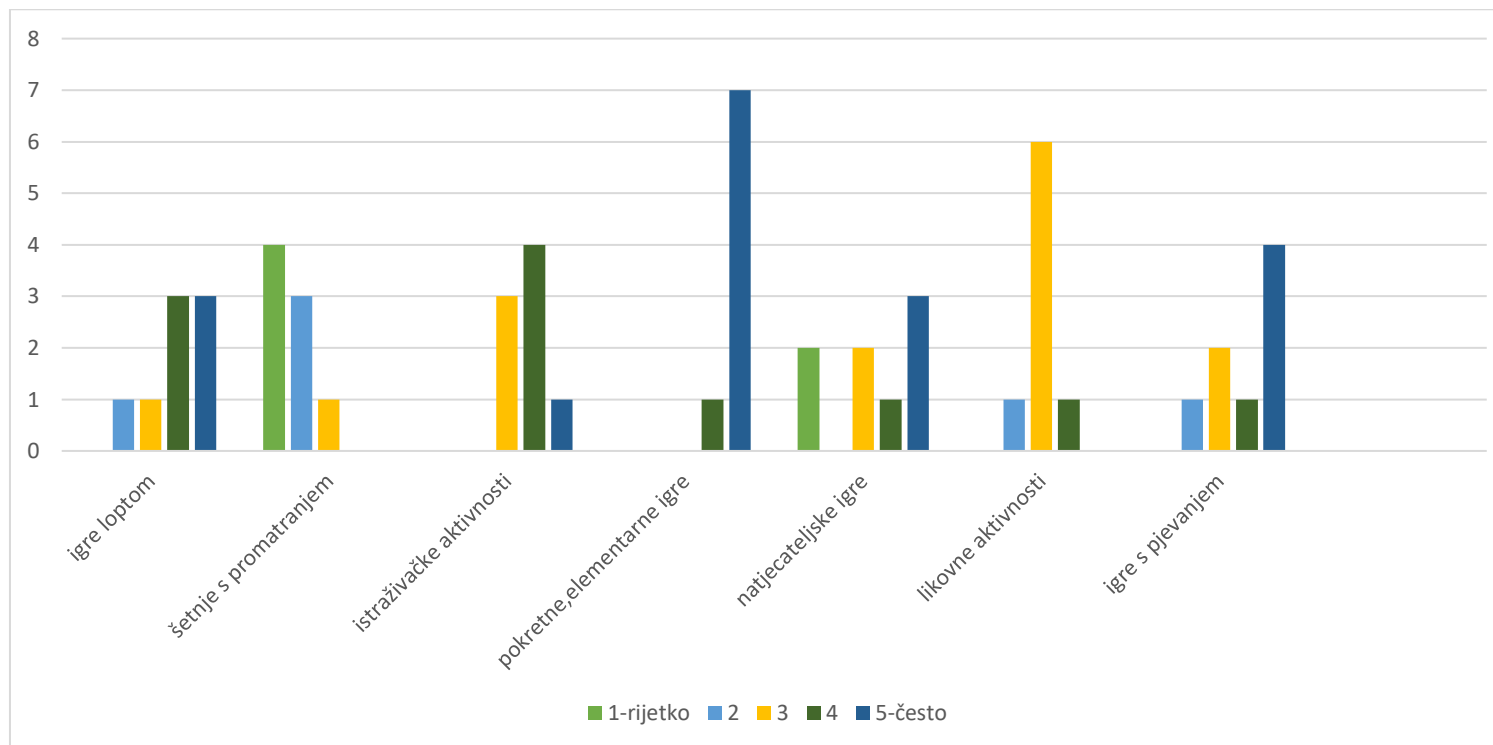
U Upitniku za odgojitelje (Evaluacija odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini 2020./21.) odgojitelji u svim odgojnim skupinama iskazuju svakodnevni boravak djece na otvorenom (u rasponu procjena od 1-nikada se nije boravilo vani, do 5 – vani se boravilo uvijek kada su dopuštali vremenski uvjeti) svi biraju procjenu 5.

Grafički prikaz 1 - Prikaz načina planiranja rada s djecom na otvorenom (Upitnik za odgojitelje: Evaluacija odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini 2020./21.) – Rad s djecom u vrijeme boravka na otvorenom je: planiran/odvija se prema interesima djece/nešto drugo

Grafički prikaz 2 - Prikaz vrsta aktivnosti koje su odgojitelji inicirali na otvorenom (Upitnik za odgojitelje: Evaluacija odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini 2020./21.)

5. Sigurnosno zaštitni i preventivni program

Ovaj program započinje u trenutku upisa djeteta u vrtić, gdje roditelji očekuju da im dijete bude sigurno i zaštićeno u prostoru vrtića, dok se oni nalaze na radnom mjestu. Na prvom roditeljskom sastanku, u rujnu 2020. godine, upoznali smo roditelje s mjerama prevencije i zaštite djece u vrtiću i kućnim redom. Kućni red je istaknut na ulazu vrtića.

Odgovitelji su provodili planirane aktivnosti prema Godišnjem planu i programu. Roditelji su putem roditeljskih kutića redovito obavještavani o planiranim i provedenim aktivnostima.

U svom radu istaknuli smo važnost informiranja djece o stvarnosti, znanja o različitim pojavama u okolini, te raznim opasnostima.

Za ostvarenje programa prevencije kojeg smo provodili tijekom cijele pedagoške godine bili smo odgovorni svi, cjelokupan vrtić (svi radnici), a nužna je bila i suradnja s lokalnom zajednicom.

U siječnju 2021. zbog izvanrednih okolnosti uslijed potresa organizirani su radni dogovori ravnateljice i svih djelatnika vrtića radi utvrđivanja protokola postupanja u vrtiću slučaju potresa. Analizirane su sve sobe odgojnih skupina, utvrđena su sigurna mjesta u svakoj sobi u oba objekta i u prostoru dvorišta, te su utvrđeni i dogovoreni načini postupanja (sigurno mjesto u sobi; kada, kojim putem i s kim djeca izlaze iz objekta) u svakoj odgojnoj skupini u slučaju potresa, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri djeca i djelatnici zaštitili od opasnosti. Na nekoliko mjesta („punktova“) u svakom objektu postavljene su osnovne potrepštine (prekrivači, voda, hrana, ...). Dogovoreno je kojim aktivnostima i kako će odgojitelji s djecom u pojedinim skupinama uvježbavati način postupanja u slučaju potresa.

4. ODGOJNO – OBRAZOVNI RAD

Odgojno-obrazovni rad provodili smo u skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i Programskim usmjerenjem odgoja i obrazovanja predškolske djece, koji se temelje na humanističko-razvojnoj koncepciji. U skladu s Godišnjim planom i programom te Kurikulumom vrtića nastavili smo planirati i ostvarivati bitne zadaće našeg vrtića.

Nastavili smo raditi na podizanju **KVALITETE** našeg cjelokupnog rada, s konačnom zadaćom i ciljem ostvarivanja **DOBROBITI DJETETA, polazeći od spoznaje da je dijete vrijednost samo po sebi, a vrtić mjesto istinskog življenja djece, te promjenom diskursa od „djeteta u potrebama/problemima“ do „DJETETA BOGATOG POTENCIJALIMA“.**

Radili smo na razvijanju okruženja u kojem će:

- se dijete osjećati ugodno, sigurno i sretno, biti potican razvoj djetetovih individualnih potencijala i kompetencija;
- svi odnosi biti odnosi podrške, uvažavanja, poštivanja, suradnje i dogovora;
- roditelji biti partneri vrtiću u odgoju i razvoju djece;
- vrtić biti prepoznat u društvenoj okolini po svojoj kvaliteti i posebnosti.

Radili smo na razvijanju kulture vrtića kao zajednice koja uči, gdje se podržava i podupire proces izgradnje zajedničkog življenja i cjelovitog učenja djece i odraslih.

Svaka odgojna skupina, odnosno matični odgojitelji, kreirali su zadaće, sadržaje, aktivnosti i poticaje za svoju konkretnu skupinu. Sve aktivnosti i sadržaje prilagodili su dječjim potrebama i razvojnim mogućnostima, te ih pedagoško-metodički osmišljavali, kako bi ostvarili kvalitetno razvojno ozračje i uzajamno razumijevajuću komunikaciju u odgojnoj skupini.

U Upitniku za odgojitelje – evaluaciji odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini 2020./21. svi odgojitelji navode da su zadovoljni realizacijom odgojno – obrazovnog rada ove godine. U odgojno – obrazovnom radu najviše su ih motivirali: ljubav prema djeci, privrženost djece; dobra suradnja s kolegicom; dobra suradnja s roditeljima; interes djece, njihova motiviranost, inicijativa, potreba za znanjem i

istraživanjem, radost i veselje u aktivnostima, njihova kreativnost i napredak; mogućnost kupovanja materijala za skupinu svaki mjesec, ... U odgojno – obrazovnom radu najviše im je nedostajalo: zajedničko provođenje aktivnosti s kolegicom u skupini, druženja i radionice s djecom i roditeljima, ...

1. BITNE ZADAĆE U OVOJ PEDAGOŠKOJ GODINI BILE SU:

1.1 RAZVIJANJE STRATEGIJE USTANOVE

Nastavili smo oblikovati i konretizirati viziju vrtića (= **biti vrtić u kojem se DIJETE osjeća sigurno i sretno, podržava se i potiče cjeloviti razvoj djetetovih kompetencija uvažavajući individualne razvojne potrebe, potencijale i interese**), te razvijati strategije njezina ostvarivanja na razini odgojnih skupina i na razini vrtića. One su se odnosile na sljedeće segmente odgojno-obrazovnog rada:

- **dijete je aktivan sudionik** odgojno-obrazovnog procesa, omogućeno mu je **istraživanje, otkrivanje, aktivno učenje**, stjecanje novih iskustava, pronalaženje vlastitih puteva razmišljanja, učenje kroz igru,
- stvarati **poticajni prostorno-materijalni, vremenski, socijalni i komunikacijski kontekst** u kojem se poštuju prava svakog sudionika, te svatko preuzima svoj dio odgovornosti u življenju u vrtiću,
- ostvarivati **suradničku kulturu**u kojoj dijete **uči i razvija svoje kompetencije čineći i surađujući** s drugima, odraslima i djecom,
- njegovati **kvalitetne, brižne odnose toleranciju, podršku, dijalog, uvažavanje i suradnju**,
- uvažavati **roditelje** kao **partnere u odgoju**, kontinuirano stvarati uvjete za njihovo uključivanje u neposredni odgojno-obrazovni rad i pružati podršku u njihovom roditeljskom nastojanju.

Konkretiziranu misiju i viziju vrtića usadivali smo u sve pore odgojno obrazovnog procesa, kako bi svi sudionici bili s njima upoznati, kako bismo ih u vrtiću svakodnevno živjeli, te kako bi bile važan dio prepoznatljivosti vrtića.

1.2. RAZVIJANJE PROSTORNO – MATERIJALNOG KONTEKSTA

Tijekom godine poduzimali smo kontinuirane intervencije u prostorno – materijalnom kontekstu skupina, kako bi naš vrtić bio još bolje mjesto zadovoljavanja potreba djece, poticajan i ugodan za djecu, gdje se potiče razvoj djece, radoznalost i znatiželja djece, intrinzična motivacija djece za istraživanjem i eksperimentiranjem, nadogradnjom i proširivanjem znanja i iskustava, samoinicirane aktivnosti, učenje vlastitim akcijama, otkrivanje i rješavanje problema. Nastojali smo ostvarivati kontekst odgojnih skupina gdje su djeca prema interesima u centrima aktivnosti, usredotočena na aktivnosti.

Kontinuirano smo intervenirali u socijalnom okruženju skupine, kako bi naš vrtić bio još bolje mjesto zadovoljavanja potreba djece, poticajan i ugodan za djecu (igra, učenje, kvalitetna komunikacija među djecom, ozračje povjerenja).

Pratili smo i intervenirali u vremenskoj i prostornoj organizaciji dnevnog ritma skupina kako bi najviše doprinosio ugodnom ozračju, poticanju potencijala djece.

Intervenirali smo u prostorno – materijalnom kontekstu ostalih prostora u i izvan vrtića kako bi naš vrtić bio još bolje mjesto zadovoljavanja potreba djece, poticajan i ugodan za djecu i roditelje.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- stvaranje jasno prepoznatljivih te fizički ili smisleno međusobno odvojenih centara aktivnosti, u skladu s interesima i razvojnim potrebama djeteta (aktivnosti koje mogu koristiti djeca različitih kompetencija),
- promišljeno bogaćenje centara aktivnosti - osiguravanje multisenzoričkog okruženja, dovoljne količine raznovrsnog i poticajnog materijala, logično ponuđenog uz konkretan alat za manipuliranje materijalima, strukturiranost i dostupnost materijala – da budu djeci zanimljivi i privlačni,
- obogaćivanje centara sadržajima za razvoj početnog čitanja i pisanja i predmatematičkih vještina,
- stvaranje i/ili obogaćivanje centara za kvalitetnu simboličku igru djece,

- uvođenje i obogaćivanje istraživačkih centara aktivnosti (magnetizam, voda, mirisi, zvukovi, tekstura, propusnost, težina, količina (konzervacija,...), fenomen sjene, statika, kosina, topivost, plovnost, rastresitost, vlažnost, težina, kontrasti boja, klasifikacije po nekom kriteriju,
- formiranje igrovnih centara (puntova) na vanjskom prostoru,
- provođenje različitih aktivnosti istovremeno – grupiranje djece,
- radno ozračje – svako dijete se bavi aktivnostima koje za njega imaju visoku razinu dobrobiti i uključenosti,
- različite socijalne interakcije (slobodan odabir partnera za igru),
- slobodan odabir sadržaja i aktivnosti, samoinicijativnost djece,
- komunikacija – poštivanje, uvažavanje, tolerancija, suradničko ozračje, timski rad, recipročni odnosi s drugom djecom,
- organizacija vremena i mjesta obroka u skupinama na najbolji mogući način za dječji razvoj – u ugodnom ozračju, uz maksimalni angažman djeteta prilikom serviranja, samoposluživanja, te pospremanja (tanjurića, šalica, stolica,...) – stalno preispitivati – „Što sve djeca u mojoj odgojnoj skupini mogu sama?“, kako bismo stvorili poticajno okruženje i bili „vjetar u leđa“ djeci u razvojnom napredovanju,
- odlazak vani, ulazak u vrtić, obavljanje higijene prije i nakon ručka je organiziran u dvije podskupine, svaka s jednim odgojiteljem,
- prostornom organizacijom ostvariti toplo ozračje, ugodu i dobrodošlicu: ugodna, opuštajuća glazba u hodnicima vrtića kod dolaska i odlaska djece,
- djeca su bila sukreatori estetskog uređenja prostora vrtića – od planiranja, dogovaranja do realizacije - u SDB i zajedničkim prostorima izlagani su radovi djece– pojedinačni, zajednički radovi (npr. obrade priča – djeca su autori teksta i ilustracija), poticaji (npr. slova, brojevi...) na stepenice, minimalizirana je količina aplikacija (ukrasa) odgojitelja,
- periodično na timskim sastancima odgojitelja, stručnih suradnika i ravnatelja analizirane su na razini odgojnih skupina i na razini vrtića intervencije u prostoru (postojeći centri aktivnosti; izrađeni i planirani poticaji; prikupljeni materijali; dostupnost, razvrstanost, urednost,

označenost materijala u centrima aktivnosti; poticajnost prostornog konteksta,), vremenska organizacija dnevnog ritma i u socijalnom okruženju, njihov učinak na zadovoljavanje potreba djece i planove za daljnje intervencije.

Na temelju praćenja tijekom pedagoške godine i procjena odgojitelja u Upitniku za odgojitelje (Evaluacija odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini 2020./21.) najzastupljeniji centri aktivnosti u skupinama su bili: centar građenja i prometa, likovni centar, simbolički/obiteljski centar, istraživački centar, stolno – manipulativni centar, centar početnog čitanja i pisanja, glazbeni centar, matematički centar, dramski centar, centar liječnika. Malo manje zastupljeni su bili: centar osjećaja, centar osame, pošta, knjižnica, trgovina, frizerski centar, senzorni centar, svemir.

1.3 KURIKULUM I ODGOJNO-OBRAZOVNI PROCES

Nastojali smo omogućiti djeci raznolika i bogata iskustva – učenje činjenjem, izravnim aktivnostima, promatranjem, sudjelovanjem u svakodnevnim životnim aktivnostima (u ugodnom ozračju, na zabavan način), omogućiti i poticati djecu na izražavanje, kreativnost, stvaralaštvo kod djece – u svim ekspresivnim modalitetima (likovnom, govorno-jezičnom, glazbenom, kretnom, gestikulacijskom,....), prihvaćati i omogućavati interindividualne razlike među djecom u tempu razvoja, preferiranim stilovima učenja, te omogućiti poticajno socijalno okruženje

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- osiguravanje poticajnog okruženja u SDB, poticajnih aktivnosti koje su u skladu s djetetovim interesima, djetetu su izazov i podrška njegovog cjelovitog razvoja,
- promatranje djece u aktivnostima, osluškivanje i omogućavanje njihovih interesa, osnaživanje inicijative djece, poticanje na organizaciju i planiranje vlastitih aktivnosti,
- svakodnevni boravak na otvorenome prostoru, šetnje izvan vrtića,
- dostupnost materijala, umjetničkih djela, ozračje podrške djetetu u kreativnom izražavanju i stvaralaštvu.....,
- omogućiti djeci stvaralačko izražavanje vlastitih ideja, iskustava i emocija, uočavanje detalja, čuđenje i fascinaciju....,

- planiranje prilagođavano razvojnim potrebama djeteta, način rada prilagođavan različitim načinima učenja djece, različitim sposobnostima djece,
- poticanje djecu na samoprocjenu i preuzimanje odgovornosti za svoje izbore i ponašanja – uočavanje uzročno-posljedičnih veza između vlastitih izbora i ponašanja, te ponašanja ostalih sudionika,
- poučavanje djece komunikacijskim tehnikama, socijalno prihvatljivim ponašanjima,
- omogućavanje i poticanje interakcije i suradnje djece, suradničkog i vršnjačkog učenja.

1.4 SURADNJA S RODITELJIMA (JAČANJE KOMPETENCIJA ODGOJITELJA I RODITELJA ZA PARTNERSKE ODNOSI KROZ RAZLIČITE OBLIKE SURADNJE)

Upoznavali smo roditelje s ciljevima, sadržajima i metodama rada našeg vrtića, razmjenjivali informacije o djetetu s roditeljima, nastojali smo roditeljima omogućiti različite oblike uključivanja u rad vrtića i na taj način pružati im potporu u ostvarenju roditeljske uloge .

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- Roditeljima je prezentiran plan i kurikulum odgojne skupine (prvi roditeljski sastanak), tjedni plan i program (na kutićima za roditelje, putem e-maila skupine), ostvarene aktivnosti (na roditeljskim sastancima, kutićima za roditelje, e-mailu odgojne skupine,...).
- Provođeni su individualni razgovori s roditeljima u svim odgojnim skupinama, a dobivene informacije su korištene u planiranju razvojnih zadaća i aktivnosti u radu s djecom .
- Uključivali smo roditelje u prikupljanje materijala (PNM), izvođenje projekata, posjete,... Svaka odgojna skupina formirala je e-mail svoje skupine radi efikasnijeg prezentiranja roditeljima informacija o aktivnostima i napretku djece, te razmjene važnih informacija o

djeci. Koristili smo ankete za roditelje radi dobivanja informacija o tome kako roditelji doživljavaju vrtić, koje su potrebe i mogućnosti za napredovanje.

- Održavanje komunikacijskih roditeljskih sastanaka s temom aktualnom za odgojnu skupinu.

2. SPECIFIČNE ZADAĆE u ovoj pedagoškoj godini bile su:

2.1 IZGRADNJA KOMPETENCIJA ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE (odrasli i djeca) - KURIKULUMSKA ORIJENTACIJA PREMA ISHODIMA ODGOJA I OBRAZOVANJA

U svakoj životnoj situaciji u vrtiću nastojali smo poticati zdrav rast i razvoj djece, te kompetencije u području:

- motorike i zdravlja
- socio-emocionalnog razvoja
- spoznajnog razvoja
- komunikacije i izražavanja.

Usmjerili smo se na izgradnju **trajnih kompetencija za zajedničko i cjeloživotno učenje, djelovanje i življenje** (prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, MZOS, 2015). One predstavljaju temelj za procese razvoja samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike o sebi (sobne kompetencije). To su:

- komunikacija na materinskome jeziku
- komunikacija na stranim jezicima
- matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
- digitalna kompetencija

- učiti kako učiti
- socijalna i građanska kompetencija
- inicijativnost i poduzetnost
- kulturna svijest i izražavanje
- motoričke kompetencije.

Pri tome, u svim područjima razvoja jačamo dječju autonomnost i potičemo izražavanje stvaralačkih svojstava djeteta. Svaka odgojna skupina imala je svoj specifični program (zadace, sadržaje, aktivnosti i poticaje) koji se stvarao po principima kurikuluma, koji - kao otvoreni proces – omogućuje ostvarivanje svih zadataka i posebnosti, kako djece, tako i okolnosti u kojima se odgojno-obrazovni proces odvija.

Namjera nam je izgraditi i/ili poduprijeti rast znanja, vještina i sposobnosti djece i odraslih (djelatnika, roditelja) na području izgradnje ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje. Za različite sudionike bit će potrebne različite razine znanja i vještina, no svaki bi sudionik trebao dosegnuti svoje granice. Na taj način se u odgojnim skupinama izgrađuje kvalitetno razvojno ozračje i uzajamno razumijevajuća komunikacija.

2.2 POTICANJE SOCIO – EMOCIONALNOG RAZVOJA (SLIKE O SEBI) PUTEM PROJEKTA „DIJETE TJEDNA“

Spoznavanje sebe vrlo je složen zadatak koji počinje već u najranijem djetinjstvu - tada se temelji na promatranju reakcija roditelja i drugih važnih odraslih osoba na vlastita ponašanja. Slika o sebi koju dijete formira utjecat će na njegova očekivanja od sebe samoga, pa tako i uspješnost u mnogim kasnijim aktivnostima.

Kada dijete ima pozitivan odnos prema sebi (pozitivnu sliku o sebi) ono:

- poznaje sebe, poznaje svoje najbolje i najslabije strane, poznaje svoje prednosti i ograničenja, zna što može, a što ne može, zna u čemu je dobro, a na čemu još treba raditi...

- prihvaća sebe takvim kakvo jest
- voli sebe.

Pozitivan odnos prema sebi pridonosi djetetovu:

- samopouzdanju, samopoštovanju, njegovoj sigurnosti u sebe
- skladnijim odnosima s drugima, pozitivnom odnosu prema drugima, povjerenju u druge
- razvoju emocionalne stabilnosti
- povećanju vjerojatnosti uspješnog “nošenja” sa stresom u životno nepovoljnim situacijama – otpornosti!!

Odnosi s drugima su jako važan izvor za dobrobit djece. Važno je omogućiti izgradnju i održavanje pozitivnih odnosa s vršnjacima, razvoj socijalnih vještina, pozitivnih interakcija, potpore, zajedništva, osjećaja da su dio zajednice (skupine), gdje doživljavaju podršku, prihvaćanje i razumijevanje.

U odgojnim skupinama u objektu Hrastina se tijekom ove pedagoške godine nastavio provoditi projekt „Dijete tjedna“, budući da je i dalje prisutan interes djece, koja se vesele „svom tjednu“ i uživaju u njegovim posebnostima.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- svaki tjedan je jedno dijete iz skupine „dijete tjedna“, ako je moguće povezati s djetetovim rođendanom,
- dijete u vrtić donosi svoje i obiteljske fotografije, svoje važne predmete, igračke i uspomene; sve to pokazuje i objašnjava njihovo značenje djeci iz skupine i odgojiteljima,
- izrađivanje plakata o tom djetetu – ime djeteta, fotografija, obiteljska fotografija, karakteristike – boja kose, očiju, što voli, što ne voli, što ga veseli,....,
- dijete tjedna ima prednost pri biranju aktivnosti i igara koje će se igrati s drugima, priča koje će čitati, uloga koje će imati (npr. pomagač odgojitelju u nečemu...)....,

- dogovaranje dolaska nekog člana djetetove uže ili šire obitelji, koji može boraviti jedan dan nekoliko sati u odgojnoj skupini s djecom i predstaviti im svoje zanimanje, hobi i družiti se s djecom.

DOBROBITI PROJEKTA „DIJETE TJEDNA“ ZA DJECU:

- razvoj kod djece svijesti o sebi,
- razvoj svijesti o svojim osjećajima, razvoj samopouzdanja i samopoštovanja,
- razvoj prihvaćanja različitosti, prosocijalnih ponašanja, pozitivnih odnosa s vršnjacima, asertivnosti.
-

2.5 RAZVIJANJE KOMPETENCIJA ODGOJITELJA KAO REFLEKSIVNIH PRAKTIČARA, TJ. POTICANJE REFLEKSIJE I SAMOREFLEKSIJE, SURADNIŠTVA, DIJELJENJA ZNANJA, KULTURE DIJALOGA.

Kontinuirano istraživanje vlastitog rada, promatranjem i slušanjem djece, dokumentiranjem odgojno - obrazovnog procesa uz pomoć foto i audio zapisa omogućuje odgojitelju realan uvid u svoj rad. Odgojitelj dobiva uvid u stvarne dječje interese, načine na koje djeca uče te svoje intervencije, postupke i reakcije. Zajedničko refleksivno istraživanje s drugim odgojiteljima i stručnim djelatnicima osposobljava odgojitelje za bolje razumijevanje i potpuno mijenjanje i usavršavanje vlastite prakse.

Ove pedagoške godine nastavili smo rad na poticanju refleksije, samorefleksije i timskog pristupa.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

- Na tjednoj razini provodili smo timske sastanke odgojitelja, ravnatelja i stručnih suradnika (timsko vrednovanje i planiranje) s refleksijom na protekli tjedan (ostvarene zadaće, aktivnosti, promjene u prostoru, izrađeni poticaji, interes i reakcije djece, suradnja s roditeljima), analizom i diskusijom ostvarenog, te iznošenje tjednog planiranja za idući tjedan.

- Na tromjesečnoj razini provodili smo timske sastanke odgojitelja, ravnatelja i stručnih suradnika (timsko vrednovanje i planiranje), na kojima je analizirano vrednovanje odgojno-obrazovnog rada za proteklo razdoblje i plan sa svim sastavnicama za sljedeće tromjesečno razdoblje.
- Pritom smo se koristili dokumentiranjem procesa (propisana pedagoška dokumentacija i etnografski zapisi – bilješke, dnevници, likovni radovi, foto i video zapisi, plakati, katalozi, razvojne mape djeteta i dr.) koji su nam pomogli u boljem razumijevanju akcije djeteta,
- Analizirali smo poduzete korake i njihove rezultate s obzirom na tri osnovna područja bitnih zadaća ove godine (ostvarenje i oživotvorenje vizije i misije, unapređenje prostornog, socijalnog i vremenskog konteksta, te poboljšanje suradnje s roditeljima).

DOBROBITI:

- Promišljanje odgojitelja o vlastitom radu i djelovanju, budućim akcijama koje će podupirati razvoj djeteta i njegove kompetencije.
- Razmjena i bogaćenje iskustava.
- Analiza aktualnih situacija, problema, izazova, timsko rješavanje.
- Zajedničko izgrađivanje novih znanja i kvalitetnije prakse.

2.6 RAD NA UNAPREĐIVANJU PROCESA PRAĆENJA, PROCJENJIVANJA I DOKUMENTIRANJA RAZVOJA DJECE

Intenzivirali smo suradnju odgojitelja, roditelja i stručnih suradnika na procjenjivanju razvojnog statusa djece i planiranju razvojno - primjerenih individualnih zadaća.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

1. Snimanje početnog stanja u skupini

* Prikupljanje i razmjena informacija (roditelji, stručni tim, odgojitelji, vanjske institucije):

- a) uvodni (inicijalni) razgovori s roditeljima novoprimitljene djece,

- b) timska procjena o odgojno-obrazovnom statusu i/ili odgovarajućem modelu integracije,
- c) uvid u zdravstvenu dokumentaciju i nalaze djece,
- d) sinteza podataka o djeci.

* Vođenje dokumentacije (zdravstvenih kartona, lista prilagodbe, dnevnih zapažanja o djeci, protokola)

2. Praćenje razvoja djece

* Radni dogovori odgojitelja i stručnih suradnika:

- a) praćenje razvoja djece – primjena i analiza razvojnih ljestvica na razini odgojne skupine
- b) planiranje razvojnih zadaća na individualnoj razini te promišljanje primjerenih poticaja, metoda i sadržaja rada usmjerenih na djetetove slabije i jače strane .

* Praćenje i procjenjivanje uvjeta i postupaka u odnosu na napredak i postignuća djece.

* Uključivanje roditelja u praćenje razvoja djece – roditelji su dobili individualne razvojne ljestvice za svoje dijete koju su ispunjavali, vratili odgojiteljima

* Individualni razgovori odgojitelja i/ili stručnih suradnika s roditeljima i razmjena zapažanja.

3. Praćenje djece pomoću individualnih razvojnih mapa

Uloga odgojitelja je praćenje dječjeg razvoja i postignuća putem kontinuiranog opažanja svakog djeteta i objektivnog dokumentiranja, kako bi identificirali interese, potrebe i mogućnosti djece. Što više informacija odgojitelji imaju o djeci, to je veća vjerojatnost da će zadovoljiti njihove potrebe i biti uspješniji u planiranju aktivnosti i njihovoj realizaciji. Tako dolaze do zone narednog razvoja djece, na temelju koje planiraju razvojne zadaće, tjedne aktivnosti i dnevne poticaje. Individualna razvojna mapa pomaže u osmišljavanju individualiziranog pristupa s ciljem djetetovog postizanja optimalnog razvoja u skladu s njegovim sposobnostima i jakim stranama, a ujedno je i spona u komunikaciji roditelja i odgojitelja.

Ove pedagoške godine su individualnu razvojnu mapu za svako dijete odgojitelji vodili u suradnji sa psihologinjom.

Sustavno su prikupljani podaci koji čine individualnu razvojnu mapu, a to su:

1. Podaci o djetetu:

- * fotografija djeteta
- * osnovni podaci (ime, prezime, datum rođenja, datum upisa u jaslice/vrtić)
- * fotografije uže obitelji
- * podatke o visini, težini
- * otisak stopala i dlana
- * osobnu kartu djeteta: nadimak, što voli jesti, najdražeg prijatelja, najdražu igru i igračku
- * važne datume – rođendane, posjete..
- * diplome – sa sudjelovanja na olimpijadi,...

2. Podaci o razvoju i napretku djeteta

- * izjave djeteta („biseri“, „iskrice“)
- * kreacije djeteta (pjesme, priče, stihovi)
- * intervju s djetetom – što voli, kako se osjeća,....
- * likovni radovi
- * razvojne ljestvice po područjima
- * jake i slabe strane djeteta
- * zapažanja odgojitelja o djetetu
- * protokoli za praćenje djece – upitnici, ček liste
- * fotografije koje oslikavaju razvoj i napredovanje djeteta, uz pisani komentar
- * pripremu za školu – primjere grafomotoričkih vježbi, izrađenih slovarica, matematičkih knjižica,...

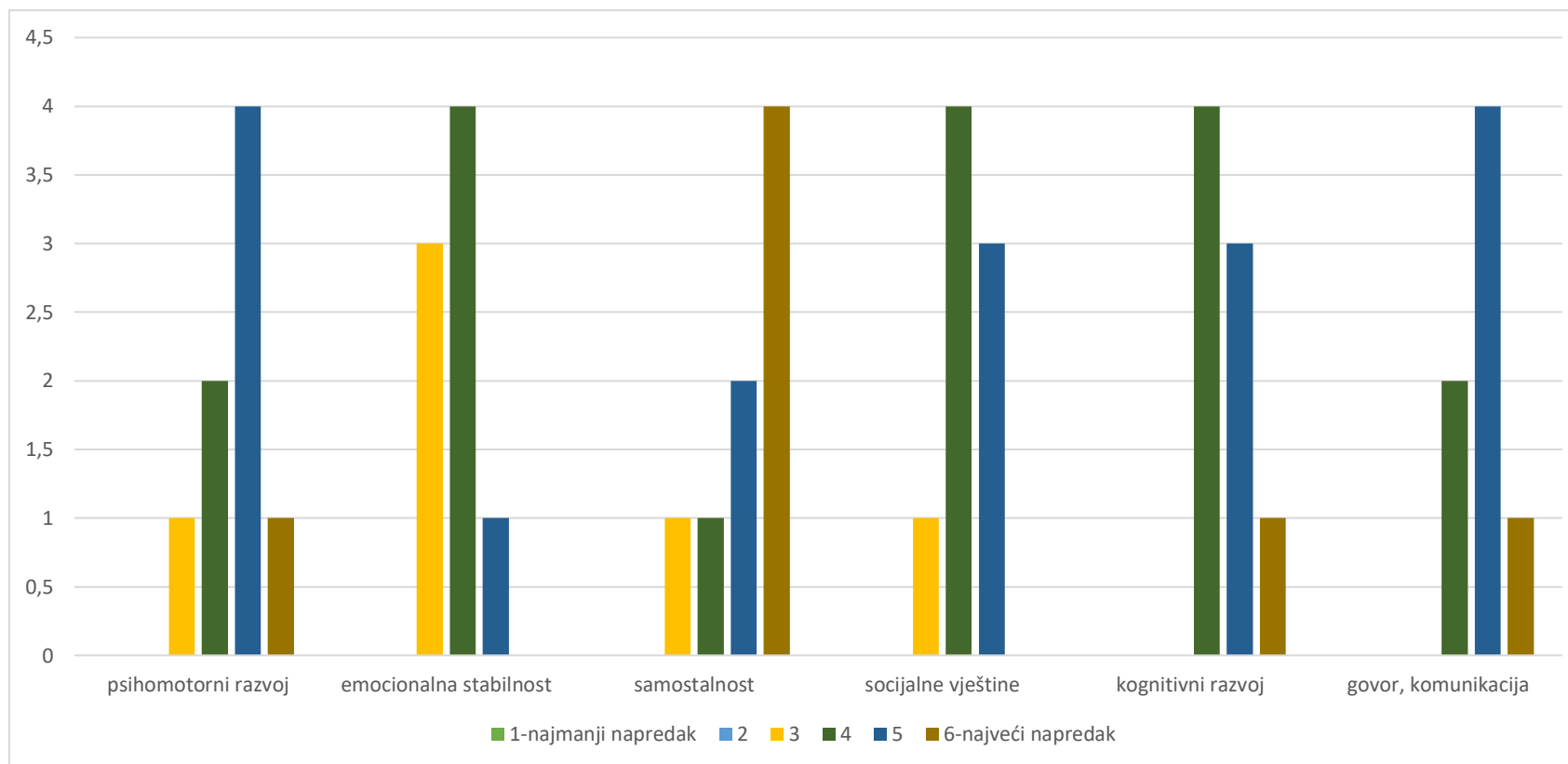
Praćenje je bilo vremenski periodično. Načini prikupljanja podataka o djetetu: dječji crtež, bilješke iz dnevnih valorizacija, antropometrijska mjerenja, kontrolna lista, protokol promatranja, snimke i fotografije, skala procjene, razgovori s djecom, transkript, anegdotska bilješka, ...

DOBROBITI:

- sustavno praćenje i bilježenje specifičnih interesa i razvojnog napretka svakog djeteta,
- poticanje pojedinih aspekata djetetova razvoja ciljanim zadaćama i promišljenim poticajima,
- intenziviranje razvoja djetetovih potencijala,
- prihvaćanje učenja kao integriranog procesa – uočavanje onoga što djeca uče kroz aktivno istraživanje i interakciju s odraslima, drugom djecom i materijalima za učenje,
- pomoć u procjenjivanju onog što djeca znaju ili mogu, tj. ne znaju ili ne mogu učiniti kako bi modificirali složenost ponuđenih materijala ili aktivnosti,
- uočavanje prednosti osiguravanja konkretnih, realnih i za život djeteta relevantnih materijala za učenje,
- jačanje roditeljskih kompetencija sudjelovanjem u praćenju razvoja djeteta putem razvojnih ljestvica,
- osvješćivanje roditelja o važnosti primjerenih poticaja u intenzivnom razdoblju djetetova rasta i razvoja te rane intervencije kod uočenih odgojnih i razvojnih problema.

Grafički prikaz 3 - Prikaz procjene odgojitelja napretka djece u skupini u određenim područjima razvoja (Upitnik za odgojitelje: Evaluacija odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini 2020./21.): 1 = najmanji napredak, 6 = najveći napredak

2.7 POTICANJE RAZVOJA DJEČJIH KOMPETENCIJA PLANIRANJEM RAZVOJNO PRIMJERENIH I POTICAJNIH AKTIVNOSTI I RADOM NA PROJEKTIMA

Izbor i provođenje tematskih projekata u skupinama se odvija u funkciji istraživanja manje poznatih i prisutnih područja odgojno-obrazovnog djelovanja, te obogaćivanja sadržaja i mogućnosti rada s djecom. Djecu se potiče da, radeći na nekom projektu, promatraju, pitaju, istražuju i poduzimaju određene aktivnosti u svezi s temom projekta te samostalno razmišljaju i zaključuju, šire svoja znanja do krajnjih granica mogućnosti, aktivirajući pri tome sve svoje sposobnosti (razvoj interesa, sposobnost donošenja samostalnih odluka, poticanje i ohrabivanje djetetove prirodne radoznalosti, želje za istraživanjem, njegovanje kreativnosti). U projektu se povezuje i isprepliće niz različitih aktivnosti koje potiču sva područja dječjeg razvoja (integrativni pristup).

STRATEGIJE DJELOVANJA:

1. Određivanje teme projekta.

Tema proizlazi iz nečega u neposrednom djetetovom okruženju za što smo primijetili da ga interesira - praćenje, promatranje, dokumentiranje, razgovor s djecom, analiza problema.

2. Određivanje cilja i zadatka projekta.

Cilj projekta odnosi se na ono što se radom na projektu želi da djeca postignu, a specifične zadatke obuhvaćaju razvoj njihovih sposobnosti, vještina i znanja.

3. Izrada plana projekta.

Odgojiteljica u razgovoru s djecom potiče djecu da iznesu što više ideja o tome kako mogu istražiti problem i što sve mogu učiniti u vezi s njim (mogućnost korištenja tehnike Z-Ž-N – znam-želim znati-naučio sam):

- Što znate o...? - saznajemo kroz pitanja i odgovore (potrebno ih je ili snimati ili direktno bilježiti jer su nam smjernica za daljnji rad).

- Što biste još željeli znati o...? Kako ćemo i gdje pronaći odgovore na naša pitanja? itd. - kad skupimo odgovore djece o tome što žele saznati, dobro je djecu pitati kako do tih informacija možemo doći i pomoći im u nalaženju odgovora. Odgovore djece potrebno je zapisivati s naznakom tko je dao odgovor (npr. na pitanje što želimo saznati) - takvi odgovori postaju sadržaji našeg projekta.

Nakon dobivenog sadržaja, izrađuje se plan aktivnosti u kojem se navode teme o kojima će se razgovarati, gdje će se ići u potragu za odgovorima, koje će se igre igrati, što će se crtati, modelirati, hoće li se izraditi neka slikovnica, priča ili sl., koji su nam poticaji potrebni, koga ćemo uključiti...

Potrebno je pripremiti okruženje u kojem će dijete dolaziti do zaključaka i stvarati nova znanja s drugima putem centara aktivnosti.

4. Provođenje projekta.

Dijete sudjeluje u projektu prema želji, mogućnostima, karakteristikama. Trajanje projekta ovisi o interesu većine djece, a to procjenjuje odgojitelj na temelju promatranja i praćenja djece. Tijekom provođenja projekta dijete i odgojitelj realiziraju brojne aktivnosti.

Važno je bilježiti ponašanja i izražavanja djece tijekom projekta kroz različite medije i načine. Tako se dobiva uvid u rad i rezultate projekta, kako za djecu, tako i za roditelje. Važno je razgovarati s djecom, poticati ih na promišljanje i kreiranje novog znanja.

5. Evaluacija, vrednovanje projekta

Odgovaranje na pitanje Što smo naučili? (s gledišta djeteta i odgojitelja), te prijedlozi za daljnji rad.

Tabela 5 - Prikaz nekih projekata provedenih u pojedinim odgojnim skupinama ove pedagoške godine.

Odgojna skupina	Ježići i Zečići
Tema akcijskog istraživanja	IGRE PRSTIĆIMA
Cilj	Poticanjem razvoja fine motorike olakšati djeci svakodnevne aktivnosti – držanje žlice, olovke, šalice, baratanja

	umetaljkama, puzzlama, kockicama...
Zadaće	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje precizne senzomotorike: hvatanje malih predmeta pincetnim hvatom, držanje olovke. • Poticanje vizuo-motorne koordinacije: okretanje stranica knjige, ispuštanje predmeta u kutiju (punjenje, pražnjenje), građenje tornja od kockica, odvrtnje i zavrtnje poklopaca • Slušanje pjesmica. • Proširivanje rječnika.
Sredstva, poticaji	Pribor za jelo (žlica, šalica, čaša,...), likovna sredstva (tempere, olovke, drvene bojice, kolaž papir, škarice, boja za prstiće, paste), plastelin, slano tijesto, taktilne ploče i staze, kocke raznih veličina, boce i kutijice s poklopcima, senzorne boce, umetaljke, pokrivaljke, puzzle, voda, pijesak, palenta, pjena, brojalice, slikovnice, pjesmice
Aktivnosti	Samostalno hranjenje, bojanje, slikanje, crtanje, oblikovanje plastelina i slanog tijesta, slaganje i konstruiranje, umetanje, opipavanje, slušanje i ponavljanje pjesmica, brojalica uz pokrete prstima i rukama, rezanje i lijepljenje, istraživanje vode, pijeska, palente, pjene; okretanje stranica slikovnica; nizanje.
Evaluacija/vrednovanje	Uočen je napredak kod djece u finoj motorici, preciznijoj senzomotorici, te vizuo-motornoj koordinaciji. Djeca su isprobavala različite nove materijale „pod prstima“, postajala spremnija i zainteresiranija za nove aktivnosti, zadovoljnija, sigurnija u sebe i spremnija za nove izazove.

Odgojna skupina	Medvjedići
Tema projekta	PUTOVANJE KROZ ŽIVOTINJSKI SVIJET
Cilj	Proširiti dječje spoznaje o životinjskom svijetu, upoznavanje životinjskog okruženja, te razvijanje ljubavi prema životinjama.
Zadaće	<ul style="list-style-type: none"> • Zadovoljavanje i poticanje prirodne dječje znatiželje, radoznalosti i potrebe za istraživanjem.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bogaćenje spoznaja i iskustava o raznovrsnom životinjskom svijetu. • Razvijanje pozitivnih stavova i odnosa prema životinjama. • Obogaćivanje dječjeg rječnika. • Poticanje taktilne, vizualne, slušne i gustativne percepcije. • Poticanje mašte i kreativnosti kroz likovne aktivnosti.
Sredstva, poticaji	Slikovnice, priče, bajke; drvene bojice, paste, tempere, flomasteri, domaći plastelin, vodene boje; kolaž papir, škare, ljepilo; papir u boji, tuljci, kutije; kartoni, razna ambalaža, špaga.
Aktivnosti	<p>Slušanje, prepričavanje priča: „Sovina šetnja“, „Što je bubamara čula“, „Gusjenica Tina u vrtiću“, „Mudro pile i koka“.</p> <p>Slušanje, prepričavanje basni: „Gavran i lisica“.</p> <p>Čitanje, prepričavanje slokovnica: „Ježeva kućica“, „Lisica je naučila da sreća stanuje u srcu“, „Dobro jutro medo“, „Kratkovidna žirafa“, „Vrlo gladna gusjenica“, „Jedna mala bubamara“, „Petra hoće psa“, „Naš baš savršeni pingvin“</p> <p>Slikopriče: „Ježić Igljić u nevolji“, „Obitelj mišića“, „Mudra sova“, „Medo spava zimski san“, „Na farmi“, „Maca papučarica“, „Životinjska abeceda“</p> <p>Igre s pjevanjem: „Vuk i lisica“, „Medo bere jagode“, „Ide, ide bubamara“, „Ide maca oko tebe“</p> <p>Pjesmice: „Boc, boc iglicama“, „Lisica i roda“, „Nije lako bubamarcu“, „Leptiri“, „Djeca i maca“, „Mali Šarko“, „Farma strica Lima“, „Veseljak“</p> <p>Matematičke igre: koliko bodlji imam, slaganje po veličini, otiskivanje medveđe šape po kriteriju broja, uparivanje po brojevima i bojama, nizanje po veličini, igre pridruživanja.</p> <p>Stolno-manipulativne igre: napikavanje iglica ježićima (čačkalica), hranjenje sove špricom i pincetom, drvene umetaljke, igra šivanja, igra pecanja „Medo lovi ribe“ (magnetizam), pridruživanje mednih pahuljica, „Nahrani</p>

	<p>gusjenicu“ , „Ispleti mrežu vunom“ , uparivanje životinja s mladuncima, razvrstavanje jaja po boji, pridruživanje pingvina po kriteriju boje i broja</p> <p>Igre s pravilima: memori, slagalice, grafomotorički labirinti, „Operacija ježa“ , „Sova i gnijezdo“ , „Leti, leti“.</p> <p>Igre građenja: konstruiranje ježeve kućice, izrada medinog brloga, slaganje životinjske farme, konstruiranje bubamare, konstruiranje iglua</p> <p>Funkcionalne igre: poligon prepreka, kretanje kao životinje (četvereonoške, puzeći, gmižući, skakutajući,..) po linijama, igre loptama u paru, provlačenje kroz obruče, „Gusjenica – leptir“ , igre sjenama, kretanje kao pingvin, hodanje po suženoj površini (ledu-pingvini)</p> <p>Jezične igre: „Pogodi tko sam ja“ , „Životinjske zagonetke“ , „Bok, ja sam ...“ , zvučni memori, pridruživanje opisa radnji sa slikom</p> <p>Dramsko-scenske igre: igra uloga „Pingvin i snjegović“</p> <p>Razgovor o pročitanoj, odgovaranje na pitanja, prepričavanje uz ilustracije, usvajanje tekstova pjesama za svaku pojedinu životinju, slikanje raznim tehnikama, kušanje životinjskih proizvoda te određivanje specifičnosti okusa, pokus pretvorbe gusjenice u leptira.</p>
Evaluacija/vrednovanje	<p>Djeci su se posebno svidjele aktivnosti poput mužnje krave i kušanje mlijeka, izrade kokošinjca, pokus gusjenica – leptir, izrada konja i žirafe.</p> <p>Svakodnevno je proširivan i obogaćivan dječji rječnik novim riječima te poticano govorno stvaralaštvo kroz recitacije, pjesmice, priče, zagonetke i dramatizacije.</p> <p>Razvijana je dječju maštu i kreativnost te urednost kroz likovne aktivnosti različitim tehnikama i materijalima.</p> <p>Nudeći im razne slagalice, umetaljke, memori igre, poticali smo razvoj djetetovih logičkih sposobnosti i pamćenja.</p>

	<p>Veliko oduševljenje kod djece su izazvale imitativne igre uz koje su usavršavali razne oblike kretanja kroz oponašanje glasanja i kretanja životinja u tjelesnim aktivnostima. Tematski osmišljenim igrama ciljano se poticao tjelesni i psihomotorni razvoj, socijalni razvoj i razvoj ličnosti.</p> <p>Kroz projekt djeca su usvojila nove informacije i znanja o važnosti životinjskog svijeta te su naučila kako se odgovorno i lijepo ponašati prema životinjama.</p> <p>S veseljem su svaki tjedan željno iščekivali nove aktivnosti, nove poticaje i radovali se svakoj novoj životinji.</p>
--	--

Odgojna skupina	Žabice
Tema projekta	SVEMIR
Cilj	Cilj projekta je bio zadovoljiti dječju znatiželju te interes za svemir, planete u Sunčevom sustavu, meteore, mliječnu stazu i rakete ,te im putem raznih materijala omogućiti da steknu određena znanja i predodžbe o njima u skladu s njihovom dobi.
Zadaće	<ul style="list-style-type: none"> • Bogaćenje spoznaja o svemiru, usvajanje novih pojmova, bogaćenje rječnika. • Razvoj pažnje i pamćenja. • Razvijanje fine i grube motorike, vizualne i taktilne prepcije. • Stjecanje pojmova i odnosa među njima (oblici – krug, trokut, kvadrat, pravokutnik; prostorni odnosi – gore – dolje – u – na – ispod...). • Razvoj početne matematike – veličina, težina, dužina, brojanje. • Razvoj osjetljivosti djece za važnost očuvanja naše planete. • Poticanje kreativnosti i mašte.
Sredstva, poticaji	Slikovnice, enciklopedije, papiri, olovke, bojice, flomasteri, tempere, vodene bojice, kolaž, ljepilo, škarice, slano

	tijesto, glinamol, neoblikovani materijal, plakat sa planetima, Montessori kartice, baloni, kutije...
Aktivnosti	<p>Likovne aktivnosti (crtanje, bojanje, slikanje, izrezivanje i lijepljenje, kaširanje), oblikovanje glinamola i slanog tijesta.</p> <p>Proučavanje slikovnica i enciklopedija.</p> <p>Stolnomanipulativne igre, konstruiranje, Montessori aktivnosti , igre mašte.</p> <p>Neke izjave djece tijekom projekta:</p> <p>„Naša planeta se zove Zemlja i ona je gore u svemiru i ima zelene i plave boje, a plava boja je voda.“</p> <p>„U svemiru ima puno zvijezda, tamo žive vanzemaljci.“</p> <p>„Svemir je mjesto koje ima meteore, zvijezde, Zemlju.“</p> <p>„U svemir se ispaljuju rakete u kojima su astronauti.“</p> <p>„Naša planeta se zove Zemlja,imamo Saturn.“</p>
Evaluacija/vrednovanje	U čitavom projektu naglasak je bio u procesu učenja kroz igru, manipuliranje, stvaranje. Dječaci su pokazali veliki interes za rakete, letjelice i astronaute koji lete u svemir, a djevojčice za otkrivanje zvijezda, planeta. Odgovore smo tražili u slikovnicama, časopisima, enciklopedijama, a projektom smo ostvarili sve razvojne zadaće. Najveći interes i veselje izazvala je izrađena raketa u kojoj su djeca mogla „putovati u svemir“.

Odgojna skupina	Suncokreti
Tema projekta	UPOZNAJMO HRVATSKU
Cilj	Proširiti dječje spoznaje o znamenitostima, običajima, kulturi i jeziku svoje zemlje te upoznavanje svog okruženja, ali i okruženja u drugim dijelovima naše domovine.

Zadaće	<ul style="list-style-type: none"> • Zadovoljiti prirodnu dječju znatiželju i potrebu za istraživanjem, • Poticati znanje djeteta korištenjem slikovnica, enciklopedija i slikovnog materijala, • Razvijati pozitivne stavove i odnose prema drugima, osobama različitog jezika i potreba, • Upoznavati sve dijelove naše zemlje, običaja, znamenitosti, hrane, glazbe, • Bogatiti dječji rječnik različitim pojmovima, • Poticati radoznalost, • Stjecati spoznaje o predmetnoj, prirodnoj i društvenoj sredini.
Sredstva, poticaji	<p>Literatura: „Upoznaj Hrvatsku – vodič za djecu“, „Hrvatska“, „Put kroz Hrvatsku – riznica znanja o našoj domovini“.</p> <p>Slikovnice, bajke, legende; crtani filmovi; drvene bojice, tempere, flomasteri, pastelne boje, ugljen, plastelin; karta Republike Hrvatske; papiri u boji, papirnati tanjuri, čupava žica, papirnati ubrusi; kore za savijače, sir i vrhnje, krumpir, šumsko voće, kulen, prah za sladoled, vrećice lavande, CD s pjesmama.</p>
Aktivnosti	<p>Čitanje bajki Ivane Brlić – Mažuranić, čitanje slikovnice: „Šuma Striborova“, čitanje legendi: „Kako su vile gradile Arenu“ (istarska), „Div Dragonja“ (istarska), samoborske i zagrebačke legende, razgovor o pročitanoj.</p> <p>Gledanje crtanih filmova: „Čudnovate zgrade šegrta Hlapića“, „101 dalmatiner“.</p> <p>Slušanje i ples uz pjesme: slavonski bećarac, zagorske pjesme („Zagorski cug“), ličke pjesme („Lička kapo“), istarske pjesme (ples „Balun“), dalmatinske pjesme (klape, morske orgulje), zagrebačke pjesme („Serbus Zagreb moj“, „Zagrebačkim ulicama“, „Rođen u Zagrebu“), samoborske pjesme („Samobor je lepa varoš“).</p> <p>Usvajanje novih igara s pjevanjem: „Igra kolo“ (slavonska), „Širi, širi“ (slavonska), „Medo bere jagode“ (lička).</p> <p>Usvajanje novih tradicijskih igara: „Stara košara“ (zagorska), „Špekulanje“ (zagorska), „Lončić“ (međimurska),</p>

	<p>„Utrka žabica“ (lička), „Špekule“ (istarska), „Povlačenje užeta“ (istarska), „Crna kraljica“ (zagrebačka).</p> <p>Pronalaženje gradova na karti Republike Hrvatske; usvajanje osnovnih riječi na dijalektu određenog područja; slikanje raznim tehnikama; priprema jela specifičnih za određena područja; istraživanje o nepoznatim riječima iz određenih krajeva; pisanje plakata nakon upoznavanja određenog područja.</p> <p>Obrađeni su sadržaji iz područja: Slavonija, Međimurje i Hrvatsko zagorje, Lika i Gorski kotar, Istra i Kvarner, Dalmacija, Središnja Hrvatska.</p>
Evaluacija/vrednovanje	<p>Svako dijete je na neki način pridonijelo provedbi projekta. Ostvarena je vrlo kvalitetnu vezu s roditeljima prilikom skupljanja raznih materijala potrebnih za projekt. Na početku projekta djeci su bile smiješne pjesme pojedinih krajeva, ali su ih brzo usvojili te ih i danas rado pjevaju. Posebno je bilo zanimljivo pronalaženje gradova na karti, upoznavanje namirnica iz različitih krajeva, običaja, usvajanje riječi na pojedinim dijalektima i otkrivanje značenja istih. Znajući da su znatiželja, tolerancija, strpljenje i poštovanje važni elementi svakog putovanja, drago nam je da smo, osim proširivanja spoznaja, utjecali i na proširenje dječjih pogleda na svijet. S velikim zanimanjem svaki su tjedan s odgojiteljima upoznavali novi dio naše zemlje i tako bar na trenutak osjetili čaroliju ovog putovanja. Odgojiteljice i djeca su jako uživali u ovom projektu što je vidljivo iz toga kako su kod kuće roditeljima prepričavali zanimljivosti koje su naučili i jedva čekali upoznati novi dio naše domovine.</p>

Odgojna skupina	Ribice
Tema akcijskog istraživanja	ŽIVOTINJE
Cilj	Bogaćenje spoznaja o životinjama i njihovim karakteristikama.
Zadaće	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijati bogaćenje rječnika, imenovanje • Razvijati grubu i finu motoriku • Proširivati spoznaje i bogatiti iskustva o životinjskom svijetu • Razvijati emocionalnu stabilnost, strpljivost, samokontrolu • Razvijati empatiju, nježnost, brigu za životinje
Sredstva, poticaji	Prirodni materijali (lišće, ...); slikovnice; pjesmice; brojalice; slikopriče; figure životinja, izrađene lutke životinja; likovni materijali (tempere, kistovi, boje za prstiće, drvene bojice, ...); umetaljke, pokrivaljke, puzzle, didaktičke igre.
Aktivnosti	Senzorne aktivnosti (gledamo, slušamo, opipavamo, hodamo po različitim podlogama, kušamo,...); motoričke aktivnosti (krećemo se kao miš,...); simbolička igra (hranimo životinje, brinemo o njima,...); upoznavanje boja (razvrstavanje po boji, imenovanje,...); brojanje (životinja, nogu,...); čitanje slikovnica, pokazivanje, imenovanje, oponašanje, ponavljanje („Životinje“, „Seosko imanje“, „Fifin dan“, „Sreća do neba“); slikopriče („Ima jedna kućica“); slušanje i ponavljanje pjesmica i brojalica („Glasovi životinja“, „Boc, boc iglicama“, „Pokraj peći maca prela“, „Deda Mile ima farmu“, „Imali smo pile“, „Pčelica“, „Leti, leti, pčelice“, „Leptiriću, šareniću“, „Iš'o medo u dućan“); zajedničko izrađivanje staništa – šume; likovno izražavanje (slikanje, otiskivanje, bojanje, crtanje,...) – zajednički i individualni radovi

	Istraživane su životinje: jež, medo, sova, žaba, mačka, krava, svinja, ovca, pile, pčela, leptir, rak, riba, hobotnica.
Evaluacija/vrednovanje	Djeca su se veselila svakoj novoj životinji, s velikim interesom sudjelovala u aktivnostima, te je uočen napredak u svim razvojnim područjima.

Odgojna skupina	Pingvini
Tema projekta	PČELA
Cilj	<ul style="list-style-type: none"> • Upoznati djecu sa svijetom pčela i pčelarstva • Razvijati znatiželju i istraživanje, postavljanje pitanja • Naučiti razlikovati pčelu od ostalih kukaca • Istražiti kako funkcionira zajednica pčela • Upoznati proizvode pčela • Upoznati djecu s koristima meda i ostalih pčelinjih proizvoda
Zadaće	<ul style="list-style-type: none"> • Osloboditi djecu od straha od uboda pčela <p><u>Upoznavanje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dijelova tijela pčele • Životnog ciklusa pčele • S ulogom pčela u pčelinjaku (trutovi, matica, stražari) • Odjeće pčelara i pribora za rad • Unutrašnjosti košnice • S korisnošću pčela i cvijeća u ekosustavu
Sredstva, poticaji	Slikovnice, papiri, tempere, tuljci, zaštitni najlon (s napuhanim krugovima), kartoni, fotografije, čičak, vruće

	<p>ljepilo, plastifikator, folija za plastificiranje, škare, plakati, čačkalice, plastične pčele, kocka s brojkama, drvena umetaljka, pik traka, vodene boje, zaštitni stolnjaci, kistovi, kolaž papir</p>
Aktivnosti	<p>Slikovnice: „Životinje u svom domu: Pčele”, „Pčelica Lelica”, „Pčela medarica”, „Malene životinje”, „Pčelica Maja”, razgovor o pročitanome.</p> <p>Izrada interaktivnog plakata „Dijelovi tijela pčele”, izrada interaktivnog plakata „ Pčelarsko odijelo”, izrada interaktivnog plakata „Pčele, košnica, reprodukcija”.</p> <p>Igra s pjevanjem: „Leti pčela malena”, slušanje glazbe „Bumbarov let”.</p> <p>Izrada pčela od tuljaca i kartona, slikanje pčela temperom, izrada velikih fotografija za memori (uparivanje fotografija), izrada velikih žigova za otisak saća, izrada saća od tuljaca i kartona, kušanje meda, građenje košnice od kocaka, promatranje pčele na otvorenom.</p>
Evalvacija/vrednovanje	<p>Jedan dječak se bojao pčela, kada bi je ugledao u SDB-u svaki puta bi se rasplakao no nakon završetka projekta veselo je pokazivao na pčelu te nije bježao od nje.</p> <p>Nekoliko djece u skupini je naučilo ispričati životni ciklus pčele . Spoznali su da pčele žive u čistom okolišu, a ako je onečišćen onda ugibaju. Spoznali su zašto pčelari nose odijelo i za što im služi pribor. Tijekom projekta su također napredovali u strpljenju te međusobnom pomaganju u zajedničkim aktivnostima. Potaknut je razvoj kreativnosti, fine i krupne motorike. Raznim matematičkim/logičkim igrama i karticama sa slovima potaknut je spoznajni razvoj svakog djeteta u skupini.</p>
Odgojna skupina	Pčelice

Tema projekta	CVIJEĆE
Cilj	Cilj projekta bio je da djeca od najranije dobi počinju razvijati ljubav, brigu i odgovorno ponašanje prema prirodi pa tako i prema cvijeću.
Zadaće	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje opažanja raznim senzornim modalitetima (boje, oblici, mirisi, tekstura cvijeća - vid, sluh, njuh, opip,...) • Bogaćenje spoznaja i informiranosti o biljnom svijetu (raznolikosti vrsta cvijeća, poznavanje dijelova cvijeta, što je cvijeću potrebno za rast,...) • Uočavanje različitih svojstava biljnog svijeta (cvijeća). • Razvijanje odgovornosti prema prirodi (cvijeće ne gazimo,...).
Sredstva, poticaji	Enciklopedije, papiri, tempere, flomasteri, plastelin, sadnice cvijeća, teglice, kantice. Priče: „Cvijet žuti i prijatelji”, „Cvijet na haljini”, ”Haljina žutog maslačka”, „ Najljepši cvijet” Audio snimke pjesama.
Aktivnosti	Upoznavanje zaštićenih vrsta cvijeća. Razgovor o proljetnicama (zaštićene proljetnice), izrada plakata s proljetnicama i dijelovima cvijeta, slikanje cvijeća raznim likovnim tehnikama. Izrada cvijeća od raznih materijala. Sadnja cvijeća, izrada parfema od latica cvijeća, zalijevanje i briga o cvijeću; matematička igra: pridruživanje cvijeta zadanom broju; slagarica od tuljaca: dijelovi cvijeta; slika od cvijeća za majčin dan; eksperiment s temperom i cvijetom: mijenjanje boje.

Evaluacija/vrednovanje	<p>Prije provođenja projekta djeca su poznavala neke vrste cvijeća. Pričali su o tome kako su provodili vrijeme u šetnji prirodom te brali vjesnike proljeća. Donosili su od kuće svoje cvijeće koje su s odgojiteljima stavljali u vazuu, promatrali i mijenjali vodu. U dvorištu su brali prve tratinčice i slagali bukete te ih darivali teti.</p> <p>Nakon provedenog projekta naučili su kako pravilno brinuti o cvijeću i što je sve potrebno da bi cvijeće uopće raslo. Također su kroz razne aktivnosti naučili dijelove cvijeta. Razgledavajući enciklopedije o cvijeću vidjeli su da cvijet „ pije i jede” kroz korijen. Imenovali su na slikama razne vrste cvijeća.</p> <p>U dvorištu su posadili cvijeće, te svakodnevno brinuli o njemu i zalijevali ga. Za Majčin dan su izradili prekrasne slike od svježeg cvijeća. Izveden je pokus sa cvijetom, vodom i temperom kako bi se promatrala promjena boje cvijeta.</p> <p>Ovim projektom djeca su obogatila percepciju, spoznaje o biljnom svijetu, uočavala i povezivala odnose i pojave i razvijala odgovornost prema prirodi i održavanju svog okruženja.</p>
-------------------------------	--

Odgojna skupina	Leptirići
Tema projekta	MOJE TIJELO
Cilj	Upoznati djecu sa vanjskim dijelovima tijela i unutarnjim organima, sustavima organa i njihovim radom.
Zadaće	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj mišljenja i logičkog razmišljanja, • Spoznati važnost brige o sebi, svom tijelu, zdravlju i higijenu kao i zdravoj prehrani i vježbanju, • Razvoj motoričkih sposobnosti, • Razvoj pozitivne slike o sebi, samopouzdanja.

Sredstva, poticaji	Slikovnice: „Vodič kroz ljudsko tijelo za mlade“, „Tijelo; odgovori na dječja pitanja“, „Zanimljivosti ljudskoga tijela; 44 odgovora za bolje shvaćanje našeg organizma“, „Tijelo“, „Tijelo; moja mala enciklopedija Larousse“ Enciklopedije, fotografije, dokumentarni filmovi, priča „Bolnička priča“; pribor, materijali za centar liječnika (ordinaciju)
Aktivnosti	<p>Prostor ordinacije (centra liječnika) obogaćen je aplikacijama organa i sustava organa, a djeca su sama pisala njihove nazive. Svatko je izradio svoju zdravstvenu iskaznicu. Djeca su svakodnevno raznim likovnim tehnikama prikazivala organe. Jedan dan u posjet u oskupinu došla i viša medicinska sestra i pokazala djeci pribor za mjerenje tlaka, infuziju, vađenje krvi,... i tako umanjila njihov strah od odlazaka liječniku, u bolnicu, na vađenje krvi i sl.</p> <p>Teme: kosti i mišići, pluća, mozak, srce i krvožilni sustav, želudac i probavni sustav, koža, osjetila, kako beba dolazi na svijet, ...</p> <p>Neke izjave djece:</p> <p>„Ja ću biti doktor kad odrastem. Doma imam sve za doktora.“, „Ja ću biti direktor bolnice.“, „Ja znam gdje je ključna kost.“, „Sada znamo kako hrana putuje kroz naše tijelo. „Koža je naš najveći organ.“, „Kralježnica drži naše cijelo tijelo.“, „Beba raste u maminom truhu, ja ću uskoro dobiti seku.“</p>
Evaluacija/vrednovanje	Zainteresiranost djece u ovom projektu bila je zaista jako velika. Sve je zanimalo što se to nalazi u nama, koje „poslove“ obavlja neki organ. U raznim zanimljivim aktivnostima djeca su usvojila mnoga nova znanja i vještine, obogatila svoj rječnik, podigla svijest o brizi za zdravlje i zdraviji način života (zdrava hrana, kretanje, boravak u prirodi). U svakodnevnoj sponatanoj igri počeli su koristiti nove riječi, izgradili su višu svijest o sebi i vrijednostima koje imamo. Polako je nestao i strah od odlazaka doktoru, liječničkih pregleda, vađenja krvi i cijepljenja. Kod kuće su također svojim roditeljima prenosili svoja novostečena znanja, poticali ih na razgovor o svim temama koje smo obrađivali u vrtiću te na taj način uključili su i njih u naš rad i nadogradnju istoga.

2.8 PLANIRANJE I VREDNOVANJE NEPOSREDNOG ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Planiranje odgojno-obrazovnog rada kao sustavnog utjecanja na dijete preduvjet je i temelj kvalitetnog odgojno-obrazovnog rada s ciljem poticanja optimalnog rasta i razvoja svakog djeteta. Praćenje i vrednovanje podiže kvalitetu rada u odgojnoj ustanovi, koja se determinira razinom poticanja rasta i razvoja svakog djeteta, te kvalitetom partnerskih odnosa dijete-vrtić-obitelj.

Nastavili smo raditi na podizanju kvalitete planiranja i vrednovanja odgojno-obrazovnog rada kroz poticanje stručnih kompetencija odgojitelja putem razmjene informacija, stručnih materijala, podrške i pomoći, a u funkciji poticanja rasta i razvoja svakog djeteta.

U Upitniku za odgojitelje: Evaluacija odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini 2020./21. odgojitelji kao osnovna polazišta u izradi plan svoje skupine navode: potrebe djece, dob djece i interesi djece u skupini.

STRATEGIJE (OBLICI) PLANIRANJA:

- TROMJESEČNO (MJESEČNO I DVOMJESEČNO) PLANIRANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Baziralo se na suvremenim koncepcijama i spoznajama o razvoju djeteta, aktualnom razvojnom statusu djece u skupini, te specifičnom sastavu djece u odnosu na posebne potrebe pojedinog djeteta i većine djece.

Ove pedagoške godine nastavili smo sa sastancima timova odgojitelja, psihologinje i ravnateljice, na kojima su odgojitelji izlagali svoje orijentacijske tromjesečne planove, organizacijske i materijalne uvjete za ostvarivanje zadaća i aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadaća. Na taj način su sudionici putem međusobnog slušanja, zajedničke analize i razmatranja, razmjene iskustava, prijedloga i refleksija zajednički napredovali i razvijali kompetencije potrebne za stručno planiranje odgojno – obrazovnog rada.

Tromjesečno (mjesečno i dvomjesečno) planiranje provedeno je u rujnu, prosincu, ožujku, lipnju i kolovozu.

- TROMJESEČNA (MJESEČNA I DVOMJESEČNA) VALORIZACIJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Baziralala se na tjednim zabilješkama o pojedinim aktivnostima i sadržajima, reakcijama djece, procjeni promjena i potreba u psihofizičkom razvoju svakog djeteta.

Na sastancima timova odgojitelja, psihologinje i ravnateljice timski su se razmatrale i tromjesečne valorizacije, uključujući vrednovanje ostvarenosti razvojnih zadaća, uvjeta ostvarivanja plana i programa, važni aspekti suradnje s roditeljima u proteklom razdoblju.

Tromjesečna (mjesečna i dvomjesečna) valorizacija provedena je u rujnu, prosincu, ožujku, lipnju i kolovozu.

- TJEDNI PLAN ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Bazirao se na tromjesečnom planu, aktualnim društvenim zbivanjima, unaprijed planiranim specifičnim aktivnostima, te reakcijama djece na aktivnosti i sadržaje u prethodnom tjednu.

Na periodičnim timskim sastancima petkom, u sastavu odgojitelja, psihologinje i ravnateljice, odgojitelji su iznosili svoje tjedne planove, razmjenjivali ideje i iskustva.

- TJEDNA ZAPAŽANJA

Bazirala su se na procjeni uspješnosti provedenih aktivnosti i sadržaja u odnosu na ciljeve i reakcijama djece.

- DNEVNO PLANIRANJE

Baziralo se na tjednom planu i reakcijama djece na prethodne aktivnosti.

DNEVNA ZAPAŽANJA/ZABILJEŠKE

Baziralo se na stručnoj procjeni uspješnosti provedenih aktivnosti i sadržaja, eventualnih odstupanja od plana i reakcijama djece.

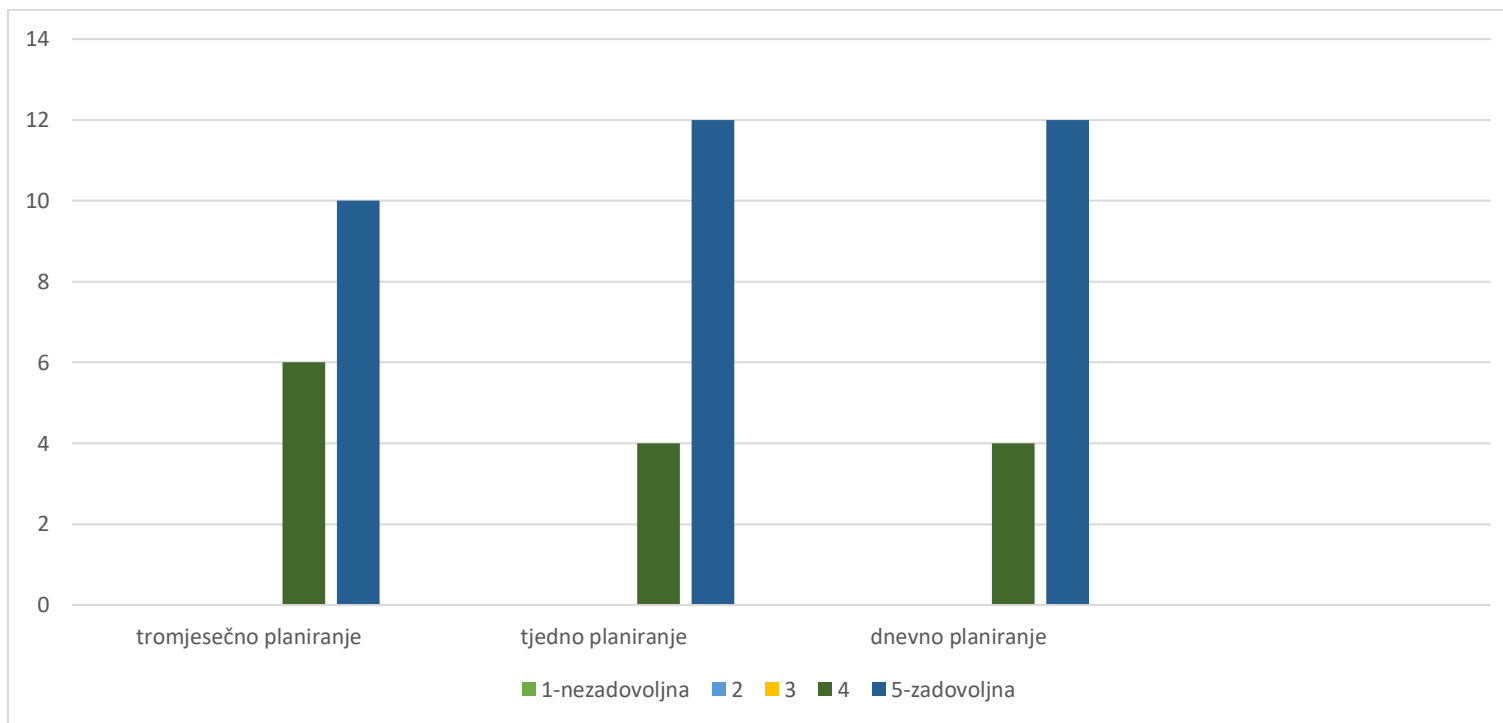
- POLUGODIŠNJA VALORIZACIJA ODGOJNO OBRAZOVNOG RADA

Baziralo se na stručnoj procjeni ostvarivanja zacrtanih ciljeva i zadataka na svim razinama (od odgojne skupine do ciljeva u Godišnjem planu) uz smjernice za daljnje djelovanje.

- GODIŠNJA VALORIZACIJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Temeljilo se na stručnoj procjeni ostvarivanja ciljeva i zadataka Godišnjeg plana.

Grafički prikaz 4 - Procjena zadovoljstva odgojitelja načinom planiranja u našem vrtiću (Iz Upitnika za odgojitelje: Evaluacija odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini 2020./21.)

Kao prijedloge za poboljšanje planiranja odgojitelji navode: više koristiti razvojne ljestvice u planiranju kao pokazatelje aktualnog razvojnog statusa djece, više pratiti interes djece.

2.9 ORGANIZACIJA I PRAĆENJE PRILAGODBE DJECE

Odlazak u vrtić ili jaslice većinom je prvo odvajanje djeteta od roditelja, na dulje vrijeme. Istovremeno je to i prvi susret s većim brojem nepoznatih osoba. Često je ovo traumatska situacija kako za dijete, tako i za roditelje jer je ispunjena strahom od odvajanja i naporima da se dijete prilagodi novoj situaciji. Uloga vrtića je:

- što bolje pripremiti odgojitelje na prilagodbu
- što bolje pripremiti roditelje na prilagodbu, a sve s ciljem što lakše prilagodbe djece na jaslice/vrtić.

STRATEGIJE RADA U PRILAGODBI:

A) Pripreme za polazak djeteta u vrtić

1. Formiranje odgojnih skupina uvažavajući normativne i individualne potrebe djece u skupini.
2. Provođenje inicijalnih intervjua s roditeljima novoprimljene djece (prikupljanje podataka o djeci).
3. Pisani materijali za roditelje - na kutićima i individualni pisani materijal (letak o prilagodbi).
4. Obrada inicijalnih intervjua.
5. Konzultativni rad psihologa s odgojiteljicama – proširivanje znanja o periodu prilagodbe, stvaranju sigurnog i poticajnog prostorno-materijalnog konteksta, te poticajnog komunikacijskog konteksta, prijenos podataka o novoj djeci i skupini.
6. Roditeljski sastanak za roditelje novoprimljene djece – nije održan zbog epidemioloških uvjeta vezanih za pandemiju koronavirusa. Zato je svakom roditelju novoupisanog djeteta poslan mail POLAZAK U VRTIĆ, koji sadrži: podatke o vrtiću, radnom vremenu, djelatnicima, kućnom redu, pojedinostima vezanim za dolazak prvi dan u vrtić, prezentaciju (ppp) „Priprema roditelja za prilagodbu djeteta na jaslice/vrtić“, priručnik (brošuru) za roditelje „Polazak u vrtić“, materijal „COVID-19 – smjernice za roditelje“ i dobrodošlicu za dijete i roditelje s podacima o djetetovoj odgojnoj skupini i odgojiteljima.
7. Izrada rasporeda dolaska nove djece u odgojne skupine tijekom dva tjedna prilagodbe - prilagodba je organizirana u malim podskupinama (do četvero djece u podskupini), samostalni boravak djeteta u vrtiću se postepeno produžava.

8. Prilagodba organizacije rada – zajednički jutarnji rad obaju odgojitelja tijekom prvih tjedana u vrtiću, duže preklapanje.
9. Stvaranje sigurnog i poticajnog prostorno-materijalnog konteksta.
10. Stvaranje poticajnog komunikacijskog konteksta – upoznavanje roditelja i djeteta s vrtićem – prostorom, odgojiteljima, priprema djece za dolazak novih prijatelja.

B) Dijete u skupini

1. Boravak s roditeljem u skupini prva dva dana – upoznavanje s kontekstom, dnevnim ritmom.
2. Savjetodavni rad s roditeljima i konzultacije u vezi trajanja postupnog dolaženja, individualizirani pristup djetetu, zadovoljavanje djetetove potrebe za nježnošću i prihvaćanjem, jačanje socio-emotivnih veza s djetetom i njegovom obitelji.
3. Savjetovanja roditelja po potrebi – s ciljem podrške i olakšavanja prilagodbe djetetu i roditeljima.

C) Praćenje i vrednovanje

1. Opservacija, vođenje protokola prilagodbe, zapažanja u dokumentaciji odgojne skupine, ankete za roditelje.
2. Samovrednovanje poduzetih aktivnosti, angažmana i rezultata tijekom razdoblja prilagodbe.

Preporuka roditeljima je da dijete u vrtić prvi dan dovedu naspavano i sito, te s djetetom provedu dan, dva ili tri u skupini (u dogovoru s odgojiteljicama skupine). Većina je roditelja boravila s djetetom u skupini.

Temeljna zadaća stručnog tima pri prijemu djeteta u vrtić je pripremiti roditelje, odgojitelje i samu novoprimiteljnu djecu na razdoblje prilagodbe. Cilj nam je omogućiti što lakšu prilagodbu, što znači stvaranje osjećaja sigurnosti, emocionalne veza između djeteta i odgojitelja, i druge djece, ublažiti poteškoće kod one djece koja dolaze s nekim problemom u jaslice ili vrtić te spriječiti nastanak poremećaja koji bi mogli proizaći iz nemogućnosti prilagodbe djeteta.

Prvi korak je prijemni (inicijalni) razgovor kojeg s roditeljima novoprimiteljne djece vodi psihologinja. Na tom razgovoru su prisutna i djeca, kako bi ih opservirali. Cilj prijemnog razgovora je doznati što više važnih informacija o djetetu, ali i stvoriti pozitivan odnos roditelja prema vrtiću. Također je važno roditeljima objasniti na koji način provodimo prilagodbu. Ove informacije dajemo i na grupnom roditeljskom sastanku

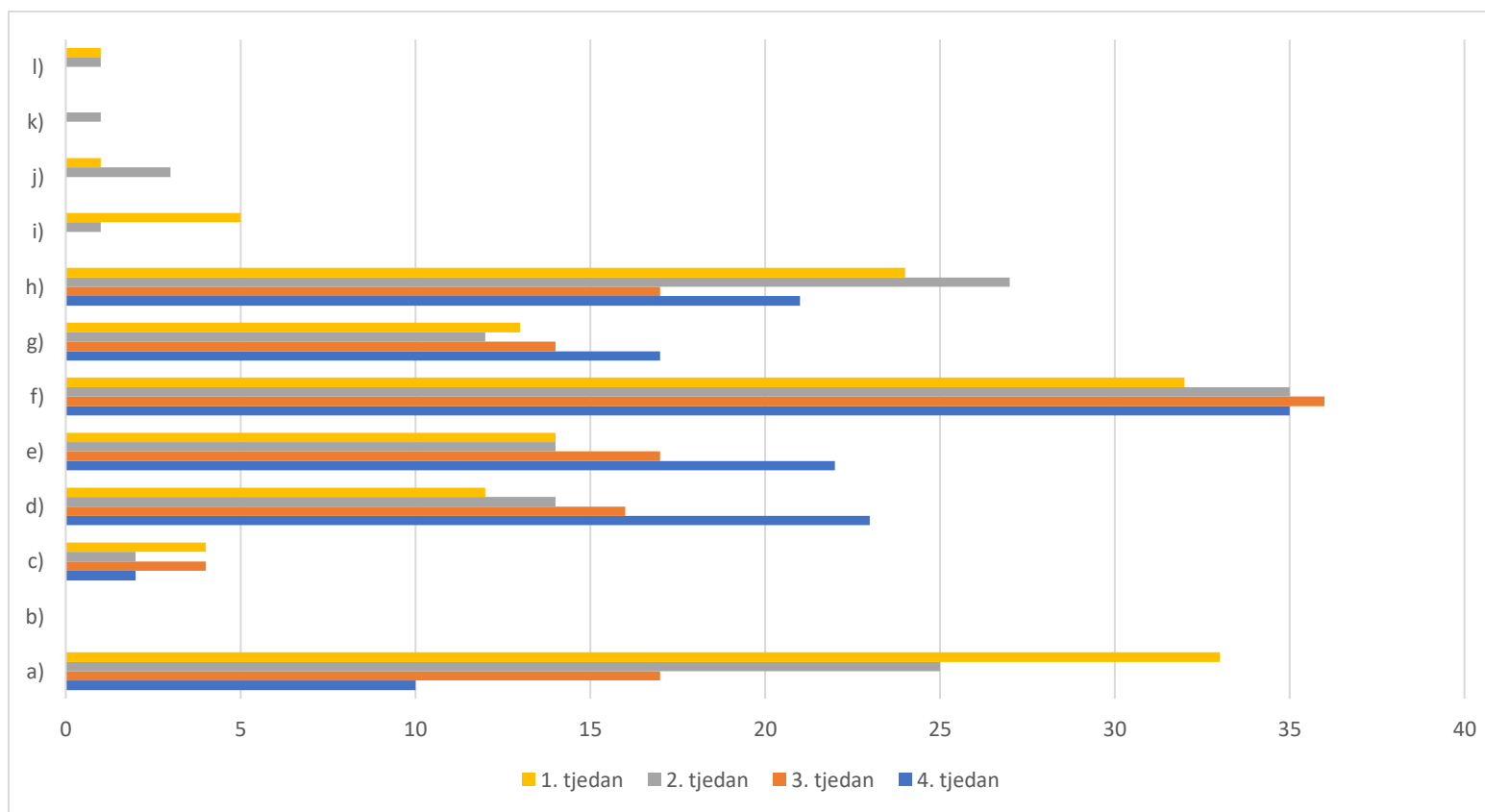
prije početka pedagoške godine, kao i pisanu informaciju na kutićima za roditelje. Na inicijalnom razgovoru roditeljima se nude letak „Kako olakšati prilagodbu djeteta na polazak u jaslice/vrtić“ i letak „Osnovne informacije za korisnike DV Osmijeh“.

Roditeljima naglašavamo da je period prilagodbe težak za dijete, jer se ono mora naviknuti na novi prostor, nepoznate osobe koje brinu o njemu, veći broj djece kao i višesatnu odvojenost od roditelja. Važno je upoznati roditelje s mogućim reakcijama djeteta kako bi bili adekvatno pripremljeni na ono što ih očekuje.

Primarni zadatak prilagodbe je uspostaviti socio-emocionalnu povezanost djeteta i odgojitelja. Psihologinja, na temelju inicijalnih razgovora, obavještava odgojitelje o djetetovim osobinama, potrebama i karakterističnim ponašanjima, kako bi prilagodba prošla što „bezbolnije“ za dijete, roditelje i odgojitelje.

Dnevnim i tjednim praćenjem prilagodbe svakog djeteta u periodu od najmanje 4 tjedna nastojali smo utvrditi kako se djeca prilagođavaju, koja djeca imaju teškoće u prilagodbi i kako se one manifestiraju. Praćeno je ponašanje djece u nekoliko kategorija: ponašanja i reakcije djeteta pri dolasku u skupinu, odnos djeteta s roditeljem pri dolasku /odlasku iz skupine, igre i aktivnosti djeteta vezane za socijalne kontakte s drugom djecom i odgojiteljima, ponašanja koja ukazuju na raspoloženje djeteta i postojanje napetosti, ponašanja vezana uz zadovoljavanje bioloških potreba. Na temelju toga smo planirali prilagođavanje uvjeta i načina rada potrebama djeteta, suradnju s roditeljima te smo identificirali djecu sa specifičnim potrebama. Odgojitelji su pratili prilagodbu te bilježili ponašanje i reakcije svakog djeteta. Na temelju toga su održavani informativno-savjetodavni sastanci sa stručnim timom kao pomoć pri planiranju postupaka kojima će se djetetu olakšati prilagodba. Nakon svakog tjedna odgojitelji su naznačili koja su se djeca prilagodila (s obzirom na opservirana ponašanja).

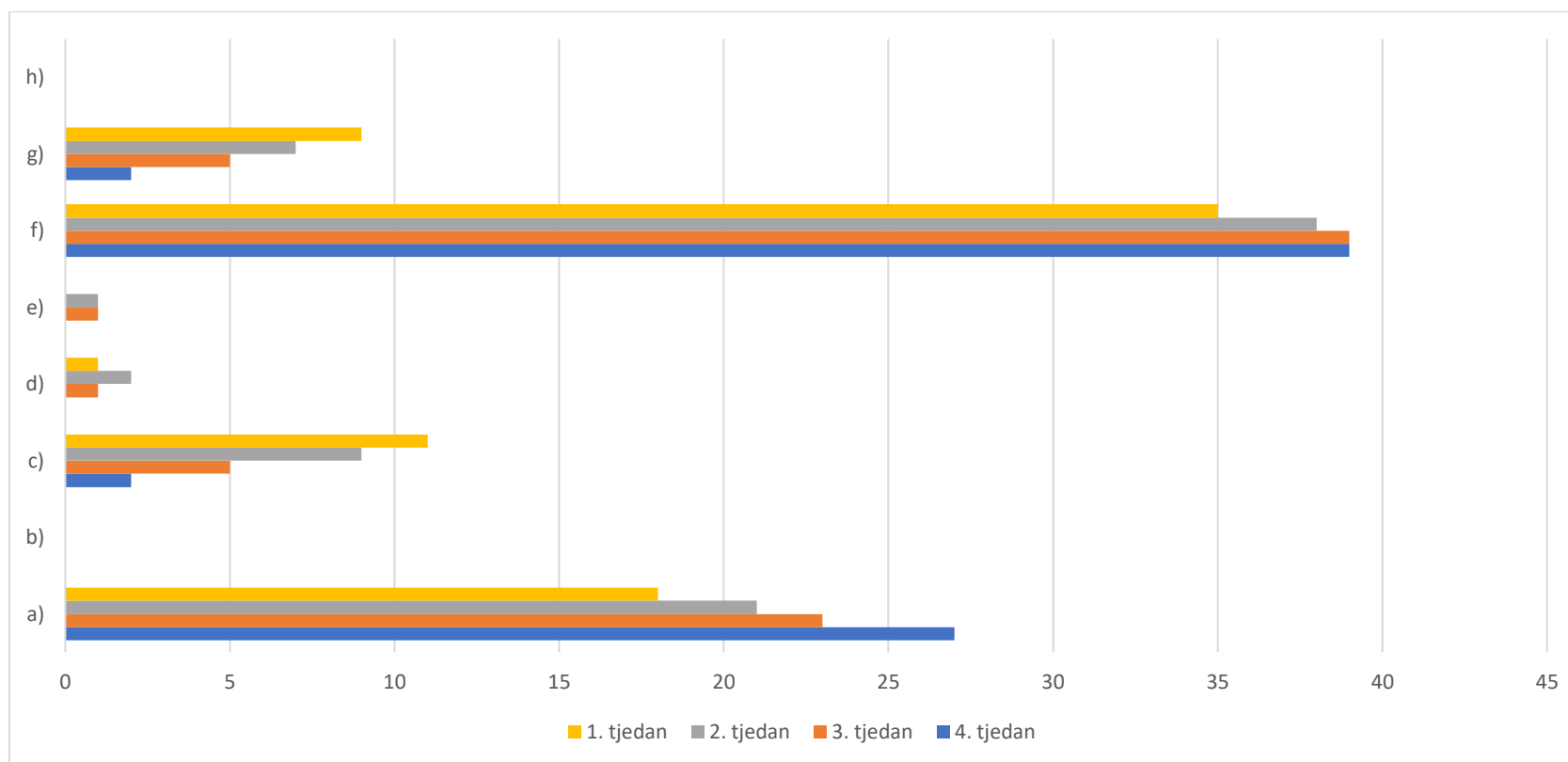
Grafički prikaz 5 - Prikaz čestine uočenih ponašanja u kategoriji REAKCIJE DJETETA PRI DOLASKU U GRUPU.

Legenda: **a)** plače **b)** uplašeno je **c)** suzdržava plač **d)** odmah napušta roditelje **e)** slobodno ulazi u sobu **f)** prilazi odgojitelju **g)** prilazi djeci
h) želi fizički kontakt s odgojiteljem **i)** odbija kontakt s odgojiteljem **j)** ne želi ući u sobu **k)** povraća **l)** baca se na pod

U kategoriji ponašanja djeteta pri dolasku u skupinu kod djece je u početku često prisutan plač i potreba za fizičkim kontaktom s odgojiteljima. S vremenom se smanjuje plač pri odvajanju, djeca sve spremnije napuštaju roditelj, sve slobodnije ulaze u sobu, prilaze odgojitelju, a sve više i drugoj djeci.

Grafički prikaz 6 - Prikaz čestine uočenih ponašanja u kategoriji ODNOS DJETETA S RODITELJEM PRI DOLASKU / ODLASKU IZ SKUPINE.

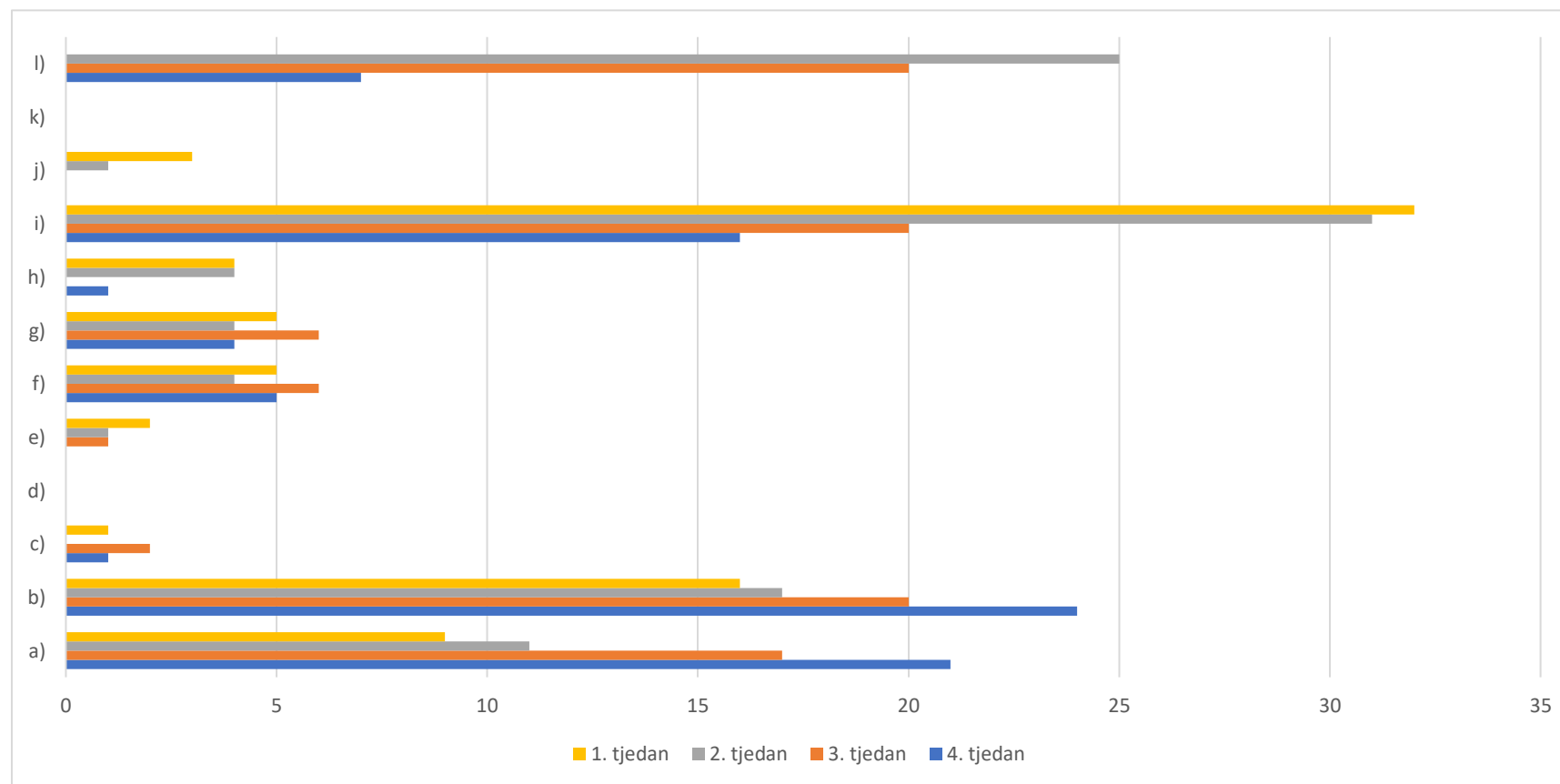

Legenda: **a)** rastaje se bez problema **b)** dijete i roditelj plaču zajedno **c)** dijete se ne želi odvojiti od roditelja **d)** roditelj dugo uvjerava dijete
e) roditelj gurne dijete u sobu **f)** dijete se raduje kad dođu roditelji **g)** dijete plače kad dođu roditelji **h)** dijete ne želi doma kad dođu roditelji

U kategoriji odnosa djeteta s roditeljima pri dolasku/odlasku iz skupine u početku se djeca ne žele odvojiti od roditelja, što se postepeno smanjuje i većina djece se rastaje bez problema, postepeno se smanjuje plakanje djece kada roditelji dođu po njih, a djeca im se sve više raduju.

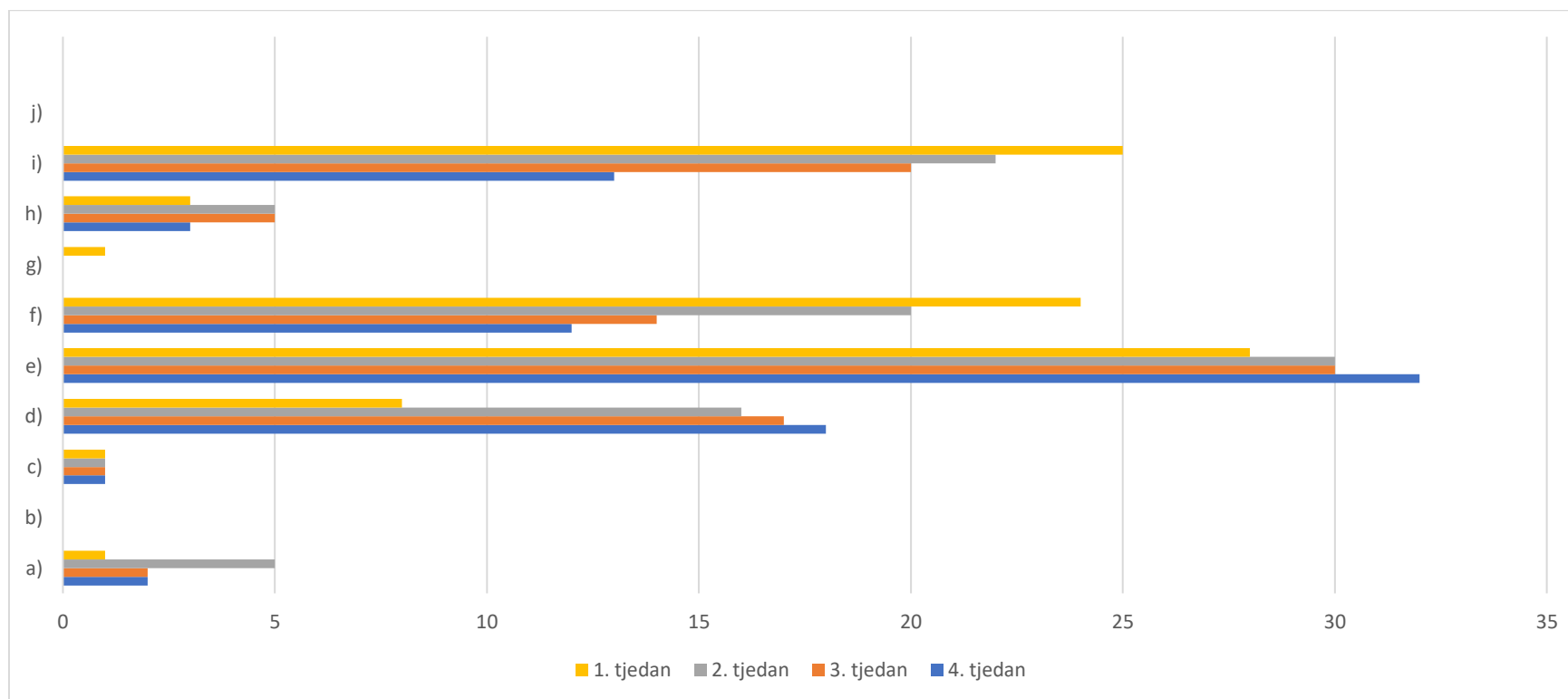
Grafički prikaz 7 - Prikaz čestine uočenih ponašanja u kategoriji IGRA I AKTIVNOSTI DJETETA VEZANE ZA SOC. KONTAKTE S DRUGOM DJECOM I ODGOJITELJIMA.

Legenda: a) ostvaruje prijateljske kontakte s djecom b) uklapa se u igru djece c) ometa igru djece d) svađa se s djecom e) udara oko sebe f) usamljeno je g) izbjegava djecu h) odbija kontakt s djecom i) traži blizinu odgojitelja j) odbija pomoć odgojitelja k) tuče drugu djecu l) promatra igru, ali ne sudjeluje

U kategoriji igara i aktivnosti vezanih za socijalne kontakte s drugom djecom i odgojiteljima u početku djeca više traže blizinu odgojitelja, promatraju igru, ali se ne uključuju, što se postepeno smanjuje. Postepeno se smanjuje izdvajanje i osamljivanje od ostale djece, a povećava se ostvarivanje kontakata s drugom djecom i uklapanje u njihovu igru.

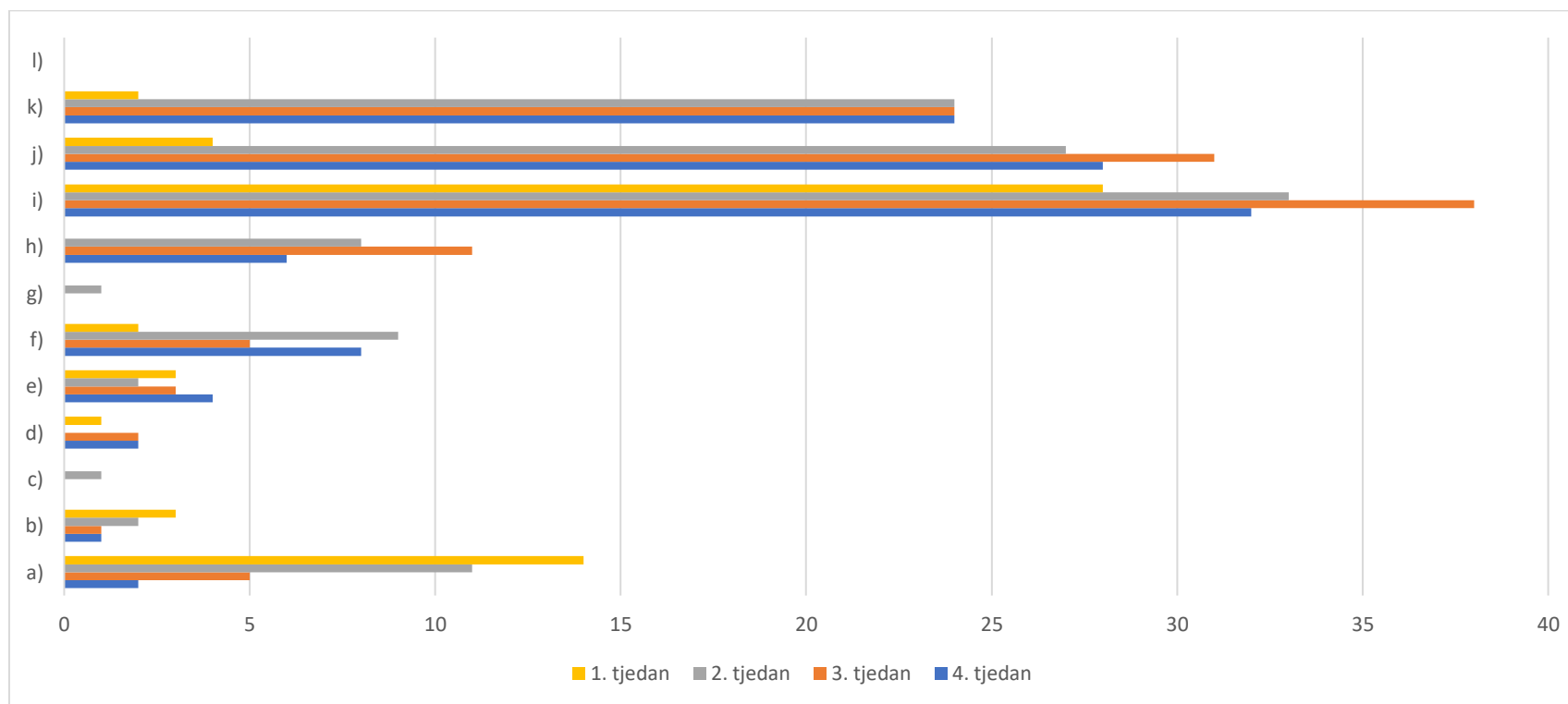
Grafički prikaz 8 - Prikaz čestine uočenih ponašanja u kategoriji **PONAŠANJA KOJA UKAZUJU NA RASPOLOŽENJE DJETETA I POSTOJANJE NAPETOSTI.**

Legenda: **a)** cucla prst **b)** gricka nokte **c)** vrti čuperak kose **d)** zadovoljno je **e)** pokazuje interes za događanja u sobi **f)** razdražljivo je **g)** mrzovoljno je **h)** stalno pita za roditelje **i)** lako se rasplače **j)** popiški se u snu, a doma se to ne događa

U kategoriji ponašanja koja ukazuju na raspoloženje djeteta i postojanje napetosti s vremenom se povećava zadovoljstvo djece, pokazivanje interesa za događanja u sobi, a smanjuje se sklonost djece da se lako rasplaču i razdražljivost.

Grafički prikaz 9 - Prikaz čestine uočenih ponašanja u kategoriji **PONAŠANJA U VEZI SA ZADOVOLJAVANJEM BIOLOŠKIH POTREBA.**

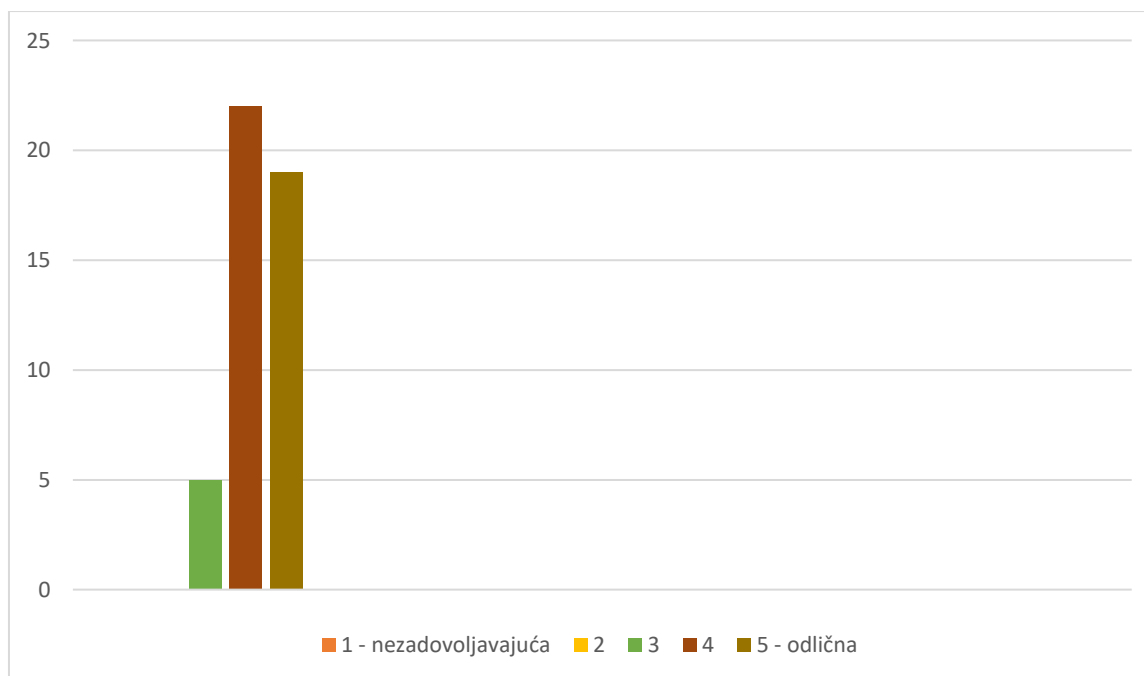

Legenda: **a)**odbija jelo **b)**pokazuje nedostatak apetita **c)**povraća **d)**odbija spavati **e)**ne može zaspati **f)**nemirno spava **g)**plače u snu **h)**često se budi **i)**dobro jede **j)**nema poteškoća pri uspavlivanju **k)**mirno spava **l)**promjene u stolici

U kategoriji ponašanja vezanih uz zadovoljavanje bioloških potreba s vremenom se smanjuje odbijanje jela, odbijanje spavanja i često buđenje, te djeca sve bolje jedu i spavaju.

Ono što svake godine primijetimo za manji broj djece su odložene tegobe prilikom prilagodbe. Riječ je o „zakašnjelim“ reakcijama na prilagodbu. Radi se o tome da se dijete u prvo vrijeme kontrolira zbog toga što misli da je boravak u vrtiću nešto iznimno, nešto što se neće svakodnevno ponavljati, a kasnije shvaća da odlazak u vrtić postaje dio njegove svakodnevnice što ga ljuti, straši i stvara osjećaj nesigurnosti.

Grafički prikaz 10 - Prikaz procjene odgojitelja suradnje s roditeljima djece u prilagodbi

Odgojitelji procjenjuju da su s većinom roditelja u periodu prilagodbe ostvarili primjerenu suradnju. Na ljestvici od 1 (nezadovoljavajuća suradnja) do 5 (odlična suradnja) odgojitelji su najčešće birali ocjene 4 i 5. Ponašanja roditelja koja su ometala proces prilagodbe bila su nepoštivanje dogovora dolaženja i odlaženja iz vrtića, dugo rastajanje od djeteta uz puno objašnjavanja, guranje djeteta od sebe, stajanje na vratima i navirivanje u sobu, iskradanje iz sobe dok dijete ne gleda, nemogućnost ili nepoštivanje dogovora oko postupnog produžavanja vremena boravka u vrtiću i neredovitost dolazaka (najčešće opravdano – zbog bolesti djeteta). Upravo suprotno, postupno produžavanje vremena boravka u vrtiću, kratko i toplo rastajanje od djeteta, davanje jasnih i konkretnih objašnjenja kada će se doći po dijete, donošenje prijelaznog objekta, redovitost dolazaka, prema procjenama odgojitelja doprinijelo je bržoj i manje stresnoj prilagodbi.

Na skali od 1 (prilagodba bez teškoća) do 5 (vrlo teška prilagodba) odgojitelji su težinu prilagodbe novoupisane djece procijenili najčešće ocjenama 1, 2 i 3, što znači da je prilagodba najvećeg broja djece bila lakša ili srednje teška. Kod većine novoupisane djece trajala je do 15 i do 30 dana.

Neki navedeni čimbenici koji su pozitivno djelovali na tijek prilagodbe: poznato dijete/djeca u skupini, stariji brat ili sestra u vrtiću, ranije pohađanje vrtića, dobra komunikacija s roditeljima, pozitivan stav roditelja, korištenje prijelaznog objekta, fizički kontakt s odgojiteljem, usklađivanje dnevnog ritma kod kuće s vrtićkim dnevnim ritmom, poticanje samostalnosti djeteta u obitelji, ...

Neki navedeni čimbenici koji su negativno djelovali na tijek prilagodbe: rođenje sestre/brata - majke nije bilo kod kuće; roditelji nisu spremni na odvajanje od djeteta, često izostajanje zbog pobolijevanja,...

2.10 RAD S DJECOM S POSEBNIM POTREBAMA

Do spoznaje o posebnim potrebama djeteta dolazimo putem inicijalnih razgovora pri upisu djeteta u dječji vrtić, na temelju opservacije u odgojnim skupinama, primjene psihologijskih instrumenata, razmjene informacija s odgojiteljima i roditeljima, te uvida u medicinsku dokumentaciju.

U odgojnim skupinama praćen je razvoj djece po razvojnim područjima, te su u suradnji odgojitelja, stručnih suradnika i roditelja uočavane i praćene potencijalne posebne potrebe (djeca kod kojih su postojali ili još uvijek postoje unutarnji ili izvanjski faktori rizika), prolazne posebne potrebe (krizna razvojna razdoblja, reakcije djece na određene događaje,...), te trajnije posebne potrebe. Kod djece kod koje su tek uočena razvojna odstupanja obavljani su razgovori s roditeljima i djeca su upućena na daljnje preglede u specijalističke ustanove (SUVAG, ERF, Poliklinika za zaštitu djece Grada Zagreba,...).

Tabela 6 - Prikaz broja djece s uočenim odstupanjima u razvoju.

PODRUČJE RAZVOJA NA KOJEM JE UOČENO ODSUPANJE (POSEBNA POTREBA)	U PRAĆENJU I/ILI TRETMANU IZVAN VRTIĆA	UPUĆENI NA PROCJENU IZVAN VRTIĆA
Odstupanja u govorno – jezičnom razvoju	24	11
Odstupanja u motoričkom razvoju	4	
Odstupanja u socio-emocionalnom razvoju		3
Neurorizična djeca	4	

Djeca kod koje su identificirane posebne potrebe uključena su u neki oblik stručnog rada – individualni rad i poticanje u vrtiću, savjetodavni rad i suradnju s odgojiteljima (u cilju podržavanja i poticanja razvoja), savjetodavni rad s roditeljima (u cilju podržavanja i poticanja razvoja), upućivanje u specijalizirane ustanove.

STRATEGIJE DJELOVANJA:

* Identifikacija djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama prilikom upisa u vrtić.

- Osiguravanje uvjeta za dolazak djeteta u skupinu - odabir odgojne skupine i odgojitelja.
- Uključivanje djeteta u odgojnu skupinu:
  - aktivnosti za stvaranje ozračja prihvaćanja i organiziranje podrške u skupini putem individualiziranog pristupa – pomoć u usmjeravanju igre, socijalnih interakcija i komunikacije
  - senzibilizacija ostale djece - razvoj suradnje i prijateljstva – poticanje svih oblika pomoći djetetu
  - opservacija novoupisane djece, sinteza podataka o trenutnim mogućnostima u vrtiću i izrada IOOP-a.

* Timsko praćenje i intervencije kod djece s čimbenicima rizika

- praćenje i bilježenje ponašanja, te objedinjavanje podataka dobivenih putem promatranja, dnevnih zapažanja, lista praćenja, testiranja i sl.
- zajedničko osmišljavanje izmjena i stvaranje podržavajućeg konteksta sadržaja rada i metodičkih postupaka u skladu s individualnim potrebama djeteta,
- savjetodavni rad s obitelji i odgojiteljima radi prevladavanja dječjih posebnosti ili problema psihofizičkog razvoja.

* Izrada individualnih dosjea djece s posebnim potrebama – usklađivanje informacija i postupaka putem sistematizacije podataka

- izrada individualiziranih odgojno-obrazovnih planova na temelju procjena odgojno-obrazovnih potreba - razvojne liste, liste praćenja u skupini, medicinska dokumentacija, provedba plana i sinteza podataka.

2.11 PRIPREMA ZA ŠKOLU

Tijekom ove pedagoške godine vrtić je polazilo ukupno 28 školskih obveznika.

Iako pripremu za školu ne možemo promatrati odvojeno od svakodnevne pripreme djeteta za život, ona se intenzivira upravo u godini prije polaska djeteta u školu.

STRATEGIJE DJELOVANJA poduzete u svrhu stimulacije razvoja djeteta i predispozicija za što kvalitetnije uključivanje u školu bile su sljedeće:

1. Suradnja psihologinje i odgojitelja:

- analiza početnog stanja u skupinama – procjena uvjeta za razvoj dječjih kompetencija,
- priprema razvojnih kompetencija i zadaća, tematskih sklopova, radnog materijala „Priprema djeteta za školu“,
- integracija elemenata preventivno - razvojnih programa razvoja pozitivne slike, emocionalne inteligencije, odgoja za nenasilje, suradnju i mir te prevencije ovisnosti i rizičnih ponašanja,
- projektno planiranje – tijek rada na projektu, praćenje, dokumentiranje, podrška, refleksije, individualizacija
- praćenje razvoja djece - inicijalni i finalni protokol: procjena pojedinih aspekata spremnosti djece za školu; radni listići za djecu, ...
- poticanje razvoja predvještina potrebnih za čitanje, pisanje, predmatematičkih pojmova kao i razvoj interesa za istima; primjena zadataka prilagođenih individualnim sposobnostima djece s ciljem postizanja napretka ali i razvoja pozitivne slike o svojim sposobnostima; analiza i praćenje napretka djece
- stvaranje optimalnih uvjeta za razvoj djeteta (savjetodavno – konzultacijski rad psihologinje s odgojiteljima vezano za prostorno – materijalnu organizaciju rada te za psihološke uvjete optimalnog razvoja djeteta u dobi od 6-7 godina),

- na početku pedagoške godine procjenjivana je spremnost za polazak u školu individualno od strane psihologinje te je za svako dijete procijenjeno koje su mu jače strane, a u kojim područjima treba dodatne poticaje; procjena je korištena za informiranje i konzultiranje odgojitelja za planiranje individualnog rada s pojedinom djecom i grupom djece; s djecom se radilo individualno i u manjim grupama
- razvoj sljedećih kompetencija kod djece: komunikacija na materinskom jeziku, elementarna komunikacija na stranim jezicima, matematičke kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalne kompetencije, učiti kako učiti, socijalne i građanske kompetencije, inicijativnost i poduzetništvo, kulturna svijest i izražavanje, motoričke kompetencije,
- integracija elemenata preventivno - razvojnih programa i kurikuluma Otpornosti - razvoj pozitivne slike o sebi, učinkovite komunikacije, zdravih odnosa, pozitivnog mišljenja, suradnje i rješavanja problema, emocionalne inteligencije, odgoja za nenasilje
- neposredan rad obogaćen je radnim listovima za podizanje opće informiranosti, vizualne percepcije, fine motorike i vizualno-motoričke integracije i koordinacije, grafomotorike uz predhodnu konzultaciju s odgojiteljima o načinu korištenja radnih listova; odgojiteljima su ponuđeni materijali (priručnici, vježbenice i dr.) koji se nalaze u vrtiću kako bi ponuda materijala i sadržaja bila što bogatija i zanimljivija djeci, a samim time i stimulativna za razvoj.

2. Suradnja s roditeljima:

- zbog epidemioloških uvjeta vezanih za pandemiju koronavirusa nisu održani komunikacijski roditeljski sastanci s temom „Spremnost za školu i razvojne karakteristike djece u dobi između 6 i 7 godina“, već je roditeljima poslan mail s materijalima je ponuđen letak „Kako pripremati djecu za školu“; odgojitelji i psihologinja su informirali roditelje o načinu i sadržajima pripreme za školu u vrtiću,
- psihologinja je provodila s roditeljima individualna savjetovanja na kojima su roditelji savjetovani što i kako bi trebali poticati kod djece,
- CAP program prevencije zlostavljanja djece,

- druženje djece, roditelja, odgojitelja – planirane sportske aktivnosti (dječja sportska olimpijada), eko aktivnosti, radionice izrade poticaja i završna priredba nisu ostvareni.

3.Suradnja sa školom:

- planirana je suradnja s učiteljicama iz OŠ „Bogumil Toni“, područne škole u Farkaševcu kao i s OŠ „Sveta Nedjelja“ u obliku posjete školskih obveznika školama, ali nije ostvarena zbog epidemioloških mjera koje su bile na snazi uslijed koronavirusa.

2.12 POJAČANI RAD U ODGOJNIM SKUPINAMA – PODRUČJA POSEBNOG INTERESA

Kurikulum odgojnih skupina sadržavao je i pojačani kontinuirani rad na određenim područjima.

Tabela 7 – Prikaz tema pojačanog kontinuiranog rada u odgojnim skupinama.

ODGOJNA SKUPINA	TEMA POJAČANOG RADA
Mlađa jaslična skupina (Ribice)	Samostalnost djece u jaslicama; Individualne razvojne mape
Mlađe jaslične skupine (Ježići, Zečići)	Igre prstićima; Individualne razvojne mape
Starija jaslična skupina (Pingvini)	Slikovnice i priče u funkciji poticanja govorno-jezičnog razvoja; Individualne razvojne mape
Starija jaslična skupina (Medvjedići)	Senzomotorika; Samostalnost; Individualne razvojne mape
Srednja vrtićna skupina (Žabice)	Socio – emocionalne kompetencije (Ja, moji osjećaji i ponašanje); Individualne razvojne mape

Srednja vrtićna skupina (Pčelice)	Govorno – jezične kompetencije (Razumijem i izražavam se); Individualne razvojne mape
Mješovita vrtićna skupina (Suncokreti)	Priprema za školu; Matematika u vrtiću
Mješovita vrtićna skupina (Leptirići)	Priprema za školu; Govorno – jezične kompetencije (Razumijem i izražavam se)

SAMOSTALNOST DJECE U JASLICAMA (odgojna skupina Ribice)

“Sve što može, dijete i mora napraviti samo” M. Montessori

Ova rečenica je nit vodilja koja odgojitelje pokreće kroz njihov rad s djecom od jaslične dobi, pa sve do polaska u školu. Nakon provedene prilagodbe u jaslicama počinje se raditi s djecom na usvajanju životno-praktičnih aktivnosti. Odgojitelji potiču djecu vlastitim primjerom, jer djeca najbolje uče gledajući i oponašajući nas odrasle, ali i verbalno – razgovorima, čitanjem tematskih slikovnica, vizualnim uputama, jasno strukturiranim, urednim prostorom sobe i garderobe, gdje su stvari razvrstane i na svom (označenom) mjestu.

U početku im je potrebna pomoć i podrška, no ubrzo ugledajući se jedan na drugoga i sami svladaju ove vještine. Na ovaj način osigurava se smirena i radna atmosfera.

Djetetu treba dati vremena da stekne određenu sigurnost u svoje mogućnosti i nove vještine. Kada dijete uspije svladati određenu radnju samostalno, jača djetetova sigurnost i slika o sebi, a neuspjesi, ponovni pokušaji i novi uspjesi tome doprinose.

Kada dijete nešto želi smo obaviti, vrlo često odbija pomoć odrasle osobe i u tome ga treba podržati, jer tako poštujemo njegove napore, njegov izbor i odluku.

BITNE ZADAĆE:

- Poticanje samostalnosti u jelu: žvakanje krute hrane, prihvaćanje nove hrane, upotreba žlice, samostalno jedenje (kruha, kruha s namazom, voća), uzimanje napitka iz šalice (iz tetine ruke, držeći šalicu s dvije ruke, držeći šalicu jednom rukom), odlaganje prljavog suđa na kolica, ustrajanje u jelu do kraja obroka bez ustajanja, bez igranja hranom, uredno jedenje bez prosipanja (krute hrane, tekuće hrane, variva).
- Poticanje samostalnosti u obavljanju fizioloških potreba: davanje do znanja da je mokro, sjedi na WC-u, koristi WC, pravodobno traži da ide na WC, samostalno odlaženje na WC (uz pomoć teta pri svlačenju, bez pomoći teta), puštanje vode na WC, spuštanje i dizanje daske, pranje ruku nakon nužde, pravilno brisanje ruku, pravilan redoslijed radnji pri upotrebi WC-a.
- Poticanje samostalnosti u osobnoj higijeni: pri pranju ruku, brisanju nosa, pranju lica.
- Poticanje samostalnosti u svlačenju i oblačenju: suradnja pri svlačenju i oblačenju, prematanju (dizanje ruku, pružanje nogica...), svlačenje kape, rukavica, čarapa, navlačenje kape, rukavica, čarapa, pronalaženje svojih papuča, cipela, izuvanje papuča, cipela, obuvanje cipela, svlačenje gaćica, hlača, oblačenje gaćica, hlača.

IGRE PRSTIĆIMA (odgojne skupine Ježići, Zečići)

Dijete koje ima dobro razvijenu finu motoriku će biti sposobno izvršavati praktične aktivnosti koje se odnose na brigu za samoga sebe: pravilno jesti žlicom, vilicom, pa i nožem, počistiti prosipanu hranu, otvoriti/zatvoriti bočicu, otkopčati/zakopčati gumbe, otvoriti/zatvoriti patentni zatvarač na jakni, zavezati cipele, počešljati se i samostalno zavezati rep ili čak isplesti pletenicu. Istovremeno s razvijanjem svijesti o mogućnosti brige za samoga sebe, dijete se i priprema za školu pa tako uči pravilno držati olovku, bojice, kist, služiti se gumicom za brisanje ili rezati škarama, počevši od rezanja po ravnoj liniji prema sve kompliciranijim linijama i oblicima (kose linije, cik-cak linije, valovite linije, trokut, kvadrat, krug). Djeca koja nemaju dobro razvijenu motoriku muče se sa zadacima koji uključuju korištenje sitne motorike prstiju i ruke kao što je npr. pisanje.

Razvoj motorike i govora usko povezani. Razvijenost jednog proporcionalna je razvijenosti drugog. Kad zaostaje razvoj fine motorike, zaostaje i razvoj govora, iako naravno ima i iznimki. Aktivnije dijete koje više hoda, trči, skače, penje se i provlači zbog razvijenije grube motorike ima bogatiju spoznaju o svijetu i potrebne su mu riječi kojima će izraziti svoje iskustvo pa će ih i pronaći. Dijete koje se bavi i aktivnostima za razvoj fine motorike, doživljavat će svijet oko sebe i osjetom dodira pa će tako vlastitim iskustvom naučiti što je teško, lako, malo, veliko, glatko, meko, hrapavo, hladno, toplo... Što je veća interakcija djeteta sa svijetom koji ga okružuje, bit će veće i njegovo životno iskustvo, a samim time i bogatiji rječnik kojim će se dijete izražavati i svoja iskustva dijeliti sa nama.

Povezivanje pokreta i govora, kratki i jednostavni stihovi s kombinacijom glasova i slogova potrebnih za pravilan izgovor i bliska interakcija s odraslim osobama i vršnjacima čini igre prstima i tijelom primjerenima za uvođenje djeteta u govor i poticanje njegovog kvalitetnog i jednostavnog usvajanja.

Igre prstićima nisu samo zabavna i zanimljiva aktivnost, nego i vrlo korisna vježba. Pokretljivost djetetovih prstića izravno je povezana s mentalnim i govornim razvojem. Vježbanje prstića stimulira sazrijevanje mnogih područja mozga, a u kombinaciji s ritmičnim pjesmicama pomaže razvoju govora, logičkog mišljenja, pažnje, pamćenja, vizualne i slušne percepcije, potiče ustrajnost te poboljšava kvalitetu igre i učenja. Razvoj djetetove fine motorike najbolji je oblik pomoći razvoju govora i inteligencije, i najprikladniji je za ranu dob. Učenje pjesmica na djeci bliske teme predivan je način proširivanja vokabulara, vježbanja izgovora, kao i razvoja svih psihičkih funkcija.

BITNE ZADACI:

- Poticanje razvoja fine motorike ruku, koordinacije oko – ruka.
- Poticanje razvoja govornog razumijevanja i izražavanja, bogaćenja rječnika.
- Poticanje razvoja slušne i vizualne percepcije.
- Poticanje razvoja pažnje, pamćenja.

SLIKOVNICE I PRIČE U FUNKCIJI POTICANJA GOVORNO – JEZIČNOG RAZVOJA (odgojna skupina Pingvini)

„Govor je temelj ljudske komunikacije i značajan je za cjelokupan djetetov razvoj. Već prva izgovorena riječ predstavlja veliku radost.“
(Velički, Katarinčić, 2014)

Velika je važnost čitanja slikovnica i priča djeci rane i predškolske dobi.

Čitanje slikovnica djeci od najranije dobi iznimno poticajno djeluje na djetetov **socio-emocionalni razvoj**. Zajedničkim čitanjem slikovnice dijete zadovoljava svoje potrebe za sigurnošću, prihvaćanjem, pažnjom, ljubavi i uvažavanjem. Jednako tako putem čitanja dijete upoznajemo s različitim osjećajima, povezujemo događaje s psihološkim stanjima likova iz slikovnica, a samim time dijete širi spoznaje o unutrašnjem životu drugih ljudi te spoznaje kako su osjećaji prirodna reakcija na vanjske situacije. Čitanjem takvih priča dijete usvaja prihvatljive načine izražavanja svojih osjećaja te prepoznaje tuđe. Putem čitanja dijete upoznaje svoje dobre strane, sklonosti i sposobnosti koje mu pomažu u razvoju pozitivne slike o sebi te jačanju samopoštovanja. Prihvaćanje socijalnih i moralnih normi te razumijevanje socijalnih odnosa i uloga još je jedna pozitivna strana čitanja, pa tako likovi iz slikovnica prikladni su modeli s kojima se dijete može poistovjetiti, postupci likova te razgovor o njihovim dobrim i lošim postupcima pomažu djetetu da uvidi različitosti, pravila ponašanja te ih na taj način usvoji i prihvati.

Čitanje utječe i na **kognitivni razvoj** djeteta. Potiče se razvoj percepcije, dugoročno i radno pamćenje. Razgovorom i raspravom o pročitanom kod djece se potiču misaone operacije predviđanja, zaključivanja i uviđanja uzročno posljedičnih veza te se tim putem razvija i logičko razmišljanje (sve prema Vizek Vidović i Hrabar, 1999).

Čitanjem djetetu potičemo **razvoj govora** na način da potičemo govorne vještine, obogaćujemo fond riječi, dijete uči nove činjenice i pojmove te potičemo dijete da jasno izrazi svoje misli, osjećaje i iskustva, razvija razumijevanje priča koje su mu ispričane, prepričavanje jednostavnih priča, polako shvaća kako pisani tekst ima poruku, kako se drži knjiga, okreću listovi, poznaje smjer teksta te smjer kretanja očima kod čitanja, prepoznaje sluhom pojedinačne glasove u riječi te zna rastaviti riječi na glasove i sastaviti glasove u riječi dok neka djeca znaju prepoznati slova abecede, napisati i pročitati svoje ime i prezime pa i samostalno pročitati jednostavnu slikovnicu (Čudina-Obradović, 1995). Mnogobrojna su istraživanja pokazala da redovito čitanje djetetu od njegove druge godine poboljšava djetetov govorni razvoj. (Čudina-Obradović, 1995)

Cilj pojačanog rada bio je poticanje razvoja navike čitanja i ljubavi prema knjigama.

BITNE ZADACI:

- Razvijati osjećaj sigurnosti, pripadanja, prihvaćanja, povezanosti.
- Razvijati prepoznavanje, imenovanje osjećaja.
- Razvijati razumijevanje situacija, odnosa, postupaka, prihvaćanja pravila ponašanja.
- Razvijati pažnju, opažanje, pamćenje, mišljenje (predviđanje, shvaćanje logičkih odnosa, zaključivanje, shvaćanje uzročno-posljedičnih veza), novih pojmova
- Razvijati govorno - jezično razumijevanje, bogaćenje rječnika i rečenica.
- Razvijati sklonost i ljubav prema čitanju.
- Poticati pažljivo listanje i brigu o knjigama.
- Poticati razvoj mašte i kreativnog izražavanja.
- Jačati djetetove pozitivne osobine ličnosti putem suradnje, tolerancije, poštivanja i uvažavanja drugih.

Tijekom godine u skupini su se razvili svakodnevni rituali čitanja slikovnica, priča, bajki. Brojne slikovnice, knjige, slika – priče, slika – pjesme, lutke, ... našle su svoje mjesto u skupini, a djeca su ih s velikim interesom upijala.

SENZOMOTORIKA I SAMOSTALNOST (odgojna skupina Medvjedići)

Istraživanja su pokazala da ukoliko dijete tijekom razdoblja od 12. mjeseca do 6. godine života živi u stalnoj interakciji s obogaćenom okolinom, njegova moždana kora udvostručuje svoju veličinu. Kombinacijom poticanja različitih osjetila – vestibularnog, proprioceptivnog, taktilnog, kao i osjete vida, sluha, okusa i mirisa, djelujemo na cjelokupni razvoj djeteta, uključujući sva njegova područja – motoriku, govor, spoznaju i socio-emocionalni razvoj. Poticanjem senzomotoričkog razvoja obogaćujemo i djetetov intelektualni kapacitet.

Novija istraživanja pokazuju da ukoliko dijete nema priliku za kretanjem i napredovanjem tijekom ranih razvojnih faza, njegov mozak neće moći razviti vještine potrebne za intelektualni razvoj. Današnji način života dovodi do gubljenja neposrednih tjelesno-osjetilnih iskustava kod djece te do porasta broja djece s razvojnim problemima. Dijete je sve više ograničeno i osiromašeno u zadovoljavanju potrebe za cjelovitim zahvaćanjem i shvaćanjem cjeline, tj. za tjelesno-osjetilnim doživljajem svijeta. Nedovoljno kretanje, dugotrajan boravak pred televizorom i računalom sve više ostavljaju trag na cjelokupni razvoj djeteta (slabija motorička koordinacija, lošija grafomotorika, govorni i emocionalni problemi).

Senzorna integracija je organizacija osjeta u svrhu njihova korištenja. Putem osjetila dobivamo informacije o fizičkom stanju našeg tijela i okoline. SI omogućuje da prikupimo informacije i da ih razvrstamo, kako bi naša interakcija s drugima bila smisljena, kako bismo uspješno učili i živjeli.

Senzorna obrada događa se na nesvjesnoj razini. Odvija se istodobno u različitim senzornim sustavima, iz kojih se informacije šalju u mozak.

Senzorni sustavi počinju se formirati prije rođenja i nastavljaju ubrzani razvoj tijekom ranog djetinjstva. Složenije razvojne vještine nastaju na temelju integracije prethodnih vještina (tako dijete razvija koordinaciju oko-ruka i vještine vizualne percepcije).

Senzorni/osjetilni sustavi:

- vestibularni sustav (omogućuje nam da znamo kojom se brzinom krećemo, u kojem smjeru idemo – gore ili dolje, natrag ili naprijed, u krug, te gdje se naše tijelo nalazi u prostoru);
- proprioceptivni sustav (percipiraju kontrakciju, istezanje i kompresiju u našem tijelu, što omogućuje da koordiniramo pokrete, a da ne moramo gledati u svaki dio tijela koji pomičemo);
- taktilni sustav (informacije o dodiru, boli, temperaturi i pritisku; štiti nas na obrambeni način, pomaže nam u diskriminaciji i orijentaciji u okolini);
- vizualni sustav (informacije o vizualnom svijetu oko nas)
- auditivni sustav (omogućuje nam da čujemo, diskriminiramo i lociramo zvukove, to je važno za učenje jezika i komunikaciju).
- olfaktorni sustav (omogućuje nam da mirišemo i razlikujemo različite mirise).

- gustativni sustav (omogućuju nam da razikujemo okuse slatkog, kiselog, slanog i gorkog, kao i teksture kao što su meko, tvrdo, ljepljivo ili hrskavo).

Duboko disanje se kao sredstvo rada može koristiti u bilo koje vrijeme, kako bi se djetetu pomoglo da razvije vještinu samoregulacije. Znači, dijete tijekom svog djetinjstva može naučiti regulirati vlastiti senzorni sustav odabirom aktivnosti, radnji, hrane... koje mu svakodnevno pomažu da postigne i održi „baš pravu“ razinu podražljivosti.

Ove pedagoške godine u skupini Medvjedići pojačano se radilo na poticanju senzomotoričkog razvoja djece – učenju pokretom i svim osjetilima. Korištena je stručna literatura i sklopovi aktivnosti iz vrtića.

Neke od provedenih aktivnosti su: igre gibanja, kotrljanja, valjanja; tjeloglazba, stupanje uz glazbu, razgibavanje mišića usta i lica; oponašanje hoda i glasanja životinja, taktilna i gustativna percepcija (kušanje i prepoznavanje različite hrane i napitaka, razlikovanje okusa, izrada voćne salate); hodanje po taktilnom poligonu; provlačenje kroz tunel; sviranje ritma uz bubnjeve, šušalice i udaraljke; igre lopticama, pijeskom, vodom i kamenčićima; guranje tački, nošenje ruksaka; manipulativne igre, oblikovanje plastelina; vožnja autića, bicikla, guralica; trganje i rezanje papirića, ...

BITNE ZADAĆE:

- Opažanje svijeta oko sebe svim senzornim modalitetima: dodirom, propriocepcijom (dijelovi tijela i događaji u tijelu), vestibularnim osjetom (gibanje), sluhom, vidom, okusom i njuhom.
- Organiziranom obradom senzornih podražaja poticanje razvoja funkcionalnih senzornih vještina:
  - fokusiranje i usmjeravanje na zadatak
  - pisanje /bojanje uz adekvatan pritisak olovke/bojice
  - stajanje u redu s ostalom djecom
  - sudjelovanje u taktilnim aktivnostima za stolom

- uživanje u različitim vrstama hrane.

- Razvijanje vještina grube motorike: snaga u rukama, nogama i mišićima trupa..
- Razvijanje vještina fine motorike: snaga za hvatanje cijelom šakom, te kažiprstom i palcem; vježbaju pincetni hvat koji važan za spretnost; vježbaju opoziciju palca i ostalih prstiju , te rade na vještinama manipulacije.
- Razvijanje vještina bilateralne koordinacije - koordinirano korištenje obadviju strana tijela (koordiniran rad šaka). Time se omogućuje princip „pridržavati i raditi“, tako da jedna ruka radi aktivno (boji), dok druga ruka pridržiava.
- Razvijanje pozitivne slike o sebi - svaki uspjeh sam po sebi pojačava djetetov unutarnji osjećaj uspjeha.
- Razvijanje receptivne komunikacije.
- Razvijanje praćenja uputa koje sadrže više koraka.

Pojačano se radilo i na poticanj samostalnosti kod djece. Polazišna misao bila je: „Osamostaljivanje – praktični život“ (M. Montessori)

Samostalnost je poticana tijekom ulaska/izlaska iz sobe (pritisak na kvaku,...), odijevanja i obuvanja, tijekom obroka u obliku samoposluživanja (postavljanje stolica, serviranje zdjelica i pribora, korištenje hvataljki, pribora za jelo, ulijevanje/točenje napitaka iz vrča, pospremanja suđa nakon obroka – razvrstavanje,...), tijekom brige o higijeni (brisanje nosića, pranje ruku i lica,...), tijekom praktičnih radnih aktivnosti (brisanje tekućine, metenje, pospremanje igračkaka, rezanje voća,...).

BITNE ZADACÉ:

- Razvijanje samostalnosti i neovisnosti: usvajanje kulturno – higijenskih navika, samostalan odlazak na WC, urednost tijekom obroka, korištenje hvataljke prilikom samoposluživanja, korištenje vilice, samostalno odijevanje i slaganje odjeće, otkapćanje/zakapćanje, briga o svojim stvarima, pospremanje.
- Razvijanje samozaštite i brige o zdravlju: pravilno držanje tijela pri sjedenju, prepoznavanje zdrave hrane i namirnica.

SLUŠAM, RAZUMIJEM, IZRAŽAVAM SE (GOVOR I JEZIK) (odgojne skupine Pčelice, Leptirići)

U promatranju napredovanja djeteta **razvoj govora** ima izuzetno veliko značenje, jer je govor osnovni način komunikacije među ljudima.

U predškolskoj dobi intenzivan je djetetov govorno-jezični razvoj. Djeca iste dobi su na različitim stupnjevima govorno-jezičnog razvoja. Neka ispravno i čisto izgovaraju riječi već s navršene tri godine, a drugi u predškolskoj dobi još govore nedovoljno razgovjetno, pogrešno izgovaraju pojedine glasove i riječi (izostavljaju ili zamjenjuju slogove), imaju nestabilan glas. U dobi od tri do šest godina vokabular raste velikom brzinom, ali kod nekih predškolaca pasivni i/ili aktivni fond riječi ostaje ograničen. („200 logopedskih igara“, Posokhova, I., 2010.)

Da bi se govor pravilno razvijao tj. da bi dijete njime ovladalo moraju biti ispunjeni neki osnovni biološki, sociološki i psihološki uvjeti (npr. dobro zdravlje, uredno razvijeni govorni organi, uredan sluh, uredan intelektualni razvoj, potpuna, tj. funkcionalna i pedagoški stimulativna obitelj, te sredina bogata mnoštvom raznolikih, između ostalog i govorno-jezičnih poticaja...).

Pokret, igra, stih i ritam prirodni su elementi u razvoju govora svakog djeteta, a velika pomoć i stimulacija djeci s teškoćama u razvoju govora. Čitav dječji svijet pretočen je u igru riječi i stiha. To su ujedno vježbe razvoja slušne i prostorne percepcije, osjećaja za ritam i tempo, vježbe glasanja i izgovaranja, govornog i motoričkog oponašanja, osvještavanja svojega tijela... Pokretom i govorom se djeluje na komunikacijske, jezične, govorne i motoričke sposobnosti djeteta.

Recitiranjem stihova dječjih pjesama i najjednostavnijih brojalica, djeca razvijaju smisao za ritam. Kod svakog djeteta postoji urođeni ritam koji se oblikuje kroz glazbenu umjetnost.

Ritam se izvodi pljeskanjem, toptanjem, klackanjem, pucketanjem prstiju kao i udaraljka (drveni štapići, metalni trokutići, razne kutije punjene žitaricama ili sitnim šljunkom, orahove ljuske, razni kamenčići itd.).

Glazbene igre (igre s pjevanjem ili igre uz instrumentalnu pratnju) razvijaju kod djece sposobnost snalaženja u prostoru, vještinu realiziranja jednostavnih ritmova pokretima ili izražavanje pokreta preko raznih elemenata skladbe.

Slikovnice, priče, bajke – slušanje, razgovor (slijed radnje, likovi), opisivanje, prepričavanje, ilustriranje, stvaranje slikovnica - razvijaju slušanje, razumijevanje, opisivanje, izražavanje.

Govorno-jezične igre – posebno razvijene igre koje potiču razvoj slušne pažnje, poboljšavanju izgovora, stabiliziranju glasa, proširivanju vokabulara, povezivanju izgovorene riječi s predmetom ili slikom, pravilnom oblikovanju rečenica, odgovaranju na pitanja i smislenom govoru.

Pričanje priča – prema promatranim radnjama, prema nizu slika koje prikazuju događaje, prema odslušanom tekstu i slici, po sjećanju, prema simbolima, prema shemama, prema slikama što prikazuju predmete, prema zadanim ključnim riječima, što će pomoći djeci u ovladavanju vještinom prepričavanja gotovih uzoraka priča, ali i samostalnom smišljanju raznovrsnih priča (narativnih, opisnih, objašnjavajućih, kreativnih), jasnom izlaganju vlastitih misli, te slikovitom i suvislom pripovijedanju, što je najsloženija vrsta govora. Uključuje lanac logički usklađenih rečenica koje zajedno sadrže cjelovitu, dovršenu misao.

BITNE ZADACÉ

- Razvijanje slušno-verbalne pažnje, osjećaja za ritam.
- Obogaćivanje vokabulara, proširivanje vokabulara (razne vrste riječi).
- Razvoj percepcije, pamćenja, logičkog mišljenja i općih znanja.
- Razvoj smislenih, gramatički oblikovanih rečenica, proširivanje rečenica.
- Razvoj povezanog govora, vještina opisivanja i prepričavanja, pričanja kratkih priča.
- Razvoj postavljanja smislenih pitanja, odgovaranja na pitanja povezanim, smislenim rečenicama.
- Razvoj fonološke percepcije riječi, duge – kratke riječi, rastavljanje na slogove, početni glas, rastavljanje na glasove.

SOCIO – EMOCIONALNE KOMPETENCIJE: JA, MOJI OSJEĆAJI I PONAŠANJE (odgojna skupina Žabice)

Smatra se da je dijete socijalno kompetentno ukoliko je usvojilo prosocijalna ponašanja (npr. dijeljenje, pomaganje, suradnja, samokontrola, pozitivna komunikacija) i određene vještine koje mu omogućavaju razumijevanje okoline i djelotvorno snalaženje u svakodnevnim situacijama te uspješno postizanje vlastitih ciljeva. Socio–emocionalne kompetencije doprinose zdravom razvoju djece i izgradnji kvalitetnih odnosa s drugima i samima sobom i važna su komponenta uravnoteženog razvoja djece. Važno je u vrtiću omogućavati i poticati formiranje samostalne i samosvjesne osobnosti djeteta, prihvaćanje različitosti, socijalizaciju osjećaja (emocionalnu pismenost i regulaciju), graditi skrbne odnose s drugima, suradnju (usklađivanje vlastitih ciljeva sa ciljevima skupine), osvještavati prava i odgovornosti, razvijati dvosmjernu komunikaciju i rješavanje sukoba na razuman i miroljubiv način (pregovaranje, prihvaćanje kompromisa), socijalna znanja i razumijevanja (poznavanje grupnih pravila, predviđanje i usklađivanje svog ponašanja s tuđim) i socijalna umijeća (kako pristupiti drugima, uključiti se, čekati na red).

Socijalna i emocionalna kompetencija će se poticati pomoću priča, tematskih slikovnica, razgovora, igre uloga, grupne i zajedničke igre koje potiču emocionalni i socijalni razvoj, interaktivne plakate i poticaje, modeliranjem UPS koraka u rješavanju problemnih situacija, ...

BITNE ZADAĆE:

- Poticati svijest o sebi, samopouzdanje i samopoštovanje.
- Razvijati svijest o svojim osjećajima (prepoznavanje, imenovanje osjećaja, te izražavanje na prikladan način).
- Razvijati emocionalnu stabilnost i samoregulaciju.
- Razvijati samostalnost i neovisnost.
- Razvijati samozaštitna ponašanja.
- Razvijati prosocijalna ponašanja, empatiju, solidarnost, odgovornost, prihvaćanje i pridržavanje grupnih pravila.
- Razvijati asertivnost, konstruktivno rješavanje problema.

MATEMATIKA U VRTIĆU (odgojna skupina Suncokreti)

Dijete tijekom cijelog predškolskog razdoblja stječe mnoga znanja koja će mu biti potrebna za razumijevanje matematike. Dijete u predškolskoj dobi uči o:

- snalaženju i odnosima u prostoru (unutra – vani, gore – dolje, ispod – iznad)
- odnosima među predmetima i uspoređivanju (veće – manje, lako – teško)
- svojstvima predmeta (tvrd – mekan, topao – hladan)
- zajedničkim svojstvima različitih predmeta – svrstavanje, razvrstavanje
- količini (jesu li dvije skupine predmeta jednake ili je neka skupina veća ili manja)
- pojmu broja (brojenje, prebrojavanje, povezivanje broja i količine; količina, brojeva riječ, brojka ili grafički zapis) – pod pojmom broja podrazumijevamo da se određenoj količini može pridružiti određena brojeva riječ te piše i čita određena brojka
- nizanju i održavanju redoslijeda – uočiti bitno svojstvo prema kojem je nastao niz.

Sva ta znanja, iskustva i misaone operacije zovemo predmatematičkim vještinama, jer stječući ih, dijete ovladava vještinama mišljenja koje su preduvjeti za razumijevanje matematike: pojma broja i svih matematičkih operacija s brojevima. Dijete predškolske dobi predmatematičke misaone vještine stječe krećući se prostorom, baratajući predmetima i uspoređujući ih, otkrivajući svojstva predmeta promatranjem i diranjem, uspoređujući količine, premećući i slažući zrnca, kocke, orahe, ... Samo neposredno iskustvo s predmetima u okolini djetetu nije dovoljno. Potrebno je da mu odgojitelji i roditelji objašnjavaju opažene odnose: razgovorom, nudeći mu imena za pojmove za koje ono ima unutarnji, prirodni osjećaj, ali ih potpuno razumije tek kad čuje njihovo ime i često ih ponavlja u različitim situacijama. („Matematika prije škole“, Čudina-Obradović, M., 2002.)

Navedene predvještine moguće je grupirati u 9 kategorija koje su neophodne za svladavanje matematike u kasnijem školskom razdoblju:

1. Upoznavanje odnosa u prostoru.
2. Uspoređivanje.
3. Svrstavanje i razvrstavanje.
4. Sparivanje i pridruživanje.
5. Jednako, za jedan više, za jedan manje.
6. Mehaničko brojanje.
7. Brojanje pridruživanjem.
8. Prepoznavanje brojaka i pridruživanje brojaka količini.
9. Usporedba brojeva „u glavi“.

Cilj pojačanog rada ove pedagoške godine bio je pobuditi dječju znatiželju za matematiku u svijetu oko nas, usvojiti osnovne matematičke pojmove te im omogućiti da nauče pronalaziti različite načine kako se može riješiti matematički problem.

BITNE ZADACÉ:

- stjecati spoznaje o predmatematičkim vještinama (odnosi u prostoru, odnosi predmeta, svojstva predmeta)
- Razvijati procese uspoređivanja, izjednačavanja i brojanja:
  - Uspoređivanje i imenovanje količina, težina, dužina: puno – malo, više – manje, jednako, veće – manje – jednako, duže – kraće – jednako, dugo – duže – najduže, deblje – tanje – jednako, teže - lakše - jedanko
  - Uspoređivanje i imenovanje dio – cjelina – polovica
  - Mehaničko brojanje do 30
  - Brojanje od nekog broja unaprijed, od nekog broja unatrag

- Brojanje s pridruživanjem do 20 elemenata
- Brojanje po redu, redoslijedu
- Razumijevanje brojevnog pravca (pravilnost slijeda)
- Ispravno baratanje količinama u svakodnevnim situacijama.
- Razumijevanje integriranog pojma broja: kao količina – kao znamenka – kao riječ..
- Prepoznavanje brojki 1 -10.
- Razvijanje logičkog razmišljanja rješavanjem matematičkih zadataka
- Razumijevanje logike osnovnih računskih operacija:
  - zbrajanje i oduzimanje „za jedan više, za jedan manje, jednako“ na konkretnom materijalu do 10
  - uspoređivanje, zbrajanje i oduzimanje (za jedan više, za jedan manje) „u glavi“.
- Razvijanje pozitivnog stava prema matematičkim problemima, vjerovanja u vlastite sposobnosti rješavanja matematičkih problema.
- Razvijanje razumijevanja smisla matematike u svakodnevnom životu.
- Razvijanje sposobnosti za samostalni rad

2.13 REALIZIRANE ODGOJNO-OBRAZOVNE AKTIVNOSTI

U dječjem vrtiću Osmijeh realizirane su slijedeće aktivnosti:

RUJAN 2020.

- prilagodba novoupisane djece (uz uključenje roditelja),
- usvojen Godišnji plan i program rada Dječjeg vrtića Osmijeh, Samobor za pedagošku godinu 2020./2021.,

- prikupljanje i arhiviranje upisne dokumentacije,
- održani prvi roditeljski sastanci u ovoj pedagoškoj godini,
- obilježili smo Dan hrvatskih voda, Prvi dan jeseni, Međunarodni dan ozonskog omotača, Međunarodni dan mira i Dan hrvatskih policajaca.

LISTOPAD 2020.

- obilježili smo Dane kruha (posjet svećenika povodom blagoslova kruha), Dječji tjedan, Međunarodni dan zaštite životinja, Dan hrvatskih pošta, Svjetski dan pješačenja, Svjetski dan zdrave hrane, Dan jabuka, Međunarodni dan štednje, Mjesec knjige i Međunarodni dan glazbe

STUDENI 2020.

- obilježili smo Mjesec knjige, Dan mrtvih, Dan ljubaznosti, Međunarodni dan tolerancije, Dan sjećanja na Vukovar, Svjetski dan djeteta , Svjetski humanitarni dan, Svjetski dan smanjenja otpada

PROSINAC 2020.

- obilježili smo Mjesec darivanja, Sv. Barbaru, Međunarodni dan invalida, Međunarodni dan planina, Sv. Nikolu, Međunarodni dan solidarnosti, Dan čovjekovih prava, Sv. Luciju, Badnjak, Božić, Sv. Stjepana, Prvi dan zime, Staru godinu

SIJEČANJ 2021.

- obilježili smo Novu godinu, Sv. Tri kralja, Svjetski dan smijeha, Međunarodni dan zagrljaja
- blagoslov vrtića u Hrastini i u Svetoj Nedelji
- aktivnosti: briga o životinjama zimi

VELJAČA 2021.

- obilježili smo Fašnik, Valentinovo i Svjetski dan bolesnika

OŽUJAK 2021.

- obilježili smo Prvi dan proljeća, Dan žena, Dan očeva, Dan zaštite voda, Svjetski meteorološki dan, Svjetski dan šuma, Svjetski dan kazališta

SVE OSTALE PLANIRANE AKTIVNOSTI NISU PROVEDENE RADI NOVONASTALE SITUACIJE S KORONAVIRUSOM

TRAVANJ 2021.

- obilježili smo Međunarodni dan dječje knjige, Međunarodni dan zdravlja, Dan planete Zemlje, Svjetski dan obnovljivih izvora energije, Veliki tjedan i Uskrs – komunikacija s roditeljima putem e-maila
- provedene su aktivnosti u Tjednu zdravlja – tjelesne aktivnosti, aktivnosti vezane za zdravu prehranu, aktivnosti vezane za vodu, aktivnosti vezane za opuštanje i relaksaciju

SVE OSTALE PLANIRANE AKTIVNOSTI NISU PROVEDENE RADI NOVONASTALE SITUACIJE S KORONAVIRUSOM

SVIBANJ 2021.

- obilježili smo Međunarodni blagdan rada, Dan hrvatskih vatrogasaca, Majčin dan, Međunarodni dan obitelji, Dan Europe, Međunarodni dan ptica, Svjetski dan Sunca , Svjetski dan biološke raznolikosti

SVE OSTALE PLANIRANE AKTIVNOSTI NISU PROVEDENE RADI NOVONASTALE SITUACIJE S KORONAVIRUSOM

LIPANJ 2021.

- obilježili smo Svjetski dan sporta, Dan zaštite čovjekova okoliša, Svjetski dan glazbe, Dan državnosti i Prvi dan ljeta

SVE OSTALE PLANIRANE AKTIVNOSTI NISU PROVEDENE RADI NOVONASTALE SITUACIJE S KORONAVIRUSOM

SRPANJ-KOLOVOZ 2021.

- uređenje prostora vrtića i priprema za novu pedagošku godinu

2.14 OSTVARIVANJE OSTALIH PROGRAMA

Tijekom ove pedagoške godine u vrtiću nije proveden kraći program ranog učenja engleskog jezika, sportski program ni kraći sportski program klizanja zbog epidemiološke situacije, tj. okolnosti nastalih uslijed pandemije koronavirusa.

2.15 EKO - ŠKOLA

Dječji vrtić Osmijeh od svog osnivanja 2006. godine promišlja, djeluje i živi u smjeru što kvalitetnijeg načina života. Ekološko osvještavanje djece i odraslih postalo je svakodnevica u neposrednom odgojno – obrazovnom radu s djecom svih dobnih skupina. Vjerujemo da je upravo predškolska dob pogodno vrijeme za postavljanje temelja u razvoju interesa, znanja i navika čuvanja okoliša.

Kako bi s ekološkim akcijama i projektima izašli iz okvira ustanove, u studenom 2013. godine povezali smo se s Udrugom Lijepa naša i započeli uspješnu suradnju. Zahvaljujući uspješnoj primjeni načela i metodologije 7 programskih koraka, stekli smo status Eko – škole.

Cilj nam je razviti ekološki osviješteno dijete, koje doživljavanjem, aktivnim učenjem i djelovanjem razvija pozitivna ponašanja, odnose i stavove prema sebi, drugima i prirodi.

Specifične zadaće:

- istraživački odnos prema okolini, uočavanje i shvaćanje pojava u prirodi koje uzrokuju ljudi i njihovo ponašanje,
- stjecanje znanja o načinima brige za okoliš i za vlastito tijelo,

- poticanje djeteta da vlastitom aktivnošću doprinese očuvanju prirode,
- poticanje suradničkih odnosa s drugom djecom i odraslima u ovim aktivnostima,
- povezivanje s odgojem za ljudska prava (imamo pravo na sigurnost i zdrav život), humanističke vrijednosti i demokraciju.

Tema kojom smo se intenzivno bavili ove pedagoške godine (2020./2021.) je: „Voda“. Provedene su aktivnosti:

- promatranje površine vode na globusu ili karti svijeta
- voda i higijena (pranje ruku, lica, higijena zuba,...)
- slikanje na mokrom papiru (miješanje boja)
- voda kao stanište (život u moru, rijeci,...)
- neobične kapljice: kapanje boje na list papira i puhanje
- kapanje vode u boji na papir pomoću kapaljke
- prelijevanje vode iz posude u posudu – ista količina u raznim posudama/bocama
- pogodi po okusu: slatko, slano, gorko i kiselo
- filtriranje vode
- promatranje neke tvari u mineralnoj vodi
- agregatna stanja vode
- što je sve topivo u vodi
- što pluta, a što tone
- aktivnost u krugu – šalica se napuni vodom i šalje se u krug, cilj je ne proliti ni jednu kapljicu (čuvamo i štedimo vodu)
- pokus: kako nastaje kiša
- prolazak boje kroz pjenu i razlijevanje u vodu (zagađivanje)
- praćenje potrošnje vode pomoću pješčanog sata (pranje ruku, umivanje)
- upoznavanje biljnog i životinjskog svijeta u vodi
- kruženje vode u prirodi
- voda kao otapalo
- riječi koje u svom korijenu imaju riječ VODA (vodenica, vodostaj, vodomjer, vodoinstalater,...)
- očuvanje pitke vode

U ovim aktivnostima sudjelovala su djeca svih uzrasta prema svojim razvojnim mogućnostima. Aktivnosti provodimo u kontinuitetu u oba objekta: Hrastina i Sveta Nedelja. Uključeni su svi djelatnici vrtića: odgojitelji, stručni suradnici i tehničko osoblje.

5. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

5.1. Profesionalni razvoj odgojitelja i stručnih suradnika vrtića

U skladu s našom temeljnom zadaćom odgojno – obrazovnog rada kontinuirano smo mijenjali pristup stručnom usavršavanju odgojitelja i ostalih djelatnika vrtića. Tradicionalni oblici stručnog usavršavanja na razini razmjene, usvajanja novih informacija i sadržaja još uvijek su prisutni u našem vrtiću.

I protekle godine je važan cilj unapređivanja odgojno-obrazovnog rada bio razvijati i podržavati ulogu odgojitelja kao reflektivnog praktičara. Osnova za refleksiju rada bili su uvidi u rad odgojitelja, a tijekom refleksije analizirali su se ponuđeni poticaji, aktivnosti, postavljene razvojne zadaće (ciljevi), kvaliteta odnosa i komunikacije odgojitelj – dijete, ozračje (atmosfera) u skupini, te kvaliteta vođenja pedagoške dokumentacije.

Stručnim usavršavanjem nastojali smo odgojiteljima i stručnim suradnicima omogućiti što kvalitetnije korištenje postojećih spoznaja o razvoju djece, kao i stjecanje novih koje će im omogućiti kontinuiranu procjenu vlastite pedagoške prakse, a samim time i njezin utjecaj na dijete.

Pokušali smo mijenjati načine razmišljanja, uvjerenja, stavove i vrijednosni sustav odgojitelja. Individualno i grupno smo istraživali odgojnu praksu, pokušavajući razviti svijest o međusobnoj uvjetovanosti svih sudionika.

Pokušali smo intrinzično djelovati na pojedine odgojitelje kako bi prihvatili „stvarnu“ potrebu neprestanog stručnog usavršavanja zbog njih samih kao pojedinca koji žele kvalitetno živjeti u zajednici koja uči.

Naobrazbu i stručno usavršavanje u ustanovi ostvarivali smo na nekoliko načina:

- Odgojiteljskim vijećima
- Internim stručnim aktivima
- Radnim dogovorima
- Individualnim razgovorima
- Suradnjom sa stručnjacima izvan vrtića
- Individualnim usavršavanjem
- Individualnim stručnim usavršavanjem izvan ustanove
- Proučavanjem stručne literature.

Cilj ovakvog oblika usavršavanja je kontinuirani rad na podizanju kompetencija odgojitelja u radu s djecom, nastajanje novih ideja primjenjivih u praksi i načina za ostvarivanje postavljenih zadaća te podizanje opće razine kvalitete života i rada u vrtiću.

REALIZIRANO STRUČNO USAVRŠAVANJE UNUTAR VRTIĆA

INTERNI STRUČNI AKTIVI

Tabela 8 – Prikaz održavanja internih stručnih aktiva u vrtiću u pedagoškoj godini 2020./2021.

Vrijeme održavanja	Tema	Oblici rada	Realizator
11. mjesec 2020.	1) Pedagoško dokumentiranje – današnji kontekst, gdje smo mi, smjer razvoja Planiranje i provedba projekata Poticanje razvoja govora kroz glazbu i pokret Fonološke i jezične vještine i znanja	ppp, on - line	psihologinja

1. mjesec 2021.	<p>2) Potres – kako (psihološki) preživjeti</p> <p>S.O.S. za anksioznost i napadaj panike</p> <p>Predavanje- Oslobodite se akutnog stresa</p> <p>Webinar – Kako biti podrška djeci nakon traumatskog događaja</p> <p>Letak za odgojitelje – Podrška predškolskom djetetu nakon teškog događaja</p> <p>Glazba za opuštanje - prijedlog</p>	ppp, on - line	psihologinja
2. mjesec 2021.	3) Stres, trauma, kriza – što se događa djeci i nama?	ppp, on - line	psihologinja
3. mjesec 2021.	4) Podrška djeci u tresu/traumi/krizi	ppp, on - line	psihologinja
3. mjesec 2021.	5) Psihološka podrška djeci rane i predškolske dobi i odgojiteljima u promijenjenim okolnostima života uslijed pandemije koronavirusa i potresa	ppp, on - line	psihologinja

Zbog izvanrednih okolnosti rada nije realiziran planirani tijekom internih stručnih aktiva u neposrednom (fizičkom) obliku, već je sadržaj i način provođenja prilagođen novim uvjetima.

PREDAVANJA I EDUKATIVNE RADIONICE

Tijekom pedagoške godine za odgijono – obrazovne djelatnike vrtića je održano predavanje i radionice koje je održao vanjski predavač.

Tabela 14 – Prikaz održavanja predavanja i radionica s vanjskim predavačima u p.g. 2020./2021.

Vrijeme održavanja	Tema	Oblici rada	Realizator
3. mjesec 2021.	Pozitivan razvoj i prevencija rizičnih ponašanja	PPP, on - line	Sonja Jarebica, udruga „ TI SI OK“

RADNI DOGOVORI ODGOJITELJA

Radne dogovore realizirali smo tijekom godine s timovima odgojitelja. Tako su održani radni dogovori:

- Program male škole
- Analiza Protokola postupanja u slučaju potresa; utvrđivanje sigurnih mjesta u vrtiću, dogovor o provođenju aktivnosti s djecom u slupinama
- Organizacija i dogovor za održavanje kazališnih predstava u vrtiću
- Dogovor za posjetu Turističkoj zajednici Grada Svete Nedelje (objekt u Svetoj Nedelji)
- Dogovor za šetnje i posjete u Samoboru (objekt u Hrastini)
- Dogovor za piknik (objekt u Hrastini)
- Dani kruha

- Završne priredbe

RAD U TIMOVIMA ODGOJITELJA

Rad u timovima se putem timskih sastanaka ravnatelja, psihologinje i odgojitelja odnosio na već spomenuto tjedno planiranje i refleksije, tromjesečno vrednovanje i planiranje, refleksiju i samorefleksiju snimaka aktivnosti, te refleksiju i samorefleksiju na temelju kolegijalnog opažanja provedenih aktivnosti. U pravilu timski sastanci su se održavali svaki petak s jednim timom (svaki tim jednom mjesečno) od 10. mjeseca 2020. s prekidima (zbog epidemiološke situacije i nemogućnosti održavanja sastanaka) do 4. mjeseca 2021.

Oblici rada korišteni u timovima su:

- Planiranje sadržaja, aktivnosti i poticaja
- Praćenje provođenja istih u skupini
- Izrada sklopova aktivnosti
- Praćenje/procjena napredovanja djece – individualne razvojne mape, razvojne ljestvice, ...
- Razmjena iskustva iz prakse – postojeće stanje prostorno materijalnog okruženja
- Promatranje prakse, rasprava o fleksibilnosti vremenske organizacije, suradničkim odnosima i materijalnom okruženju
- Učenje djeteta u okruženju za učenje, rasprava i razmjena praktičnih iskustva
- Rad na projektima i akcijskim istraživanjima– priprema (teorijska osnova, izrada plana projekta), praćenje provođenja.

5.2. Uvođenje odgojitelja pripravnika u samostalni rad

Tijekom godine odgojiteljica pripravnica Tajna Vran upoznata je s Ustavom RH, Zakonom o predškolskom odgoju i naobrazbi, Programskim usmjerenjem odgoja i obrazovanja predškolske djece, općim i stručnim aktima vrtića, pedagoškom dokumentacijom i obvezama i pravima djelatnika, te je uspješno položila stručni ispit.

5.3. Ostala profesionalna usavršavanja

Tijekom ove godine Zaštitu na radu i Zaštitu od požara polagale su odgojiteljice : Elena Mavračić i Viktorija Babojelić

Svi odgojitelji i stručni suradnici sudjelovali su tijekom godine na barem dva stručna usavršavanja izvan ustanove, uglavnom u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje.

6. RAD ODGOJITELJSKOG VIJEĆA

Tabela 9 – Prikaz održavanja odgojiteljskih vijeća u p.g. 2020./2021.

Datum	Dnevni red	Realizatori
30.9.2020.	1) - Rasprava i utvrđivanje prijedloga Godišnjeg plana i programa rada za pedagošku godinu 2020./2021. - Rasprava i utvrđivanje prijedloga Kurikuluma DV Osmijeh za pedagošku godinu 2020./2021. - Usvajanje Programa stručnog usavršavanja odgojnih djelatnika za pedagošku godinu 2020./21.	Ravnateljica Marija Keler Psihologinja Štefica Vulje Zdravstvena voditeljica Biljana Ivanković Zdravstvena voditeljica Anita Makar
8.7.2021.	2) - Analiza godišnje valorizacije odgojno-obrazovnog rada, prezentacija rada na projektima –	Ravnateljica Marija Mutić Psihologinja Štefica Vulje

	<p>po odgojnim skupinama.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plan rada ljeti - Organizacija rada za pedagošku godinu 2021./2022. - Izvješća sa stručnih skupova 	<p>Zdravstvena voditeljica Biljana Ivanković</p> <p>Zdravstvena voditeljica Anita Makar</p> <p>odgojitelji</p>
25.8.2021.	<p>3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rasprava za izradu Izvješća o realizaciji Godišnjeg plana i programa za pedagošku godinu 2020./2021. - Utvrdjivanje prijedloga Izvješća o realizaciji Godišnjeg plana i programaza pedagošku godinu 2020./2021. - Izvješća sa stručnih skupova 	<p>Ravnateljica Marija Mutić</p> <p>Psihologinja Štefica Vulje</p> <p>Zdravstvena voditeljica Biljana Ivanković</p> <p>Zdravstvena voditeljica Anita Makar</p>

Zbog specifičnih okolnosti rada uzrokovanih pandemijom koronavirusa nisu održana sva planirana odgojiteljska vijeća.

7. RAD STRUČNOG TIMA

U ovoj pedagoškoj godini imali smo zaposlenu psihologinju na puno radno vrijeme i dvije zdravstvene voditeljice na puno radno vrijeme.

Članovi stručnog tima su se redovito sastajali. Tematska područja rada bila su:

- Osvrt na ljetnu organizaciju rada
- Ustrojstvo rada za novu pedagošku godinu
- Prilagodba nove djece u skupinama
- Rad na realizaciji zadaća odgojno-obrazovnog rada
- Praćenje razvojnog statusa djece
- Praćenje pobola i uhranjenosti djece
- Rad s roditeljima djece s posebnim potrebama
- Identificiranje djece s posebnim potrebama
- Timska opservacija djece s posebnim potrebama
- Rad s roditeljima koji imaju potrebu za savjetom o razvojnim potrebama djeteta i postupcima u odgoju
- Izrada plana rada i izvješća rada vrtića

8. SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI

Roditelji i odgojitelji susreću se s istim odgojnim zadacima, svatko u svojoj ulozi, te je izuzetno važno razvijati partnerski odnos s roditeljima, koji uključuje uspješnu komunikaciju i odnos povjerenja.

Suradnja s roditeljima ove pedagoške godine obuhvaćala je:

1) Planiranje i vrednovanje rada tijekom godine – prikupljanje podataka o očekivanjima, interesima i potrebama roditelja (organizacija rada za vrijeme blagdana, tijekom ljeta...); anketiranje roditelja.

2) Prilagodbu djece na vrtić:

a) Inicijalni razgovori s roditeljima – provodi ih psihologinja s roditeljima svakog upisanog djeteta, a razgovoru prisustvuje i dijete koje se upisuje.

b) Uvodni roditeljski sastanak za sve roditelje novoupisane djece – radi informiranja, podrške i pripreme roditelja za period prilagodbe.

c) Individualni razgovori – informiranje o tijeku prilagodbe.

d) Edukativni tekstovi o prilagodbi djece na vrtić – letci, članci, brošure...

3) Praćenje djetetovog razvoja i aktualnih potreba – informiranje i podrška:

a) Roditeljske sastanke u odgojnim skupinama:

Prvi roditeljski sastanak – u rujnu je u svakoj odgojnoj skupini održan informativni sastanak (upoznavanje, predstavljanje, informacije o vrtiću, o skupini, o sigurnosti i zdravlju; interaktivni dio sastanka – očekivanja roditelja od vrtića i odgojitelja, očekivanja odgojitelja od roditelja – usklađivanje očekivanja).

Komunikacijski roditeljski sastanak „Spremnost za školu i razvojne karakteristike djece u dobi između 6 i 7 godina“ (odgojne skupine Suncokreti i Leptirići) nije održan zbog epidemiološke situacije, već su materijali poslani roditeljima mailom (prezentacija "Priprema za školu"; priručnik za roditelje "Ulazak u svijet škole; vodič za roditelje"; plakat s informacijama i kontaktima za uključivanje u dodatni oblik pripreme za školu (program "123 škola"); Upisi u 1. razred - detaljno je prikazan postupak pregleda i upisa u 1. razred) i ponuđen im je letak „U susret školi“ i materijal „Kako pripremati djecu za školu“ (prijedlog aktivnosti i poveznica na kojima se mogu naći dodatne aktivnosti).

Tijekom 5. mjeseca 2021. održani su komunikacijski roditeljski sastanci u skupinama, i to : „Poticanje razvoja djece od 1 do 3 godine“ (Ježići, Zečići, Ribice), „Samostalno i odgovorno dijete“ (Medvjedići), „Ja sam važna osoba, ja sam roditelj“ (Pingvini), „Trebaju li djeca granice“ (Žabice, Pčelice, Suncokreti, Leptirići)

U 6. mjesecu 2021. održana su završna druženja s djecom i roditeljima u skupinama Suncokreti i Leptirići.

b) Komunikacija u vrijeme dovođenja i odvođenja djeteta (obuhvaća razgovor o aktualnim događajima u djetetovom životu, promjenama, zdravstvenom stanju, izostancima, događajima u skupini, te ostale bitne informacije o djetetu ili programu).

c) Individualni razgovori i savjetodavni rad s roditeljima – individualni razgovori s odgojiteljima i stručnim suradnicima - teme individualnih razgovora: prilagodba djeteta, različiti aspekti razvoja djeteta, djetetovo napredovanje, eventualni problemi i preporuke kako bi se djetetu moglo pomoći, razvojni status djeteta, ponašanje djeteta u vrtiću i kod kuće, uočena odstupanja u razvoju (senzibilizacija), odgojni problemi...

Tabela 10 - Broj održanih individualnih razgovora s roditeljima tijekom pedagoške godine 2020./2021.

Odgojna skupina	Broj individualnih razgovora s roditeljima
Ježići	6
Zečići	5
Medvjedići	10
Žabice	8
Suncokreti	15
Ribice	11
Pingvini	16
Pčelice	10
Leptirići	4

d) Informativno – edukativni kutići za roditelje – aktualne informacije o zbivanjima u odgojnoj skupini, tjedni planovi, osobitosti i dostignuća djece, pozivi na suradnju, fotozapisi, poruke...

- plakati, poster...
- letci za roditelje o prilagodbi, pripremi za školu, dječjem razvoju ..
- oglasne ploče s obavijestima o aktivnostima na nivou vrtića, prehrani...
- prezentacije dječjeg stvarlaštva- likovni radovi, dječje izjave...

e) Komunikacija putem e – maila odgojne skupine – odgojitelji su u svim odgojnim skupinama formirali e-mail svoje skupine, putem kojeg su razmjenjivali važne informacije s roditeljima, prezentirali odgojno – obrazovni rad u svojim skupinama.

4) Preventivno – zaštitne aktivnosti:

– CAP program prevencije zlostavljanja djece – zbog novonastale situacije s koronavirusom nije održan roditeljski sastanak s izlaganjem i prezentacijom za roditelje, niti su provedene radionice s djecom predškolskog uzrasta.

5) Neposredno uključivanje roditelja u odgojno – obrazovni proces:

- u obliku unapređivanja prostorno – materijalnog konteksta – doniranje didaktičkog, pedagoški neoblikovanog i drugog materijala
- potpora radu na projektu skupine – aktivnosti s djetetom kod kuće
- sudjelovanje roditelja u neposrednom radu – prezentacija zanimanja...

6) Prezentacija rada vrtića:

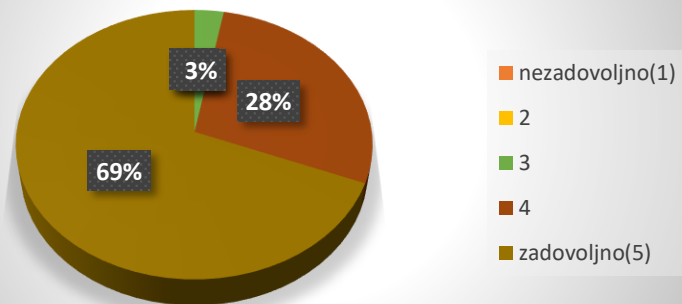
- web stranica
- plakati, poster
- prikaz rada u sredstvima javnog informiranja.

7) Tijekom pedagoške godine proveden roditelji su ispunjavali Anketni upitnik za procjenu zadovoljstva roditelja načinom rada u vrtiću i odgojnoj skupini.

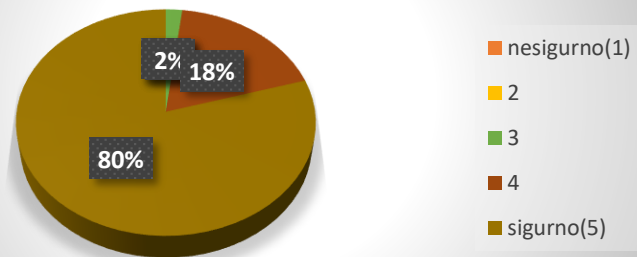
PRIKAZ REZULTATA DOBIVENIH PRIMJENOM ANKETNOG UPITNIKA ZA PROCJENU ZADOVOLJSTVA RODITELJA NAČINOM RADA U VRTIĆU I ODGOJNOJ SKUPINI:

Grafički prikaz 10 - Prikaz odgovora roditelja na pitanje „Kako se kao roditelj osjećate u našem vrtiću, u ovoj odgojnoj skupini?“

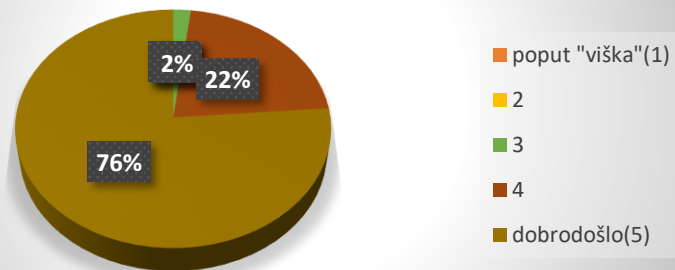
nezadovoljno(1)-zadovoljno(5)

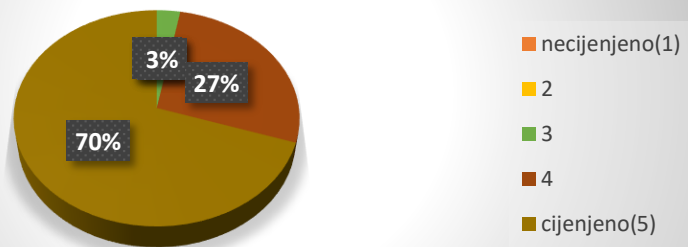
nesigurno(1)-sigurno(5)

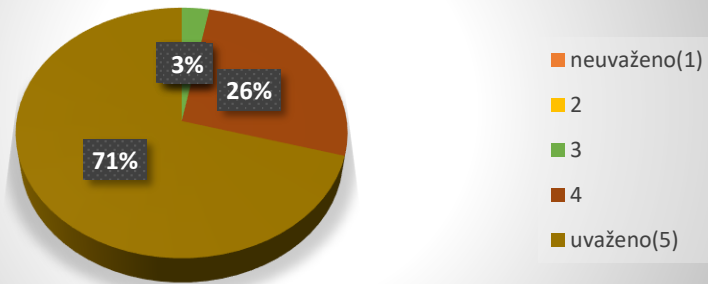
poput "viška"(1) - dobrodošlo(5)

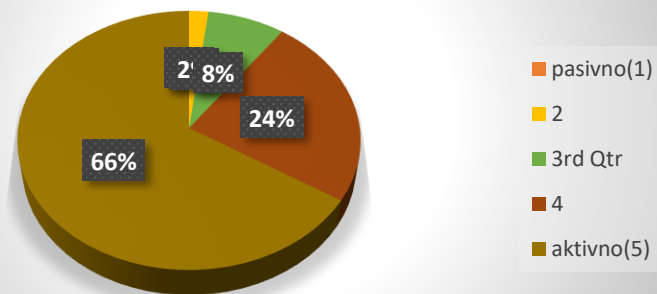
necijenjeno(1) - cijenjeno(5)

neuvaženo(1) - uvaženo(5)

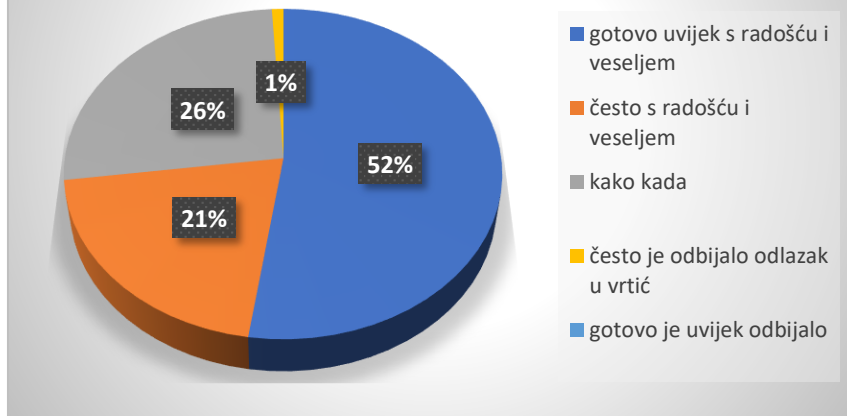

pasivno(1) - aktivno(5)

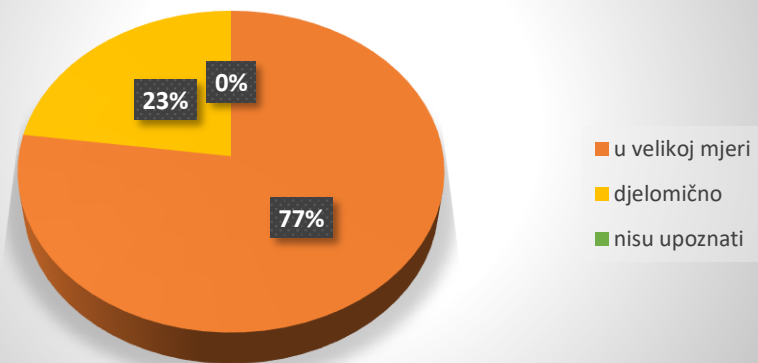
Grafički prikaz 11 – Prikaz odgovora roditelja na pitanje „Kako Vaše dijete reagira na odlaženje u vrtić?“

reakcije djeteta na odlazak u vrtić

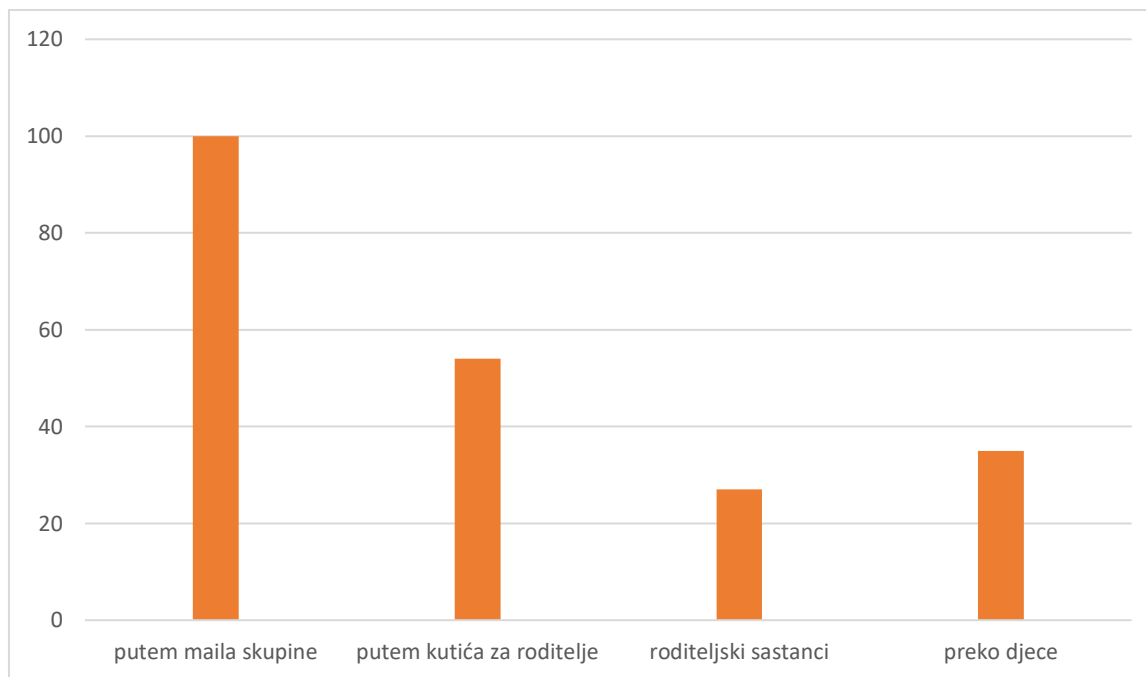

Grafički prikaz 12 – Prikaz odgovora roditelja na pitanje „Koliko ste upoznati s programom rada odgojne skupine Vašeg djeteta?“

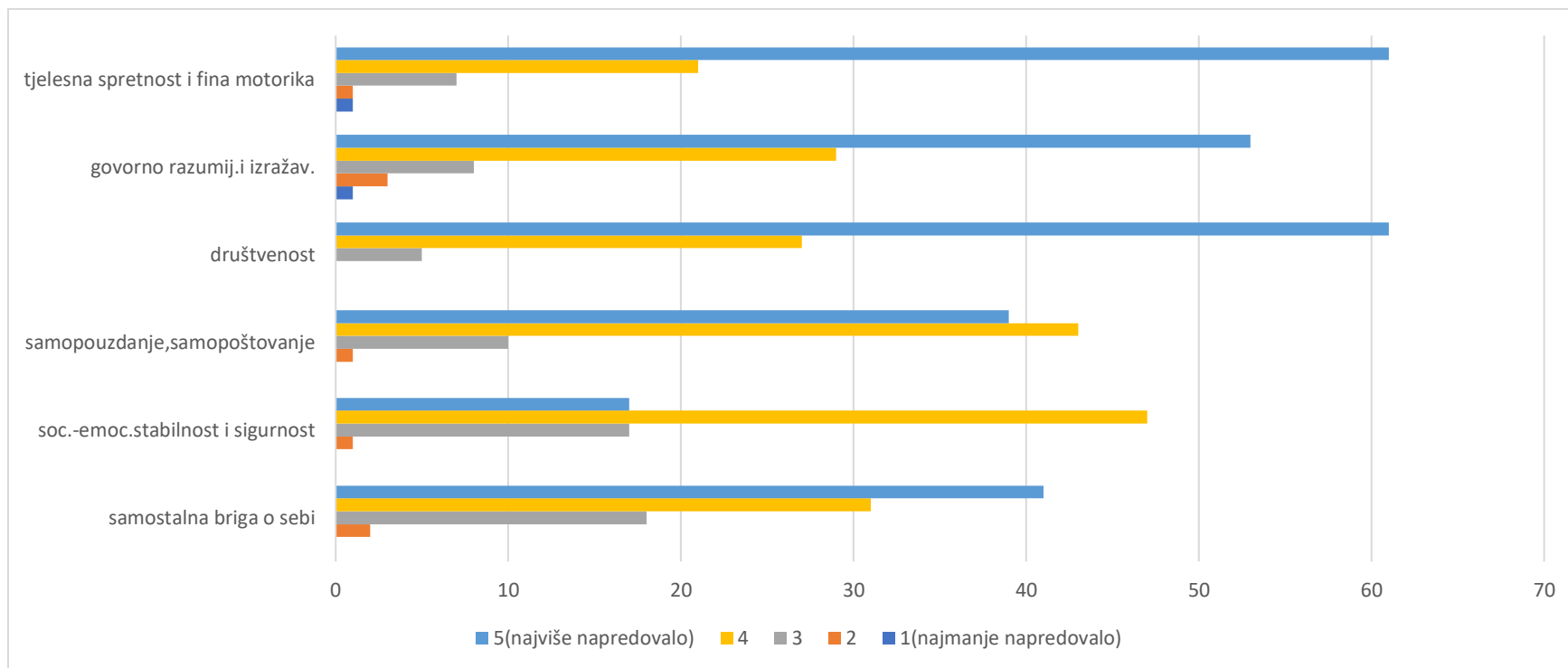
upoznatost roditelja s programom skupine

Grafički prikaz 12 – Prikaz odgovora roditelja na pitanje „Putem kojih oblika informiranja dobivate najviše informacija o programu rada u odgojnoj skupini Vašeg djeteta?“

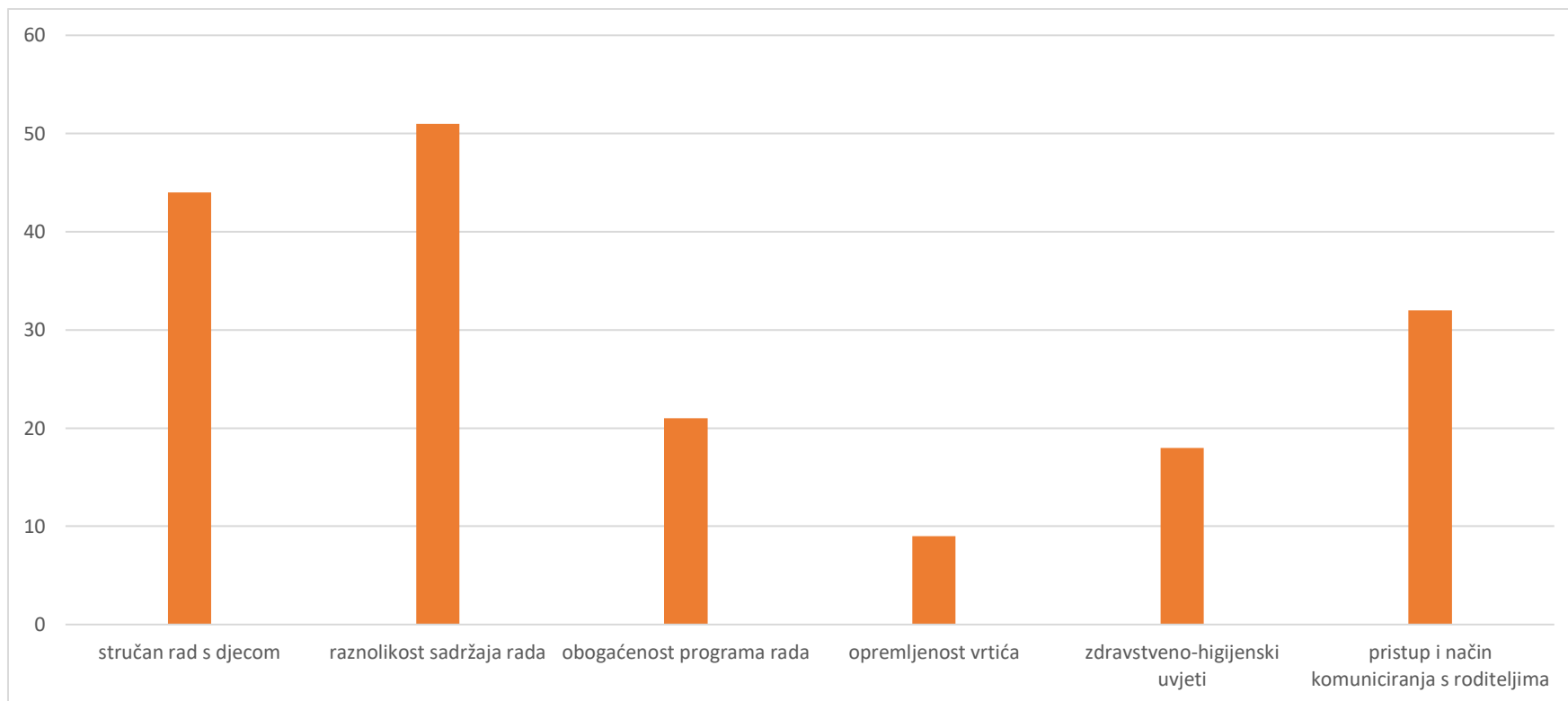

Grafički prikaz 13 – Prikaz odgovora na pitanje „ Po Vašoj procjeni, u čemu je dijete osobito napredovalo tijekom protekle pedagoške godine u vrtiću?“ (1=najmanje, 5=najviše napredovalo)

Grafički prikaz 14 – Prikaz odgovora na pitanje „Što biste istaknuli kao značajnu kvalitetu Vrtića u cjelini?“

9. SURADNJA S DRUŠTVENIM OKRUŽENJEM

U ovoj godini nastavili smo suradnju s brojnim vanjskim čimbenicima (pojedincima i ustanovama) radi ostvarivanja što kvalitetnijeg odgojno-obrazovnog rada s djecom.

Suradnja s vanjskim ustanovama tijekom cijele pedagoške godine odvijala se redovito i uspješno. Zato sa zahvalnošću spominjemo sve značajne društvene čimbenike koji su nam pomogli u konkretnom ostvarenju zadaća Godišnjeg izvedbenog programa rada, a sve za dobrobit djece.

- Gradsko poglavarstvo Grada Samobora i Grada Svete Nedelje, na čijim područjima Dječji vrtić Osmijeh djeluje i koji su ga financijski pratili u vidu sufinanciranja redovnog programa,
- Ministarstvo znanosti, prosvjete i športa Republike Hrvatske, Agencija za odgoj i obrazovanje, Ured za prosvjetu, kulturu i šport,
- Udruga Lijepa naša,
- Komunalac d.o.o. Samobor,
- Šumarija Samobor,
- Zagrebačka županija,
- Svećenik iz župe Krista Kralja u Domaslovcu,
- Učiteljska akademija,
- Turistička zajednica Grada Samobora,
- Turistička zajednica Grada Svete Nedelje,
- Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije,
- Sportski objekti Samobor,
- Centar za socijalnu skrb,
- Mjesni uredi i radne organizacije na području Samobora i Svete Nedelje,
- Dom zdravlja Samobor,
- Dječji vrtići grada Samobora, Zagreba i Zagrebačke županije,
- Osnovna škola Bogumil Toni i Osnovna škola Sveta Nedelja
- Knjižnica i čitaonica Samobor,

- Pučko učilište Grada Samobora,
- Specijalističke ustanove (Bolnica Sestre Milosrdnice, Klinika za dječje bolesti Klaićeva, Psihijatrijska bolnica za djecu i maloljetnike – Kukuljevićeva, SUVAG, ERF, Poliklinika za zaštitu djece Grada Zagreba, Goljak...).

10. VREDNOVANJE PROGRAMA

Praćenje, vrednovanje i samovrednovanje provodili su odgojitelji, stručni tim i ravnatelj. Odgojitelji su svakodnevno pratili interese, sklonosti, razvojne mogućnosti i potrebe svakog djeteta kako bi planiranje odgojno-obrazovnog rada bilo kvalitetno i temeljeno na zapažanjima. Praćenje se dokumentiralo u knjizi pedagoške dokumentacije (prema Pravilniku o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djecu dječjem vrtiću – N/N, broj 83/01). Odgojitelji su voditi i razvojne mape za svako dijete putem kojih su pratili individualni razvoj svakog djeteta (liste zapažanja razvoja, likovni radovi, anegdotske bilješke...).

Odgojitelji i stručni suradnici su timskim pristupom promišljali rad na provedenim aktivnostima i projektima, te vrednovali i samovrednovali svoj rad i pritom stvarali smjernice za daljnji tijek procesa.

Roditeljima je bio omogućen kvalitetan uvid u odgojno - obrazovni proces putem oglednih aktivnosti, foto dokumentacije i video zapisa, bilješki, razvojnih mapa djece. Roditeljima je bilo omogućeno da putem anonimnih anketa ili upitnika izraze svoje mišljenje o kvaliteti provedbe naših programa.

11. RAD UPRAVNOG VIJEĆA

Tijekom pedagoške godine 2020./2021. Upravno vijeće Dječjeg vrtića Osmijeh, Samobor održalo je šest sjednica.

Sjednice su održavane sljedećih datuma:

30.9.2019.

28.11.2019.

30.01.2020.

04.06.2020.

27.08.2020.

Na sjednicama se raspravljalo i odlučivalo o:

- Usvajanju i donošenju plana i programa rada DV Osmijeh za pedagošku godinu 2020./2021.,
- Donošenje odluka o raspisivanju natječaja za zasnivanje radnog odnosa na određeno – neodređeno vrijeme,
- Sporazumni raskid radnog odnosa djelatnika,
- Informacije i djelovanje vrtića,
- Usvajanje godišnjeg izvješća o radu vrtića za 2020./2021.,
- Usvajanje periodičnih i godišnjih financijskih izvješća,
- Informiranje o upisu djece,
- Usvajanje Plana i programa rada tijekom ljetnih mjeseci,
- Usvajanje plana upisa djece u vrtić.

Upravno vijeće je predlagalo ravnateljici osnovne smjernice za rad i poslovanje Dječjeg vrtića. Odlučivalo je i o drugim pitanjima u skladu sa Zakonom, Statutom i drugim općim aktima vrtića.

Članovi Upravnog vijeća redovito su dolazili na sjednice Upravnog vijeća.

Izvješće pripremile: Marija Mutić, ravnateljica

Štefica Vulje, psihologinja

Biljana Ivanković, zdravstvena voditeljica